

ISTRAŽIVANJE O SPROVOĐENJU STRATEGIJE ZA ZAŠTITU OD DISKRIMINACIJE LICA SA INVALIDITETOM I PROMOCIJU JEDNAKOSTI

Sistematizacija podataka istraživanja

Opis:

Ovo istraživanje sprovedlo je Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore kroz projekat *Umrežavanjem do boljeg rada* u okviru kojeg je formirana prva i jedina nacionalna organizacija osoba s invaliditetom – Mreža organizacija osoba s invaliditetom Crne Gore.

Istraživanje je sprovedeno s ciljem ispitivanja percepcije i iskustava diskriminacije osoba s invaliditetom među osobama s invaliditetom i članovima njihovih porodica na uzorku od 83 ispitanika. Upitnik sličnog sadržaja sproveden je i s predstavnikom 21 organizacije OSI s teritorije Crne Gore, kao i focus grupa s 53 osobe s invaliditetom i predstavnika/ce organizacija OSI.

Prvi dio pitanja može se odnosi na opšta pitanja, odnosno stavove, drugi dio pitanja odnosi se na percepciju diskriminacije u različitim oblastima života OSI, treći dio odnosi se na lična iskustva, četvrti dio pitanja odnosi se na poznavanje regulative, dok se poslednji dio odnosi na demografiju koja uključuje i životni standard OSI.

Svi odgovori sistematizovani su i prikazani procentualno. Pod stavkom *ostali odgovori* spadaju odgovori: ne znam, nijesam sigurn/a, bez odgovora, ili tamo gdje je bilo moguće sopstveni odgovor koji su ispitanici sami formulisali. Većina pitanja su zatvorenog tipa, s unaprijed ponuđenim odgovorima, dok je nekoliko pitanja imalo mogućnost sopstvenih odgovora.

Sadržaj je isključiva odgovornost istraživača i UMHCG i ni na koji način ne odražava stav Evropske unije ili Ministarstva javne uprave.

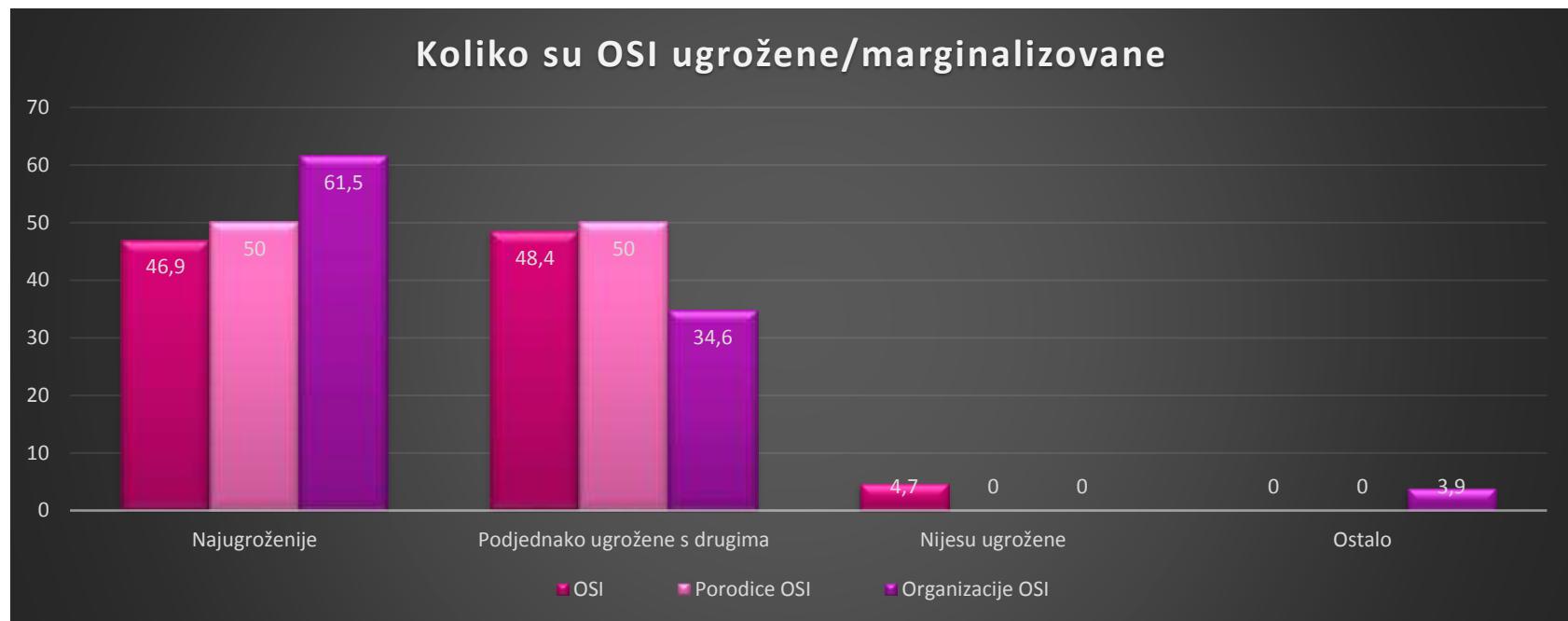

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Po Vašem mišljenju, osobe s invaliditetom
su najugroženija i najmarginalizovana grupa,
su podjednako marginalizovana i ugrožena grupa, s drugim marginalizovanim grupama i pojedinicima;
nijesu marginalizovane

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Koji je, od sledećih stavova, najbliži Vašem stavu?

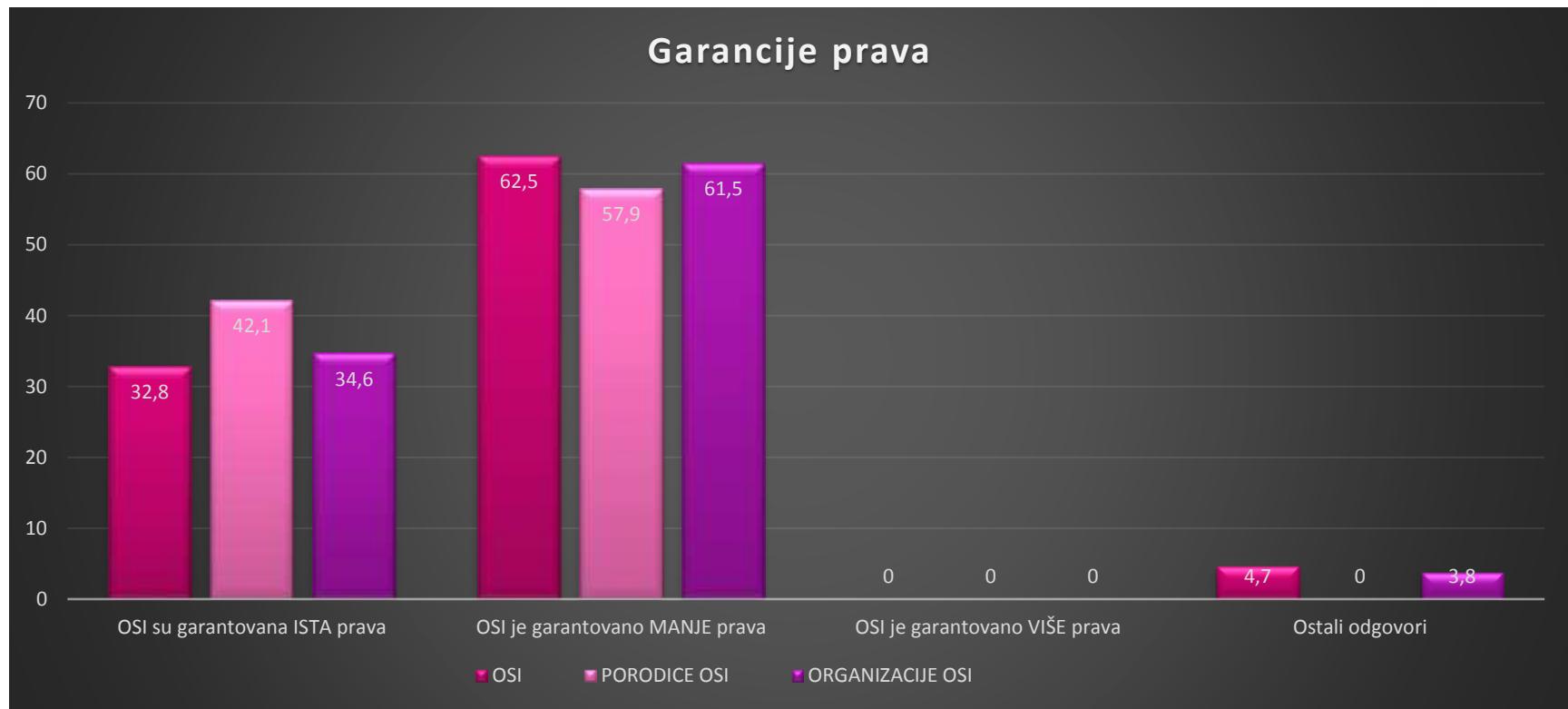
1. Osobama s invaliditetom su garantovana ista prava kao i svim ostalim građanima;
2. Osobama s invaliditetom je garantovano manje prava nego ostalim građanima;
3. Osobama s invaliditetom je garantovano više prava nego ostalim građanima;
4. Ostali odgovori.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2.1. Koji je stav najbliži Vašem stavu

1. Osobe s invaliditetom u praksi imaju (mogu ostvariti) prava jednako kao i ostali građani;
2. Osobe s invaliditetom u praksi imaju (mogu ostvariti) manje prava nego ostali građani;

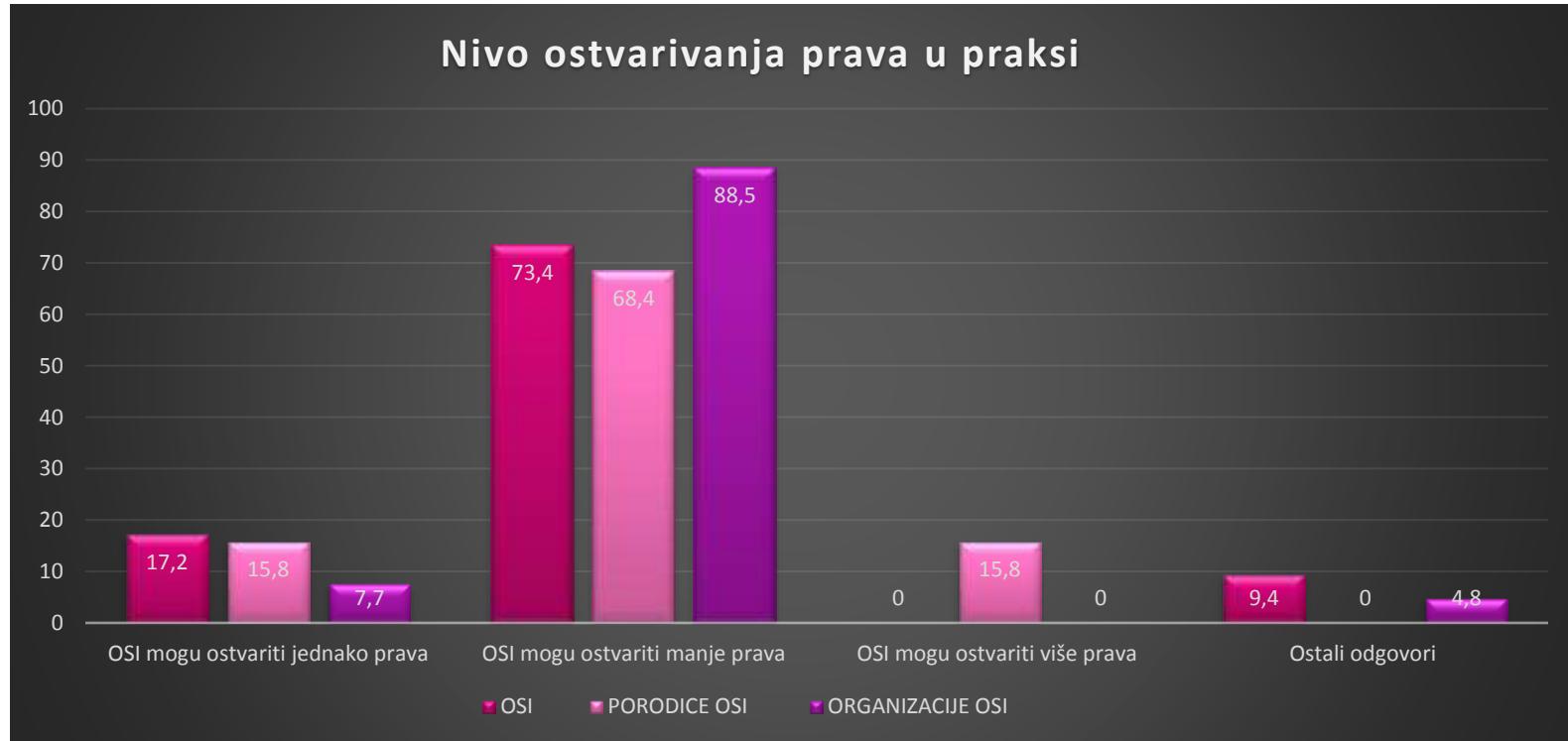

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

3. Osobe s invaliditetom u praksi imaju (mogu ostvariti) više prava nego ostali građani.
4. Ostali odgovori.

2.2. Koji je stav najbliži Vašem stavu

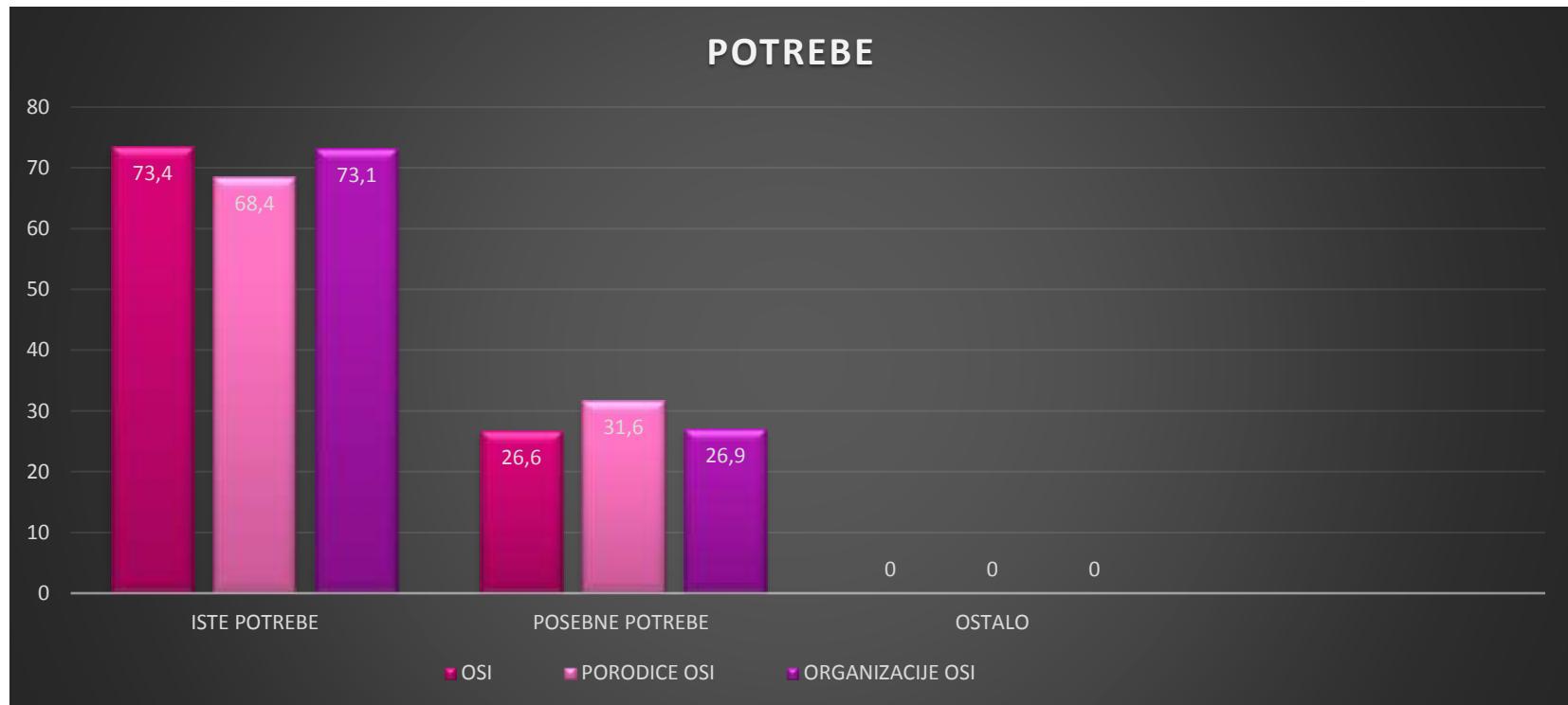
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Osobe s invaliditetom imaju iste potrebe kao i ostali građani
2. Osobe s invaliditetom imaju posebne potrebe
3. Ostali odgovori.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2.3. Koji je od sledećih stavova najbliži Vašem stavu?

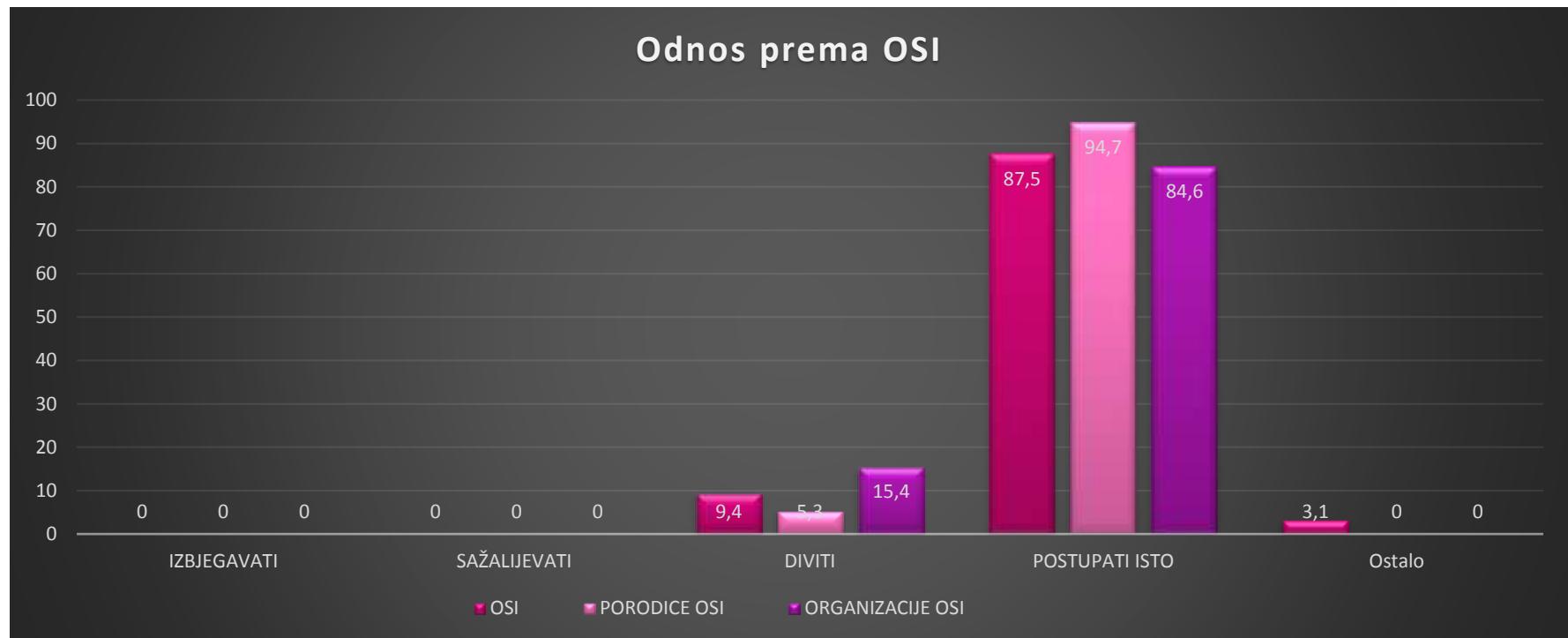
1. Osobe s invaliditetom treba izbjegavati
2. Osobe s invaliditetom treba sažalijevati
3. S osobama s invaliditetom treba tretirati/ postupati na isti način kao s ostalim građanima;
4. Osobama s invaliditetom se treba diviti
5. Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

3. Za ljudska prava osoba s invaliditetom najviše se bore, prije svih:

1. Porodice osoba s invaliditetom
2. Same osobe s invaliditetom
3. Državne institucije
4. Organizacije osoba s invaliditetom

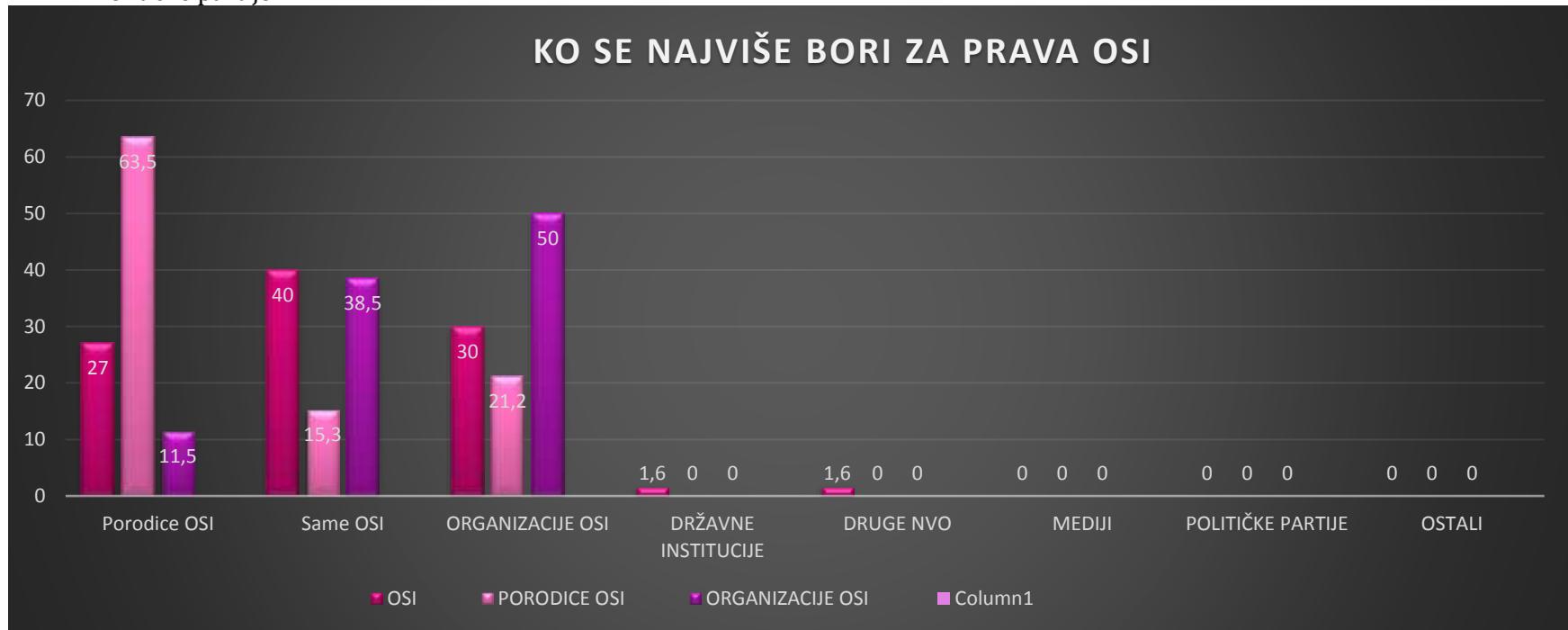
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

5. Druge NVO
6. Mediji
7. Političke partije.

4. Osobama s invaliditetom treba

1. Pomoći da ostvare svoja prava i tako budu ravnopravni s drugima;

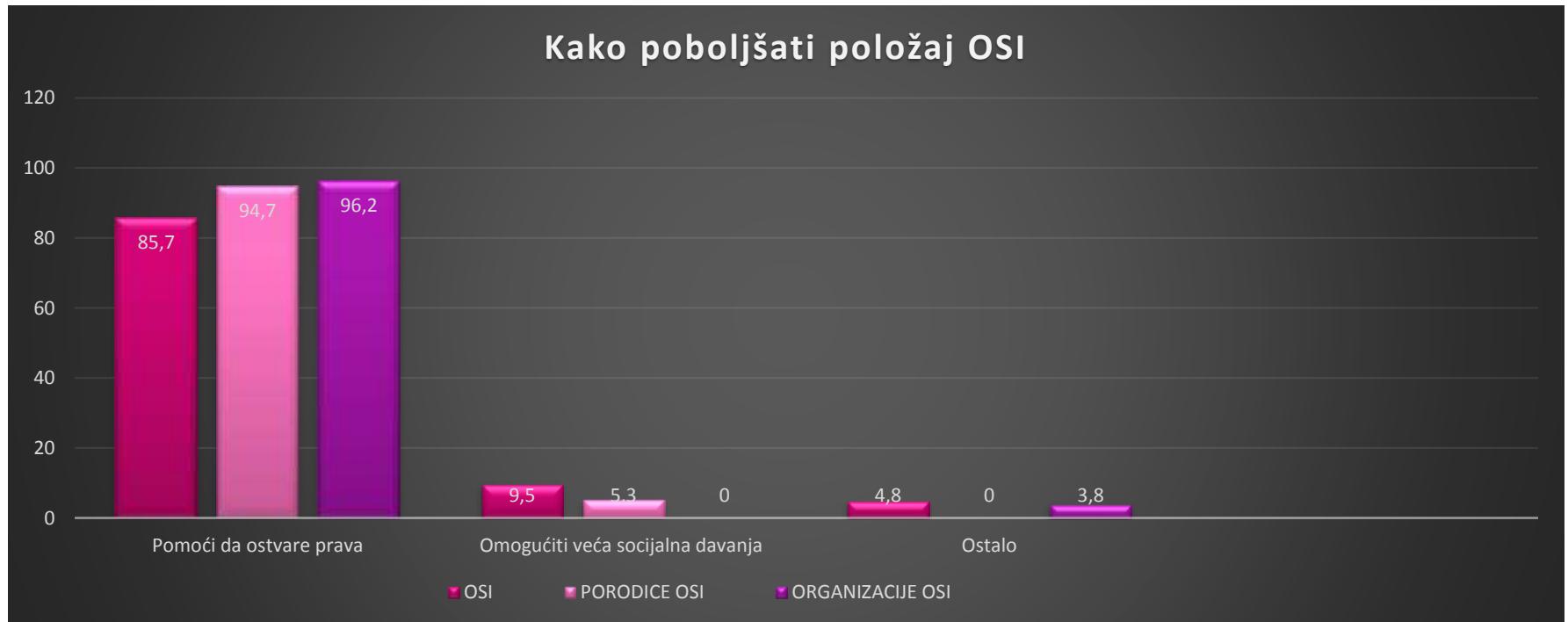
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Dati im socijalna primanja i brinuti o njima;
3. Drugo _____ -

5. Da li smatrate da su osobe s invaliditetom diskriminisane u društvu?

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Jesu svakodnevno;
2. Jesu povremeno;
3. Ostali odgovori.

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6. Koja je to oblast gdje su osobe s invaliditetom najviše diskriminisane?

Oblast 1:

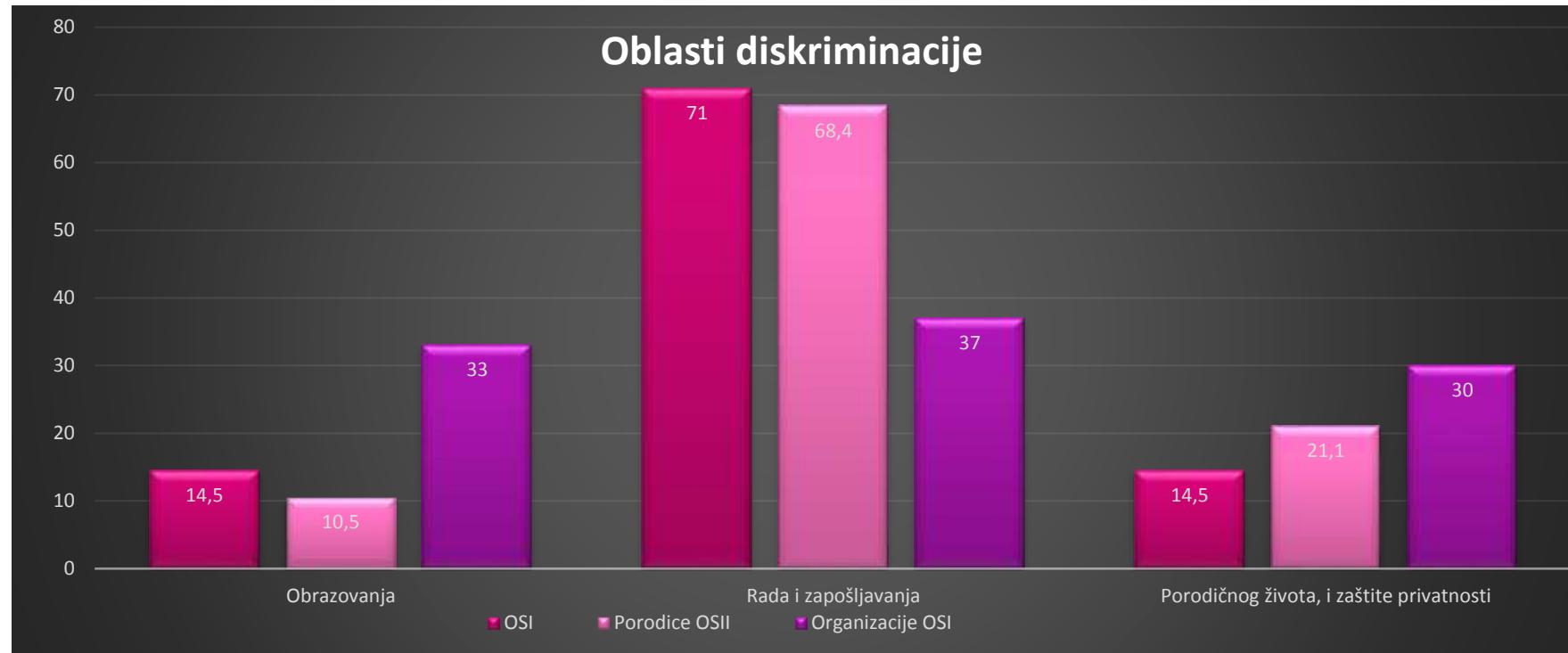
1. Obrazovanja;
2. Rada i zapošljavanja;
3. Porodičnog života; i zaštite privatnosti.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6. Koja je to oblast gdje su osobe s invaliditetom njaviše diskriminisane?

Oblast 2:

- Samostalnog života, života u zajednici i životnog standrada;

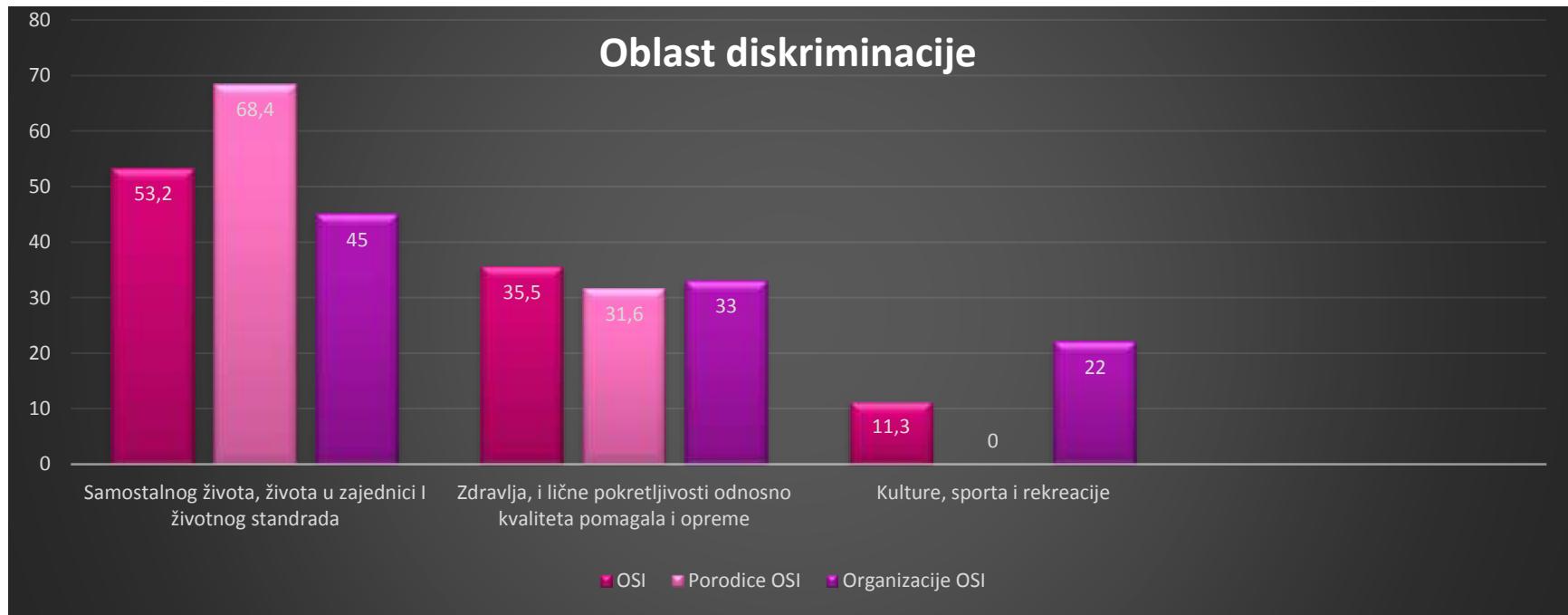

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. zdravlja i lične pokretljivosti odnosno kvaliteta pomagala i opreme;
3. kulture, sporta i rekreacije.

6. Koja je to oblast gdje su osobe s invaliditetom njaviše diskriminisane?

Oblast 3:

1. u pristupu objektima i površinama u javnoj upotrebi;

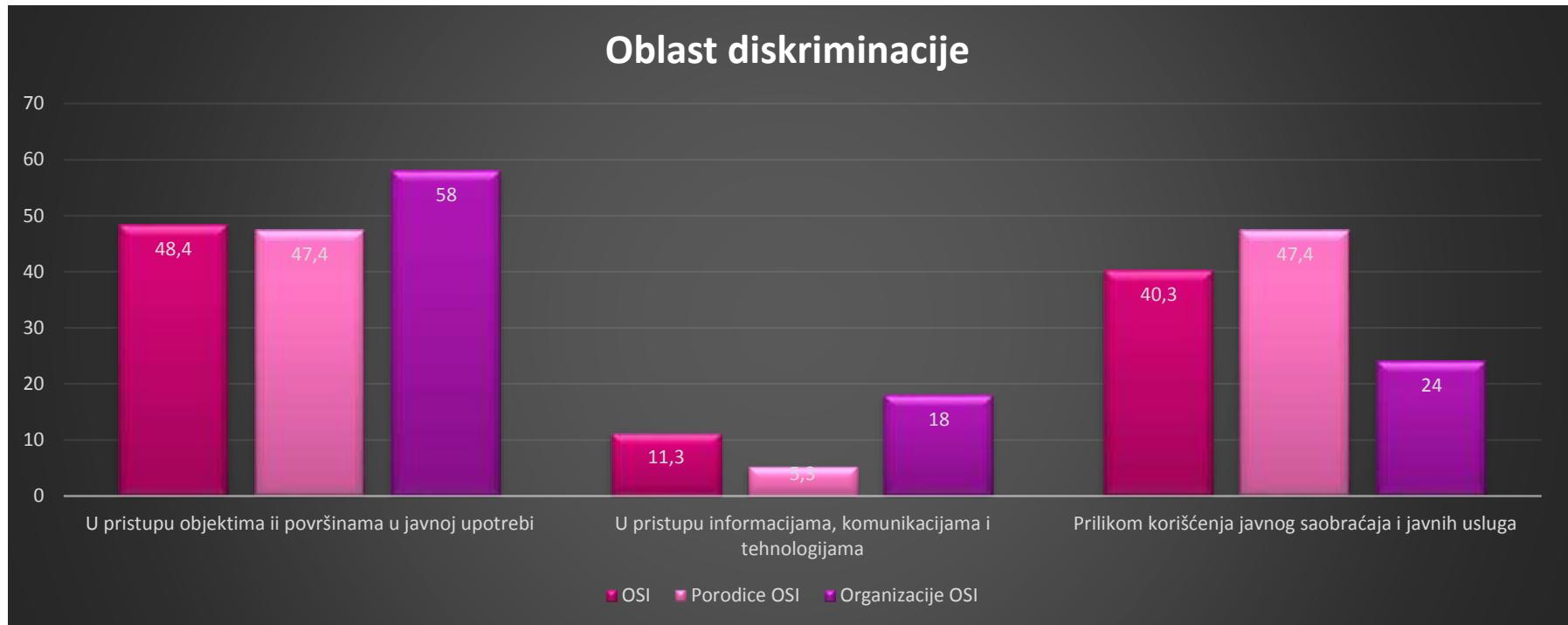

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. u pristupu informacijama, komunikacijama i tehnologijama;
3. prilikom korišćenja javnog saobraćaja i javnih usluga.

6. Koja je to oblast gdje su osobe s invaliditetom njaviše diskriminisane?

Funded by the European Union

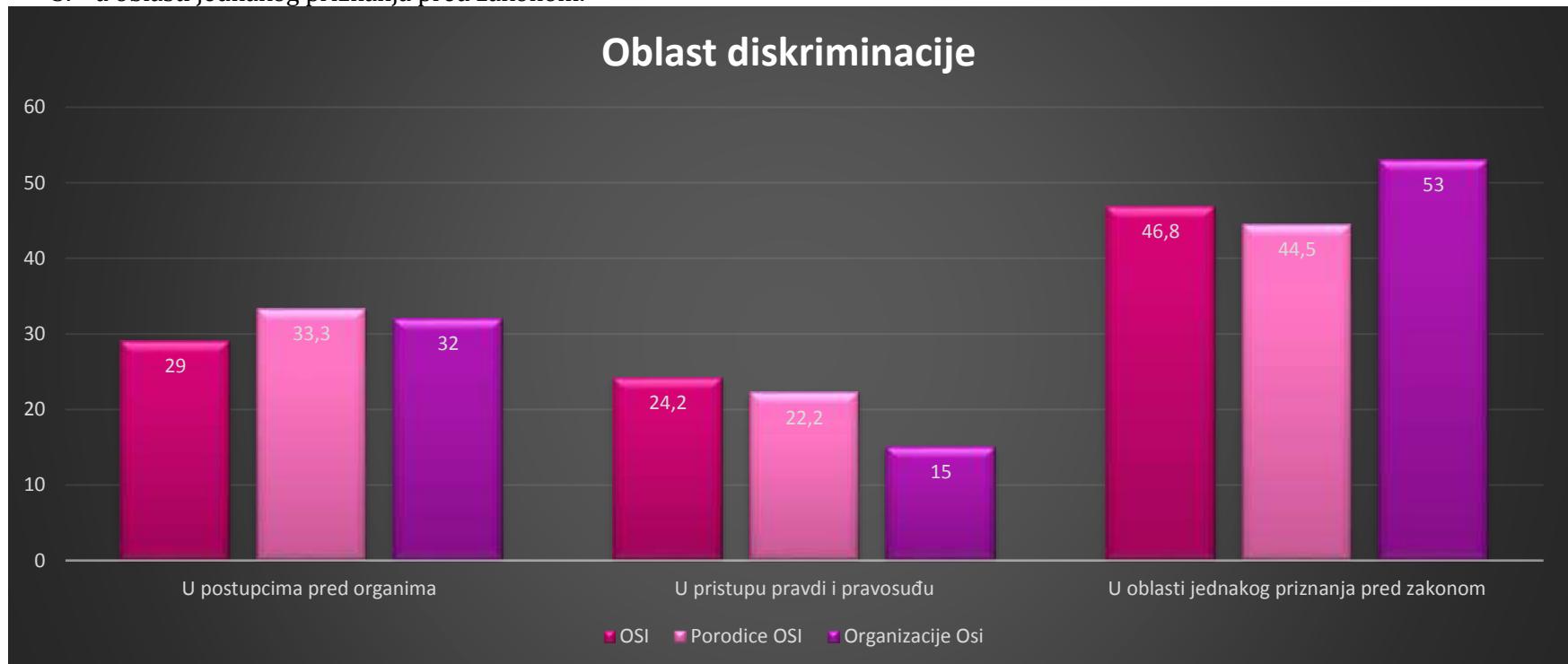

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Oblast 4:

1. u postupcima pred organima;
2. u pristupu pravdi i pravosuđu;
3. u oblasti jednakog priznanja pred zakonom.

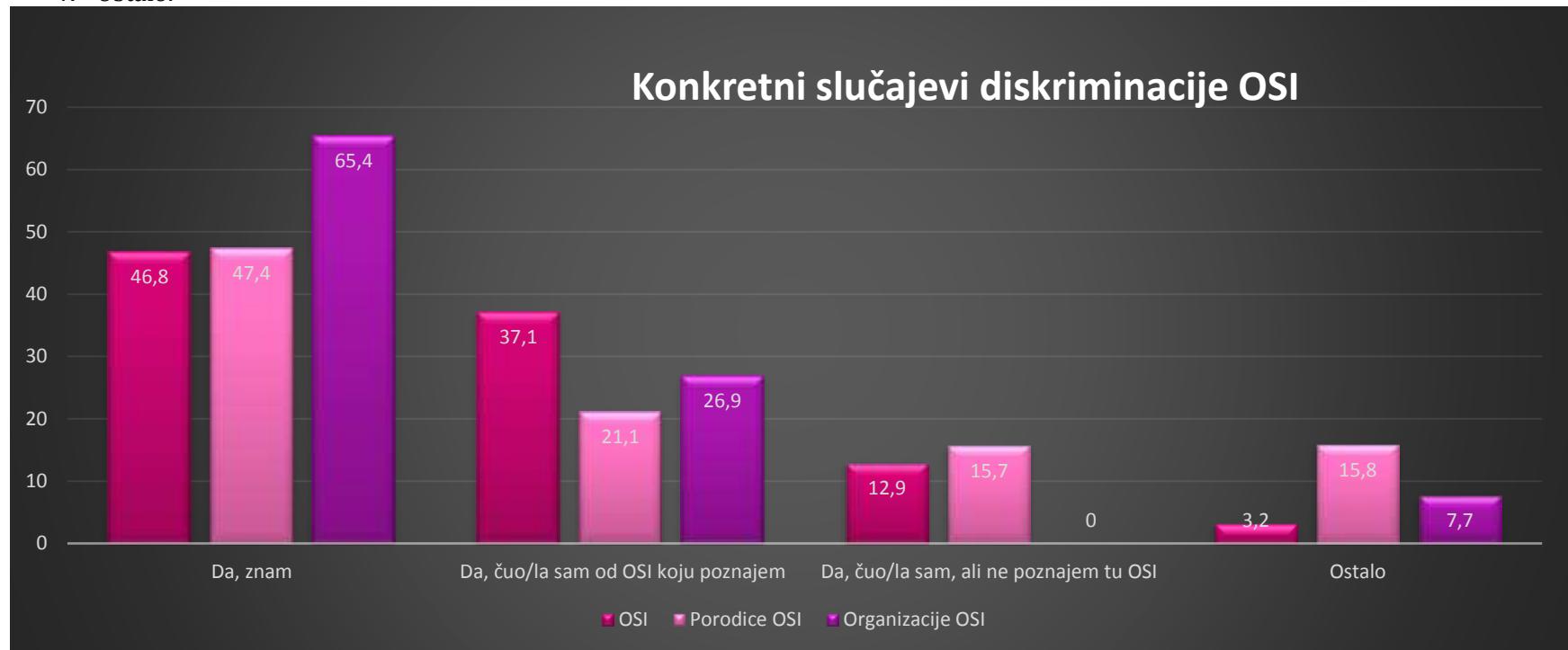
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.1. Da li znate konkretnе slučajeve diskriminacije osoba s invaliditetom u oblastima u kojima ste naveli da se diskriminacija dešava?

1. Da, znam;
2. Da, čuo/la sam od OSI koju poznajem;
3. Da, čuo/la sam, ali ne poznajem tu OSI;
4. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.2. Da li ste konkretno Vi imali problem prilikom ostvarivanja prava u oblasti (pročitati rezultat prethodnog odgovora, oblasti koju su naveli odgovarajući na pitanje 6)?

1. Da, jesam;
2. Ne nijesam;
3. Ostalo.

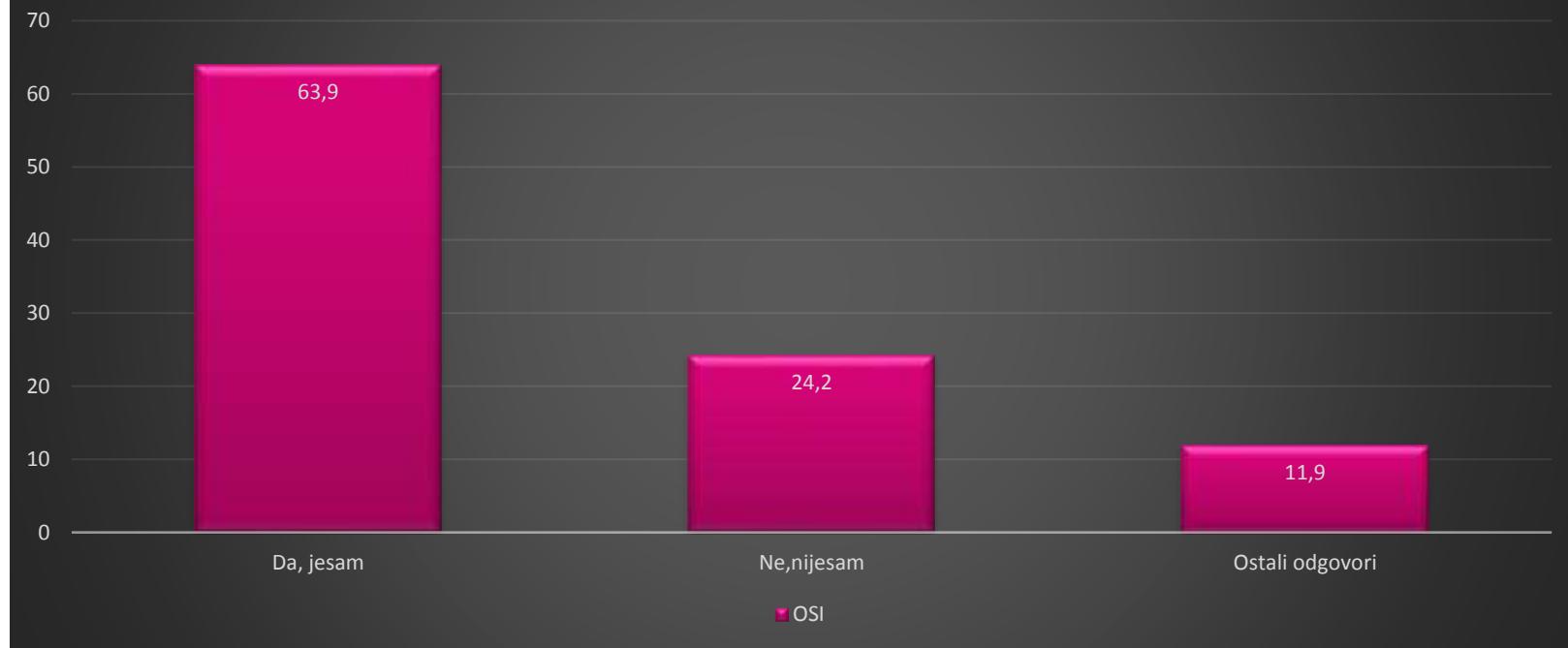
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Lična iskustva OSI

6.3. Molimo vas da opišete problem koji ste imali/s kojim ste se suočili:

OSI: - odgovori integralno preneseni

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

- Zbog podjele časova, svi imaju normu osim mene. Prilikom prijave za posao nijesu uzeli moju dokumentaciju u razmatranje.
- Nepristupačan je bio fakultet na koji idem. Unosili su me.
- Korisnik sam porodične penzije koje sam htio da se odreknam svojom voljom radi zasnivanja radnog odnosa, ali mi je zahtjev odbijen uz obrazloženje da mi na osnovu medicinske dokumentacije ne može biti data radna sposobnost.
- Nijesam mogla da uđem u Sud jer su stepenice.
- *Obrazovanje:* Nijesam mogao upisati školu koju sam želio, a kasnije ni fakultet, zbog nepristupačnosti objekata i prevoza.
Diskriminacija u postupcima pred organima: Nijesam uspio dobiti rješenje o procentu invaliditeta i nijesam mogao da se zaposlim nego sam čekao godinu ipo na rješenje.
- Kada sam konkursala za volontera u sudu. Pa su mi rekli da će me pozvati kada bude druga zgrada napravljena, jer nemaju uslova za primanje više osoba.
- Nedostatak pomagala koja mi olakšavaju svakodnevni život, program JAWS koji je za moj standard jako skup.
- Ulazak u javni prevoz (taxi, autobus).
- Kada sam htjela da upišem srednju medicinsku školu nijesu htjeli ni dokumenta da uzmu zato što sam osoba s invaliditetom.
- Diskriminacija prilikom zapošljavanja.
- Prilikom traženja stana pojedini stanodavci imaju predrasude prema OSI koje koriste pomagala te postavljaju dodatna pitanja o vrsti pomagala.
- Ne daju mi da radim fizikalne vježbe ovdje i ako imam pravo po zakonu
- *U oblasti obrazovanja -* neprilagođenost polaganja ispita.
- Osoba sam s invaliditetom (100% utvrđen procenta invliditeta od invalidsko-penzione komisije), uporno mi odbijaju da ostvarim pravo na tuđu njegu i pomoć.
- *Prilikom obrazovanja -* pristupačnost literature.
- Prilikom podnošenja zahtjeva za tuđu njegu, 5 godina sam aplicirala.
- Živim na 5. spratu u zgradici bez lifta.
- Prilikom upisa u osnovnu školu naišla sam na diskriminaciju od strane pedagoga koja mi je saopštila da škola nije adekvatna za moje "potrebe".
- Prilikom zapošljavanja, poslodavci nijesu htjeli da mi ukažu povjerenje.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

- Imala sam problem prilikom ostvarivanja tuđe njege.
- Porodični problemi: Na račun invaliditeta mi brat upućuje razne uvrede, potpuno nerazumijevanje... Jednom reagovala i policija, nezdravi porodični odnosi. Brat ne prihvata moj invaliditet, a majka je tražila ranije da se to krije od svih. U osnovnoj i srednjoj školi imala problema sa djecom zbog rukopisa, provokacije zbog rukopisa. Govorili su mi da sam mutava.
- Zbog problema sa sluhom, vršnjaci su me diskriminisali raznim uvredama i prijetnje, psihološko nasilje, posebno u osnovnoj školi. Doživljavala sam od profesora fizičkog, u osnovnoj školi, da zbog neznanja da imam oštećenje sluha, više da bi mi skrenuo pažnju. Svakodnevno zlostavljanje/diskriminacija uticalao ja na moje izostanke iz škole.
- Prilikom prelaska ulice nema zvučnih semafora u Crnoj Gori.
- Literatura neprilagođena u školstvu.
- Moj lični primjer, za ostvarivanje lične invalidnine, traje 4 godine, a meni kao osobi s teškim invaliditetom nije to pravo ostvareno, dok nekim drugim kategorijama jeste. Svakodnevno, nijedno taksi vozilo nije dostupno za korisnike kolica, a suprug mi je korisnik kolica. Nema taktilnih traka i zvučnih obavještenja za osobe sa oštećenjem vida.
- *Oblast pristupačnosti* - svakodnevno imam problem zbog nepristupačnosti institucija/objekata.
- Diskriminacija se desila prilikom ulaska u autobus, upotrebljavanje ružnih termina od strane drugih putnika.
- Ostvarila sam minimalnu penziju usled bolesti, što nije dovoljno za život mene i moje porodice. Dosta sredstava ide na terapiju.
- Bilo ranije – prije više od pet godina:
Ako neko ima psihički problem tj. invaliditet nema priliku da se zaposli. Tražila sam posao, i na Birou sam, ali posao nisam mogla dobiti zbog toga što nisam imala rješenje o invaliditetu i nude se samo sezonski poslovi na primorju. U društvu sam bila diskriminisana i bila žrtva vršnjačkog i porodičnog nasilja. Porodično je bilo na način što m je otac kad sam se razboljela govorio da sam za bolnice i nije dozvoljavao da mi se pomogne! Pokušaj fizičkog zlostavljanja. Psihičko zlostavljanje u periodu kad se razboljela je bilo intezivno. A sada se tako ponaša prema mom bratu, koji ima istu dijagnozu. Jednom sam zvala policiju, jer je pokušao da me udari. Otac je bio mupovac kada je policija došla otac je rekao da sam bila po ludnicama i da sam luda. Policijci progledai kroz prste! Poslije toga završila u Kotor u bolnici. U bolnici u KO su me medicinske sestre maltretirale, dok sam spavala, hrkala i jedna sestra je ustala i počela da me udara u glavu da bih prestala.
- Za neke poslove za koje sam kontaktirao ljude kada ne vide imaju predrasude jer imam problem sa nogama. A bolje bih obavljao posao od drugih.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

- Povreda privatnosti na način da mi je rješenje o kategorizaciji čitano pred roditeljima, učenicima iz odjeljenja (zbog neznanja roditelja i nastavnog kadra).
- Osoba sam sa 80-100% utvrđenog invaliditeta. Tretiran sam kao OSI koja ne može da radi. Tretiraju me kao poslovno nesposobno lice za rad. Desilo mi se da poslodavac neće ni CV da mi pogleda, a vidjelo bi se i u CV da imam kompetencije za radno mješto za koje konkurišem. Već godinu dana od strane ZZZCG nijesam bio pozvan na razgovor. Uz to, lift u Zavodu ne radi godinama. Prinuđen sam da se telefonskim putem obratim Zavodu. Čak i kad dođem ispred ZZZCG, zaposleni neće da siđu do mene, što znači da sam diskriminisan u startu.
- U bolnici ne mogu da dobijem adekvatno liječenje. Ne mogu da ostvarim dodatak za tuđu njegu i pomoć. Prilikom zapošljavanja sa bio diskriminisan zbog invaliditeta (sažaljenje, čudni pogledi, odbijanja). Ortopedska pomagala (cipele) čekam 15 mjeseci od strane Fonda i Rudoa
- Prilikom ostvarivanja LI u Centru za socijalni rad u HN čekala komisiju ispred stepenica 3h. Na kraju me nijesu ni pogledali.
- Prilikom zapošljavanja pri prijavi u telefonskom razgovoru mi jave da donesem neophodnu dokumentaciju, međutim kada dokumenta lično dostavim i obavim intervju sa njima (vidjevši da sam OSI) kažu da je konkurs namješten i da već imaju radnika za to radno mjesto za koje konkurišem.
- Ne mogu da se zaposlim već 13 godina jer sam OSI. Poslodavci nijesu zanteresovani, iako znaju za subvencije zarade, da zaposle OSI. Više bih volio da radim i budem samostalan nego da primam naknade iz oblasti socijalne i dječje zaštite. Na intervjuima sa poslodavcima nema uspjeha za zaposlenje.
- U vezi zapošljavanja. Težak proces dobijanja Ugovora o radu zbog procenta invaliditeta.
- Prilikom zapošljavanja u drugoj ustanovi, u vrtiću sam radila, jer nijesam u stanju da obavljam te aktivnosti.
- Pravo na ličnu invalidninu - koja je namijenjena OSI sa teškim invaliditetom, a u praksi se omogućava ostvarivanje prava samo ograničenom broju OSI. Ja ne mogu ostvariti ovo pravo zato što OSI sa oštećenjem vida nisu obuhvaćene podzakonskim aktom koji se odnosi na ovo pravo.
- Predala zahtjev za ličnu invalidninu. Odbijen je zahtjev.

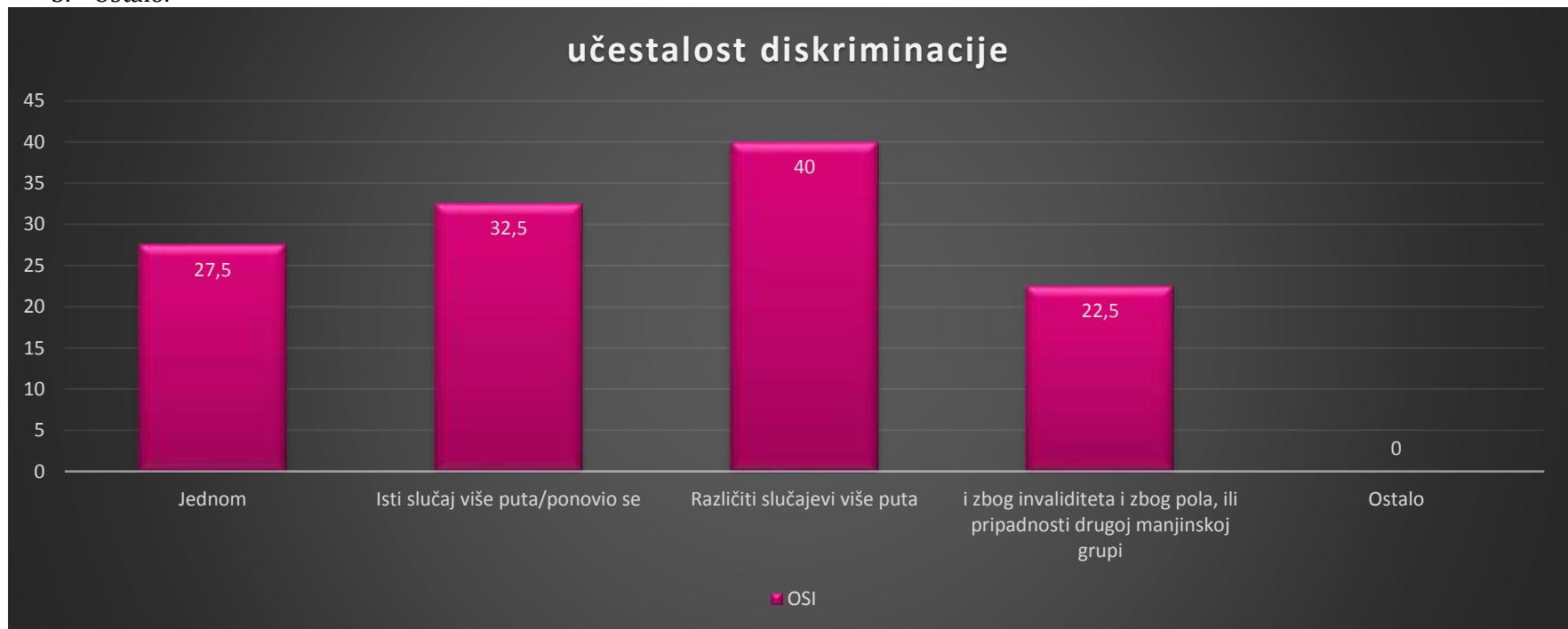
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.4. Da li se slučaj diskriminacije desio:

1. Jednom;
2. Isti slučaj više puta /ponovio se;
3. Različiti slučajevi više puta;
4. i zbog invaliditeta i zbog pola, ili pripadnosti drugoj manjinskoj grupi; (dodatno pitanje koje su svi mogli zaokružiti pored izbor jedne opcije od prve tri)
5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.5. Kako ste postupili u konkretnom slučaju?

37% njih nije ništa preduzelo, odustalo je jer u trenutku i neposredno nakon slučaja nije znalo da je riječ o diskriminaciji ili nije imalo povjerenja u institucije i u pozitivan ishod. Dvije osobe nijesu prijavile nasilje zbog straha od posljedica. Tri osobe navode da su našle "alternativan" način rješenja "koja su sporija i manje efikasna", dok su četiri navele da su upisale drugu školu ili posao tražile kod drugog poslodavca.

48% njih je preduzelo nešto, i izvjestilo nekoga. Od toga 22% vodi neki pravni postupak uglavnom zbog nemogućnosti ostvarivanja prava na materijalna davanja iz oblasti socijalne zaštite, dok petoro navodi da se i nakon reagovanja diskriminacija i dalje dešava (pristupačnost, saobraćaj, obrazovanje, nasilje u porodici).

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Pitanje za porodice OSI: 6.2. Da li je konkretno član Vaše porodice koji je OSI imao/la problem prilikom ostvarivanja prava u u nekoj od oblasti koje ste označili one u kojima je diskriminacija najviše zastupljena

1. Da, jeste;
2. Ne, nije;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.3. Molimo Vas da opišete problem s kojim se suočio član Vaše porodice koji je OSI. (Odgovori preneseni integralno)

- Nepristupačnost objekata i javnih ustanova, posebno u BP.
- Liječenje na pogrešan način, neuspostavljanje pravilne dijagnozze.
- Diskrimisana jer nemam završenu srednju školu. Imam 10 licenci što sam završila. Iz Pamarka su napisali da sam teško zapošljiva.
- Vrijedanje i omalovažavanje (ismijavanje) sina zbog invaliditeta.
- U liječenju. Problem je bio u nemogućnosti hospitalizacije sa pratiocem (koju zakon ne prepoznaje).
- U oblasti saobraćaja zbog neuslovnosti, nepristupačnosti, nemogućnost korišćenja gradskog prevoza zbog toga što je nepristupačan za OSI. "Mi moramo unaprijed da mislimo kako ćemo stići do određene lokacije, da planiramo dodatno vrijeme, da angažujemo pratioca i kad ne bi bio potreban."
- U oblasti javnog saobraćaja, jer ne možemo da koristimo gradski prevoz. Ustanove su takođe nepristupačne za korisnike kolica.
- Prilikom upisa u školu (pristup učiteljice je bio loš). Pritisak je vršen da bi se napustila škola sve 4 godine. Problemi i sa upravom škole - psihologom, zamjenicom direktora, koja je davala preporuku za ispis iz škole. Nije bilo asistencije, bilo nam je veoma teško, ali ostali smo uporni da zaštitimo svoje dijete i da mu omogućimo školovanje sa ostalom đecom, jer smo znali da ga odlazak u školu čini srećnim.
- Prilikom zapošljavanja (konkurisanja za posao).
- Problem prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu. Duži vremenski period nijesmo mogli da ostvarimo pravo na pelena, inače je broj pelena propisan Pravilnikom.

Funded by the European Union

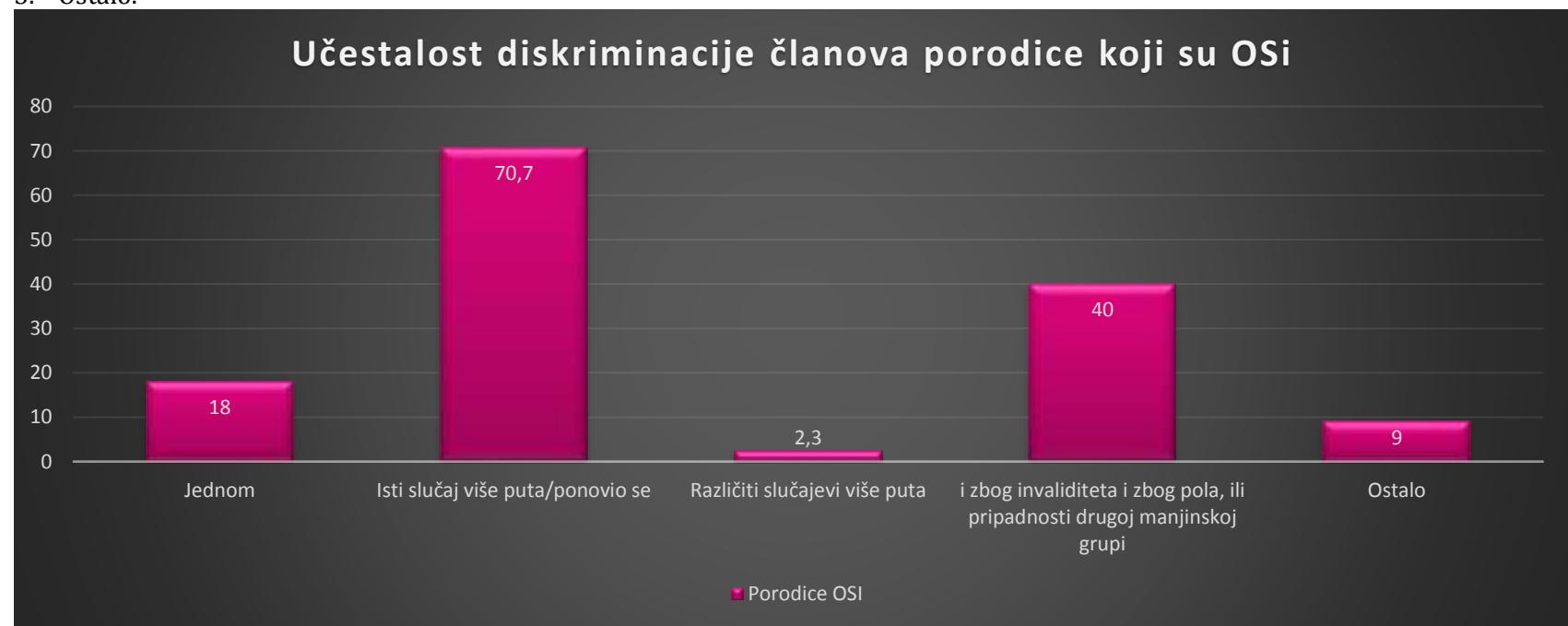

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.4. Da li se slučaj diskriminacije desio

1. Jednom;
2. Isti slučaj više puta /ponovio se;
3. Različiti slučajevi više puta;
4. i zbog invaliditeta i zbog pola, ili pripadnosti drugoj manjinskoj grupi; (mogućnost odgovora nezavisno od izbora jednog od prva tri)
5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.5. Kako ste postupili u konkretnom slučaju?

44% njih nije ništa preduzelo, troje se obratilo nadležnim institucijama ili organizacijama OSI, međutim, bez pozitivnog ishoda jer se diskriminacija i dalje dešava (nepristupačnost objekata), četvoro je samo riješilo problem zalaganjem koje je nekada podrazumijevalo.

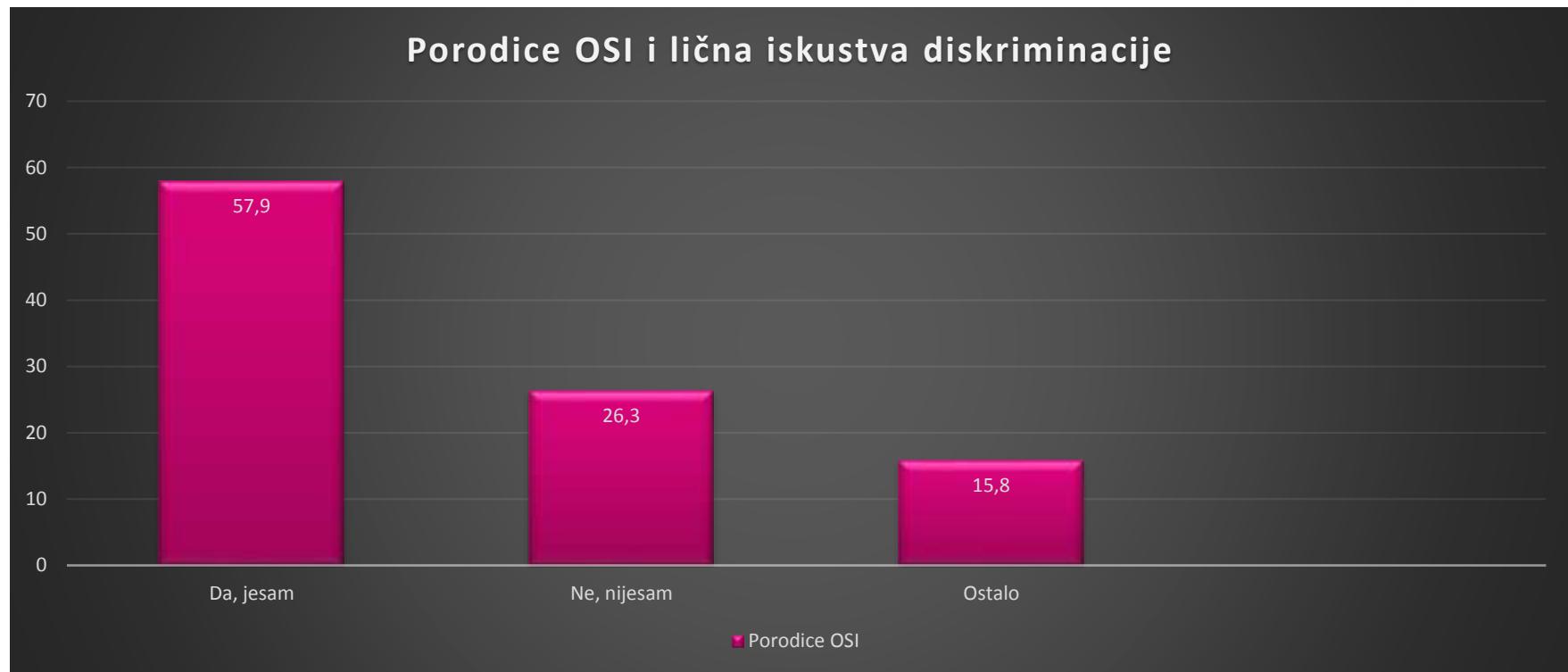
6.6. Da li ste i Vi lično bili nekada diskriminisani kao član porodice koja ima osobu s invaliditetom?

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.7. Da li se taj slučaj diskriminacije desio:

1. Zbog invaliditeta člana Vaše porodice;
2. Prilikom ostvarivanja Vaših prava po osnovu invaliditeta člana porodice.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Osnov diskriminacije članova porodice OSI

6.8. Da li se slučaj diskriminacije desio:

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6. Jednom;
7. Isti slučaj više puta /ponovio se;
8. Različiti slučajevi više puta;
9. i zbog invaliditeta i zbog pola, ili pripadnosti drugoj manjinskoj grupi; (nezavisno od izbora jednog odgovora od prethodna tri)
10. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.9. Molimo Vas opišite nam u par rečenica slučaj koji se desio. Integralno prenzeno:

- Predao sam za sina koji ima oštećenje vida zahtjev za tuđu njegu i pomoć Centru za socijalni rad u Bijelom Polju. CZR je 2 puta odbio zahtjev. Otišao sam do direktorice i pitao zašto. Odgovorila mi je da dok god ona bude direktorica neće odobriti zahtjev.
- Iz CZR mi kažu da primam dovoljno za djecu s invaliditetom, da ne mogu ostvariti nova prava.
- Diskriminacija od bliskih članova porodice gdje su mi rekli da se ne mijesam i da se držim djeteta koje je OSI.
- Često mi govore ona nije odavde, ne može ništa da uradi jer ima dijete sa invaliditetom.
- Izbacila me medicinska sestra iz ordinacije jer je napravila incident jer sam njihovom krivicom dobio oštećenje slухa 50%
- Zbog lošeg zdravstvenog stanja mog djeteta morala sam da odsustvujem sa posla. Zbog čestog odsustva (bolovanja) dobila sam otkaz.
- Problemi u oblasti zdravstvene zaštite zbog invaliditeta nije nam omogućavano da ostvarimo prava. Stomatolog nije bio da nas primi jer nam je dijete s autizmom. Bio je neprijatan, morali smo da napustimo ordinaciju.
- Dok sam šetala sa sinom koji je OSI, žena je iz čista mira pitala: "Što si Bogu zgriješila pa imaš takvo dijete?". Takve situacije se često dešavaju od raznih ljudi.
- Zbog invaliditeta mog djeteta posmatrali su me drugačije. Zbog neznanja, neinformisanosti, predrasuda moju porodicu su posmatrali kao problematičnu, bilo je i pogrdnih kometnara.

6.10. Kako ste postupili u navedenom slučaju/navedenim slučajevima. Integralno prenzeno.

- Pošto sam nervozan i živčanizašao sam iz kancelarije kako je ne bih povrijedio. Nakon toga je stupio momenat sa Goranom Macanovićem iz Saveza slijepih i pripremio je tužbu. U međuvremenu su smijenili direktoricu CZR tako da je ovaj slučaj nakon tužbe pozitivno riješen, odnosno moj sin je ostvario pravo na tuđu njegu i pomoć.
- Nastavio sam da se borim za svoje pravo (ponovno podnošenje zahtjeva, ponovni razgovor sa njima), ali uzalud.
- Normalno, nijesam reagovala.
- Žalila se direktoru i on rekao da je ona potpuno u pravu i da može da podnese tužbu protiv doktora. Nisam imala novca da plaćam advokata da bih podnijela tužbu.
- Obratila sam se osnovnom sudu. Rečeno mi je da kao roditelj OSI nemam prava zakonom, zbog čega je poslodavac imao prava da mi da otkaz.

- Ništa nije urađeno. Nikom se nijesmo obratili za pomoć, promijenili smo stomatologa i nastavili da se sami dalje borimo.
- Smireno.
- Revoltirano, grubo.
- Ignorisala sam pogrdne komentare.

Pitanje za organizacije OSI 6.2. Da li je konkretno član Vaše organizacije imao/imala problem prilikom ostvarivanja prava u nekoj od oblasti koju ste naveli odgovarajući na pitanje 6?

1. Da, jeste;
2. Ne, nije;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.3. Molimo vas da opišete problem s kojim se suočio/la ta OSI

Predstavnici organizacija su naveli da su često diskriminisani u postupcima pred organima, i postupcima pred sudom. Neki od tih oblika diskriminacije odnose se na nepristupačnost, duge i komplikovane procedure, i druge administrativne barijere, nemogućnost utvrđivanja stepena invalidnosti i dobijanja jedinstvenog rješenja. Zatim na nepristupačan javni saobraćaj i nemogućnost ostvarivanja slobode kretanja. Osobe s oštećenim sluhom koje su predstavnici organizacija su naveli da su diskriminisani zbog nemogućnosti uspostavljanja komunikacije (sloboda govora). Diskriminacija zaposlenih OSI zbog nemogućnosti prava na naknadu troškova prevoza od mjesto

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

stanovanja do mjesta rada i povratak u mjesto stanovanja. Diskriminacija zbog nepriznavanje faksimila kao potpisa osobe oštećenog vida. U tom slučaju osoba oštećenog vida mora imati svjedoka pred notarom kako bi dokument, notarski zapis i slično bio validan. Naveden je i primjer diskriminacije u izboru predstavnika OSI u radna tijela, "ne postoje jednake šanse za sve kandidate".

6.4. Da li se taj slučaj desio (ponuđene odgovore 1-3 je moguće štrikirati jednom, dok je dodatno moguće štrikirati ponuđeni odgovor 4. ukoliko se odnosi i na to lično svojstvo)

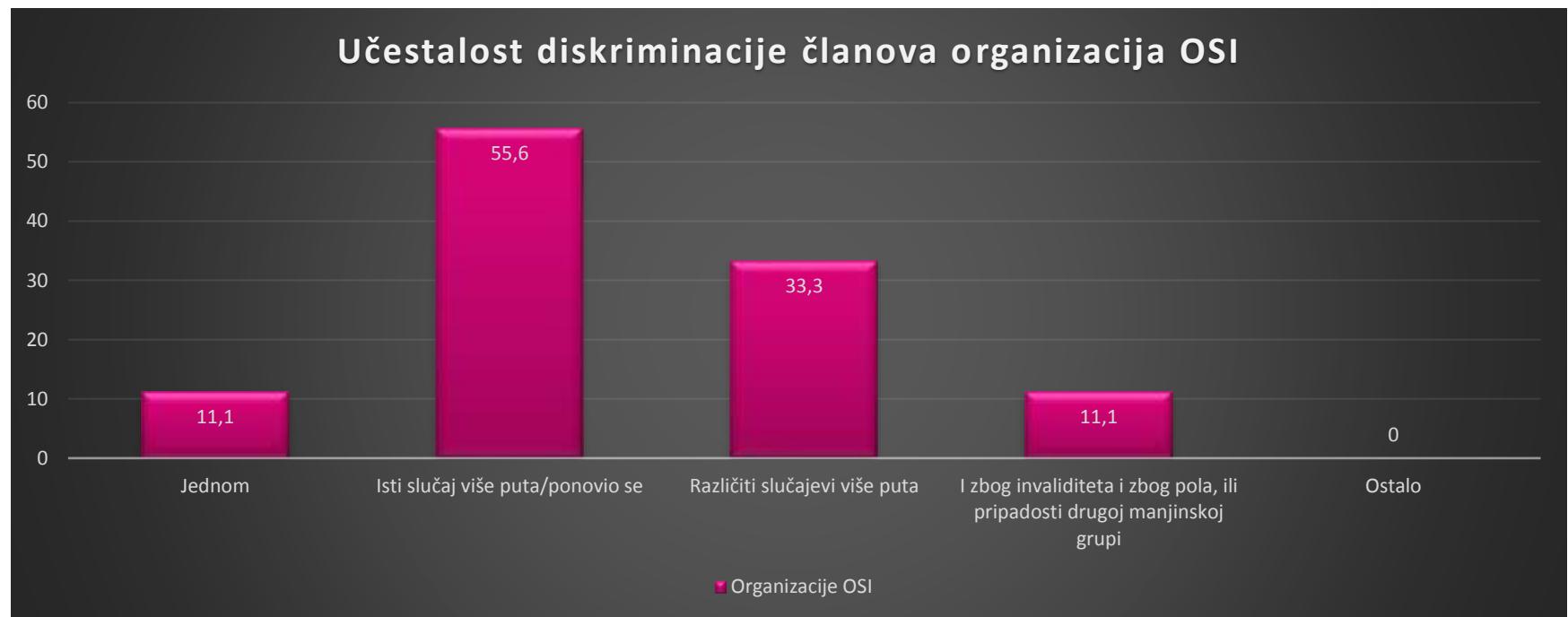
1. Jednom;
2. Isti slučaj više puta /ponovio se;
3. Različiti slučajevi više puta;
4. i zbog invaliditeta i zbog pola, ili pripadnosti drugoj manjinskoj grupi;
5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.5. Kako ste postupili u konkretnom slučaju?

Odgovori su skoro identični kao kod samih OSI, s tim što su se predstavnici OSI više "oslanjali" na rad i zastupanje samih organizacija. Nekoliko postupaka je u toku, dok i sami predstavnici OSI navode da se često odustaje zato što se "osjećaju bespomoćno, ne vjeruju institucijama sistema, i nakon odluke (rješenja, presude) u korist diskriminisane osobe se ništa ne promjeni i dr.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Pitanje za organizacije OSI: 6.6. Da li ste i Vi kao organizacija OSI nekada diskriminisani (u okviru ponuđenog odgovora 1. moguće je štrikirati više ponuđenih odgovora)

1. Da, jesmo;
 - Zbog djelovanja/kritički orijentisanog stava;
 - Zbog prijavljivanja diskriminacije;
 - Zbog izjava u medijima;
2. Nijesmo;
3. Ostalo.

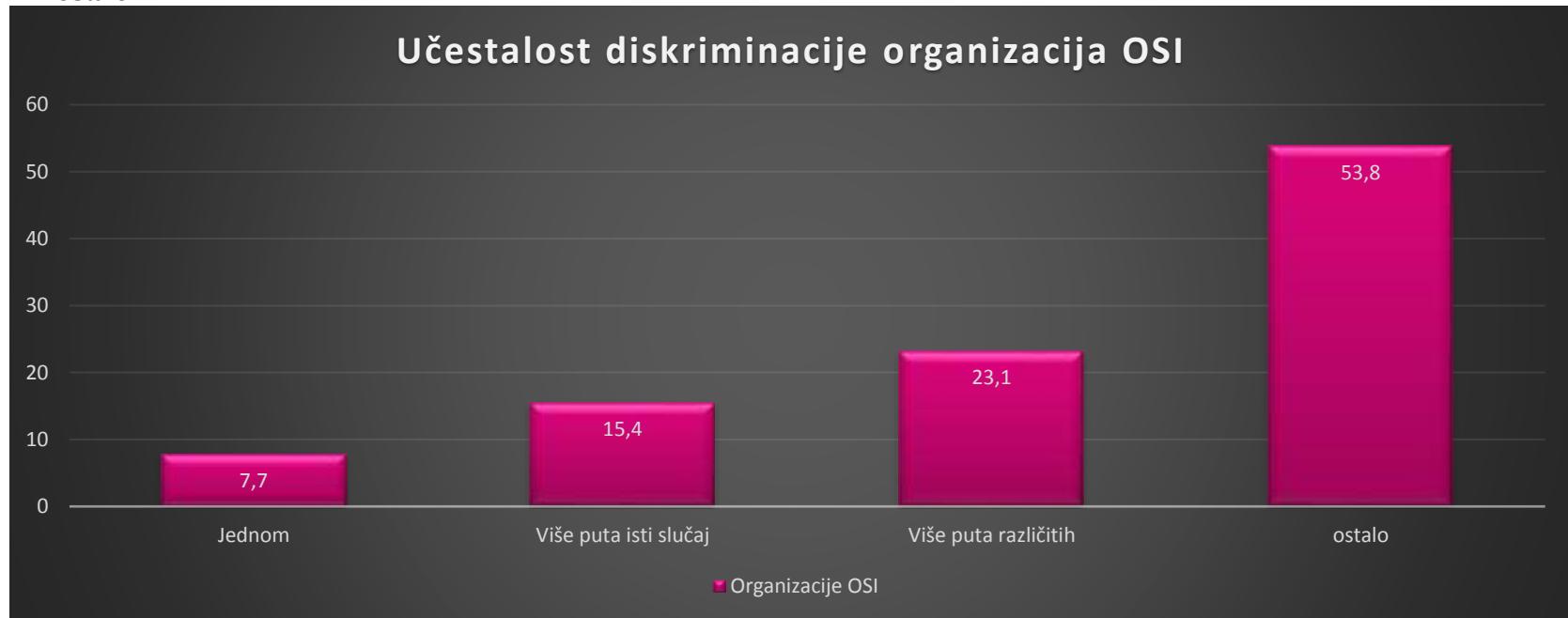
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.7. Da li se taj slučaj desio

1. Jednom;
2. Više puta isti slučaj;
3. Više puta različiti slučajevi;
4. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

6.8. Molimo Vas opišite nam u par rečenica slučaj koji se desio Integralno preneseno:

- Često imamo problem sa mobilnim operatorima - subvencije
- Kada je sa našom organizacijom prekinut ugovor o prostoru, prije isteka a koji nam je lokalana samouprava dala na korišćenje.
- Zbog nepristupačnosti objekata, javnog saobraćaja...
- Neljubaznost i drskost osoba kod kojih smo prijavljivali slučaj
- Odbijeni su projekti zbog navodne administrativne neusklađenosti, odnosno nepotpune dokumentacije. I to se ponavljalo više puta kada su u komisijama predstavnici državnih organa. Ubijedeni smo da je to zbog našeg načina djelovanja i kritičkog stave.

6.9. Kako ste postupili u navedenom slučaju/navedenim slučajevima

- Tražio pomoć u poslovnicama ali bez uspjeha
- Obratili smo se medijima, TV, štampanim, na stranici Udruženja, sajtu.
- Izborili se poslije svađe od sat vremena
- Pokrenut je uspravni spor

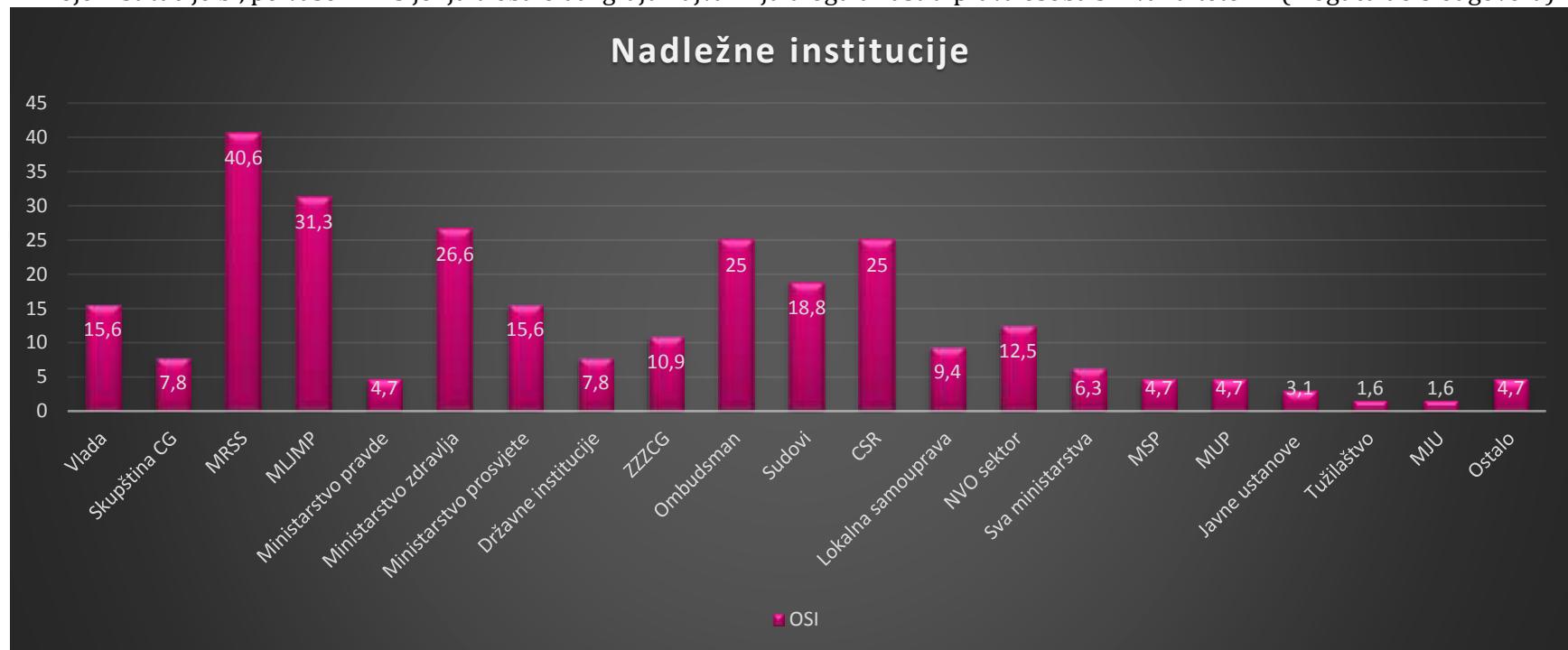

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

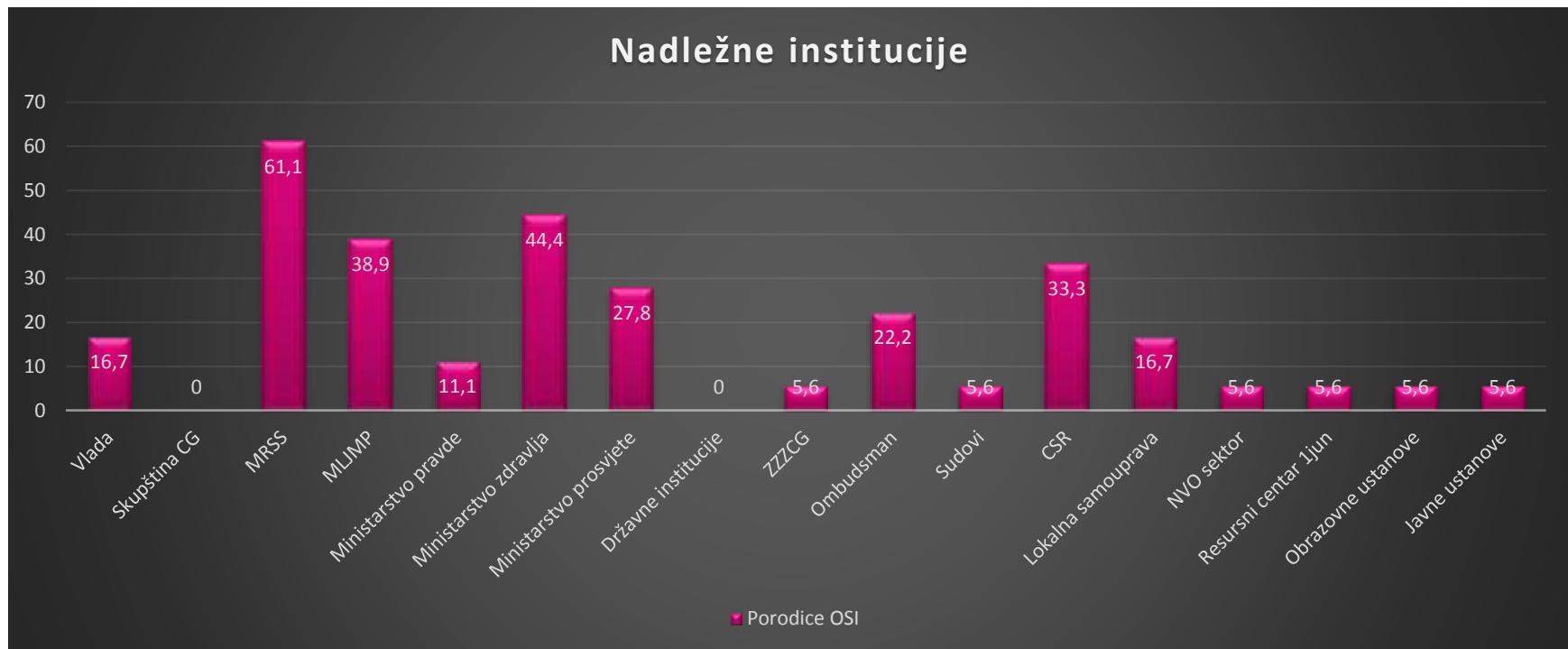
7. Koje institucije bi, po Vašem mišljenju trebalo da igraju najvažniju ulogu u zaštiti prava osoba s invaliditetom? (Moguća do 3 odgovora)

Funded by the European Union

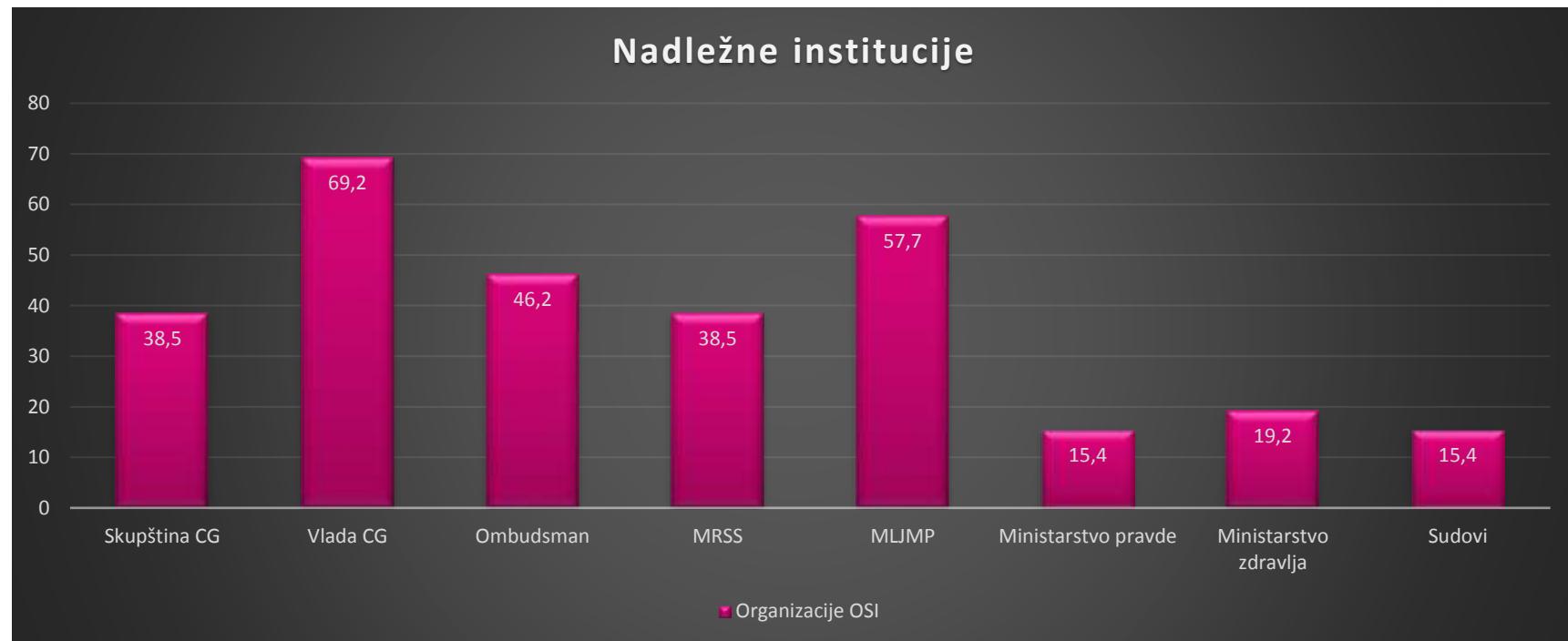
Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

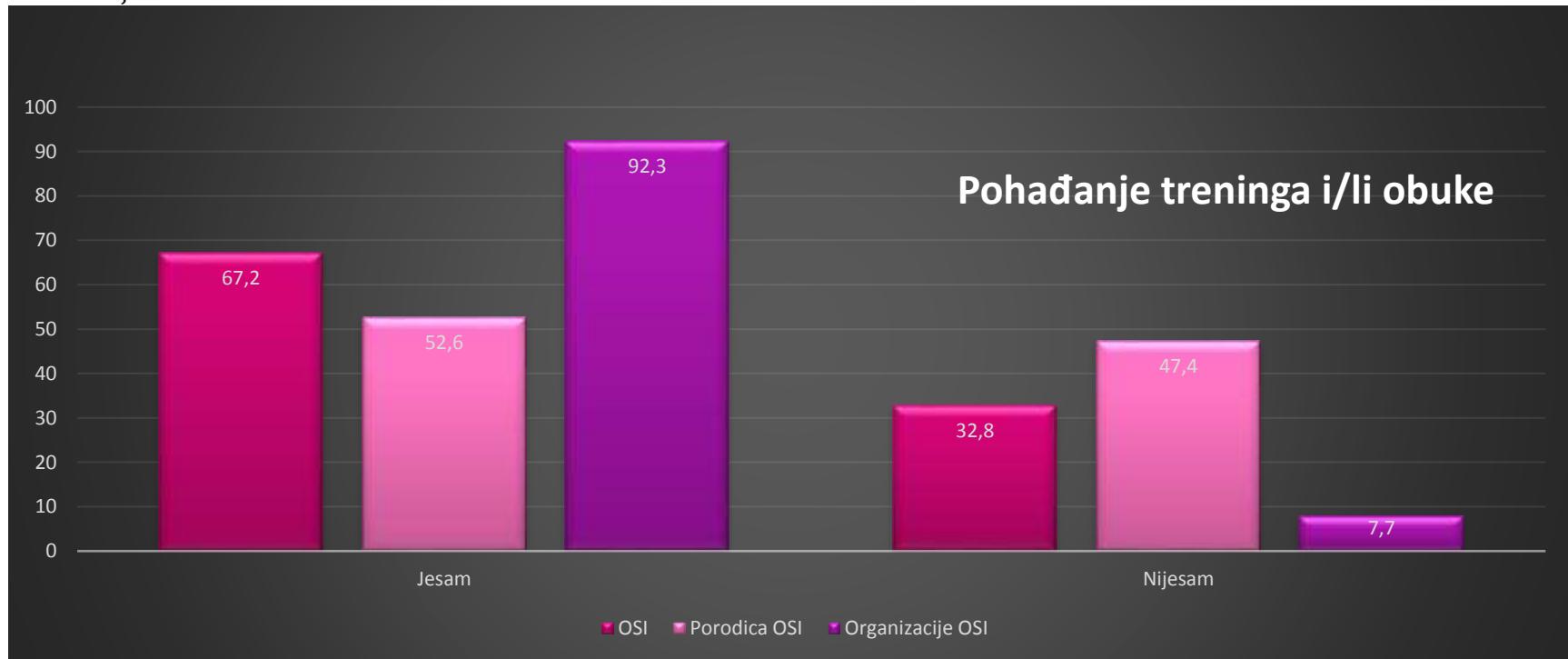
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8. Da li ste nekada pohađali trening ili obuku namijenjenu pravima osoba s invaliditetom?

1. Jesam ;
2. Nijesam.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

8.1. Ko je bio organizator obuke/treninga: (Moguće više odgovora)

1. Državna institucija, Ministarstvo;
2. Lokalna samouprava, opština u kojoj živim;
3. Organizacija osoba s invaliditetom;
4. Neka druga nevladina organizacija;
5. Privredno društvo;
6. Medi;j
7. Ostalo.

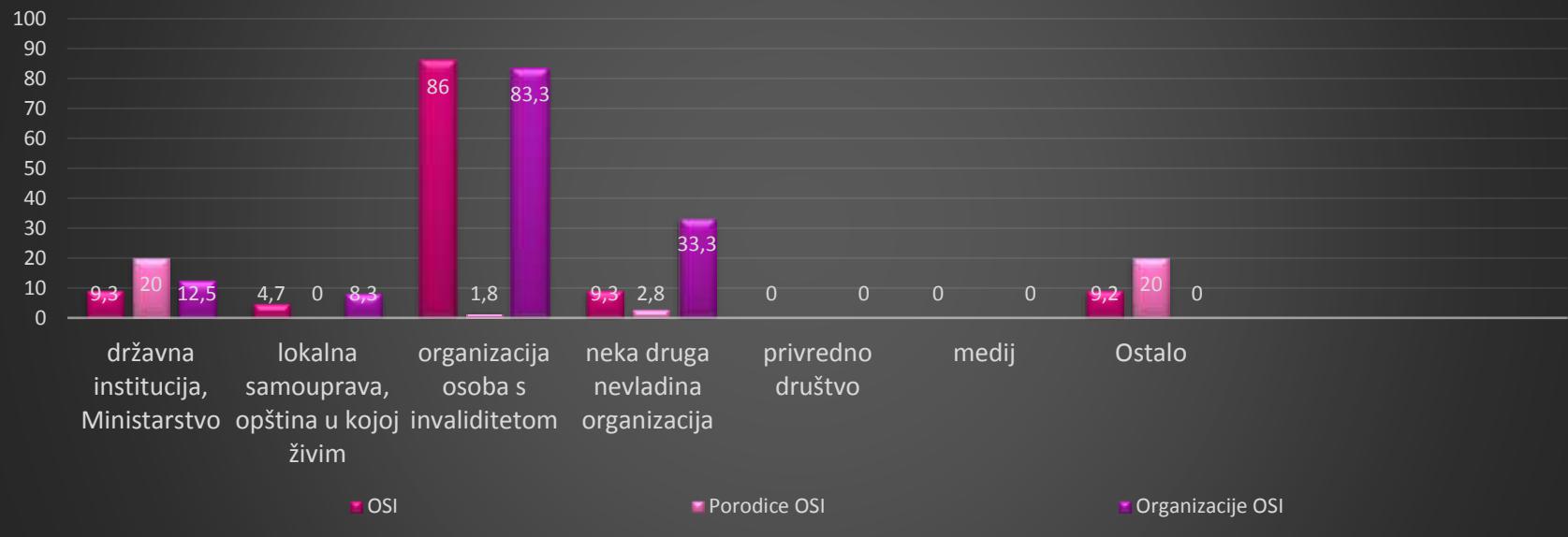
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Organizator obuke

8.2. Da li ste nekada pohađali trening ili obuku:

1. Namijenjenu osobama s određenom vrstom invaliditeta;
2. Namijenjenu djeci s invaliditetom;
3. Namijenjenu ženama s invaliditetom;
4. Namijenjenu osobama sa svim vrstama invaliditeta;
5. Ostalo.

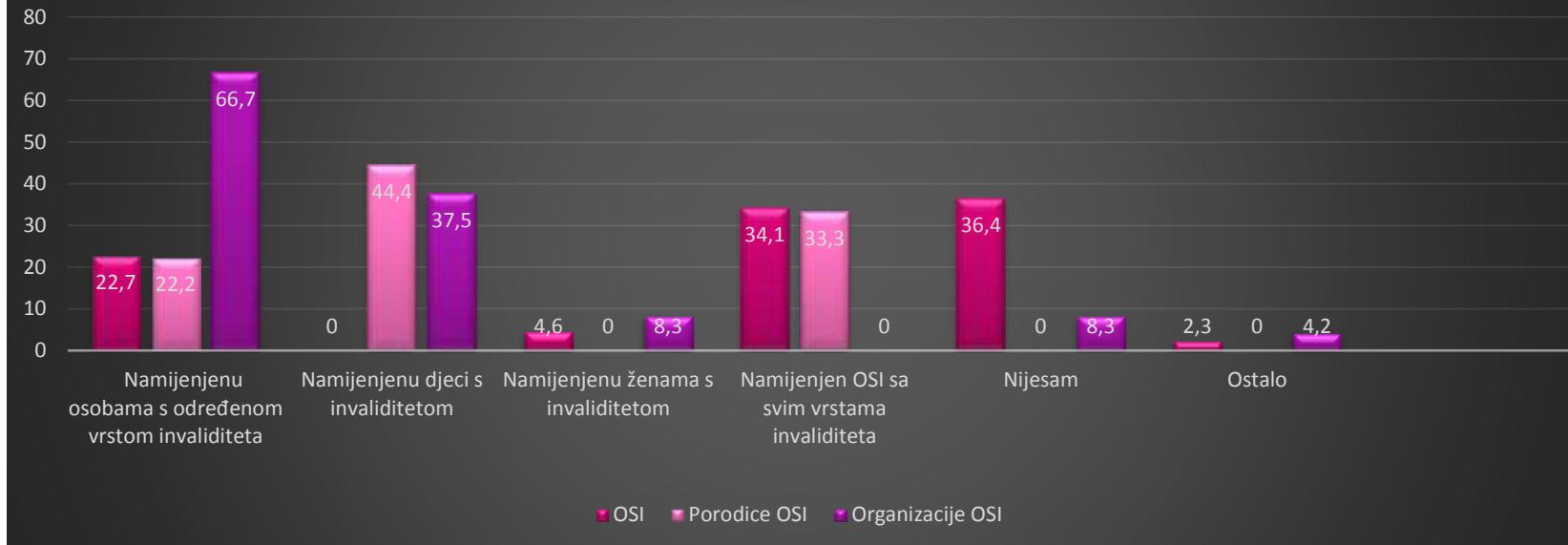
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Kome je obuka bila namijenjena?

8.3. Ukoliko niste pohađali nijednu obuku navedite nam razloge

OSI

30 OSI je navelo da nije bilo informisano, ili nije imalo vremena, odnosno bilo je spriječeno zbog drugih obaveza.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Porodice OSI

Devet članova porodica OSI je navelo da nije bilo informisano ili je bilo spriječeno zbog brige o djetetu.

Organizacije OSI

Pet predstavnika OOSI je navelo da nije bilo informisano od strane drugih OOSI a da njihova OOSI ne sprovodi treninge i obuke.

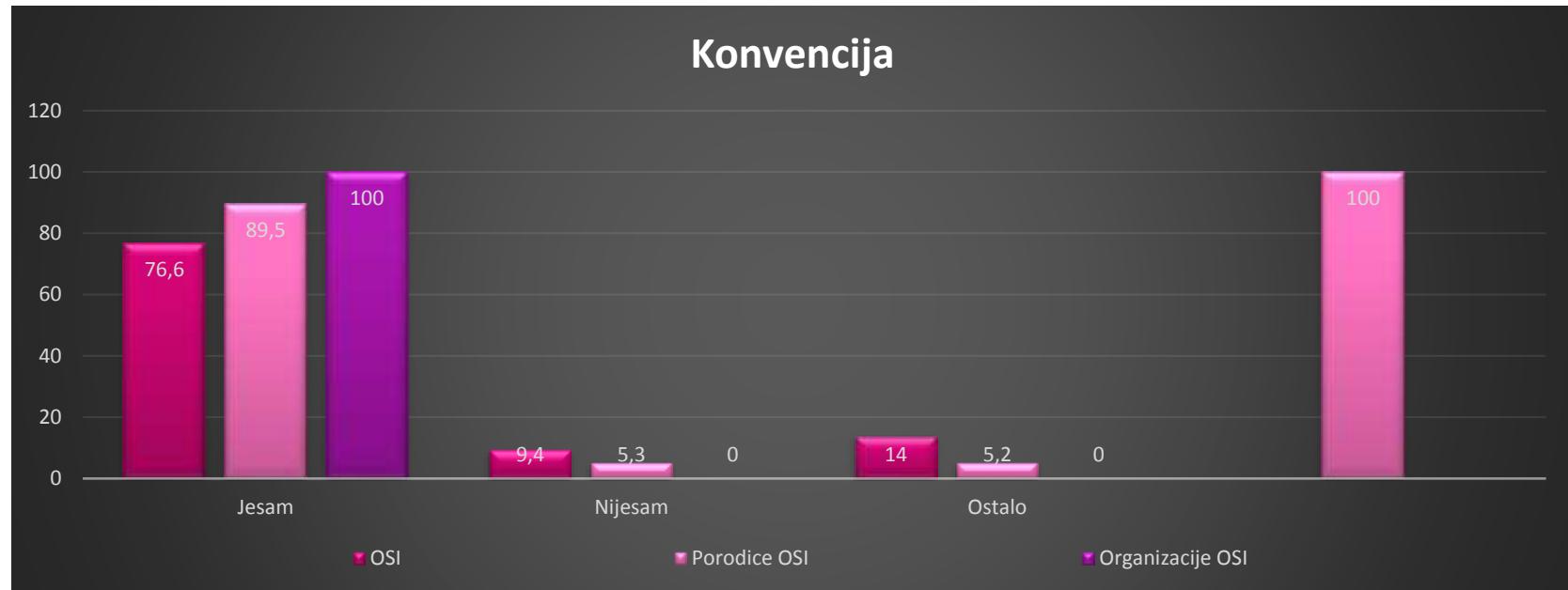
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.4. Da li ste čuli za Konvenciju UN o pravima osoba sa invaliditetom?

1. Jesam;
2. Nijesam;
3. Ostalo.

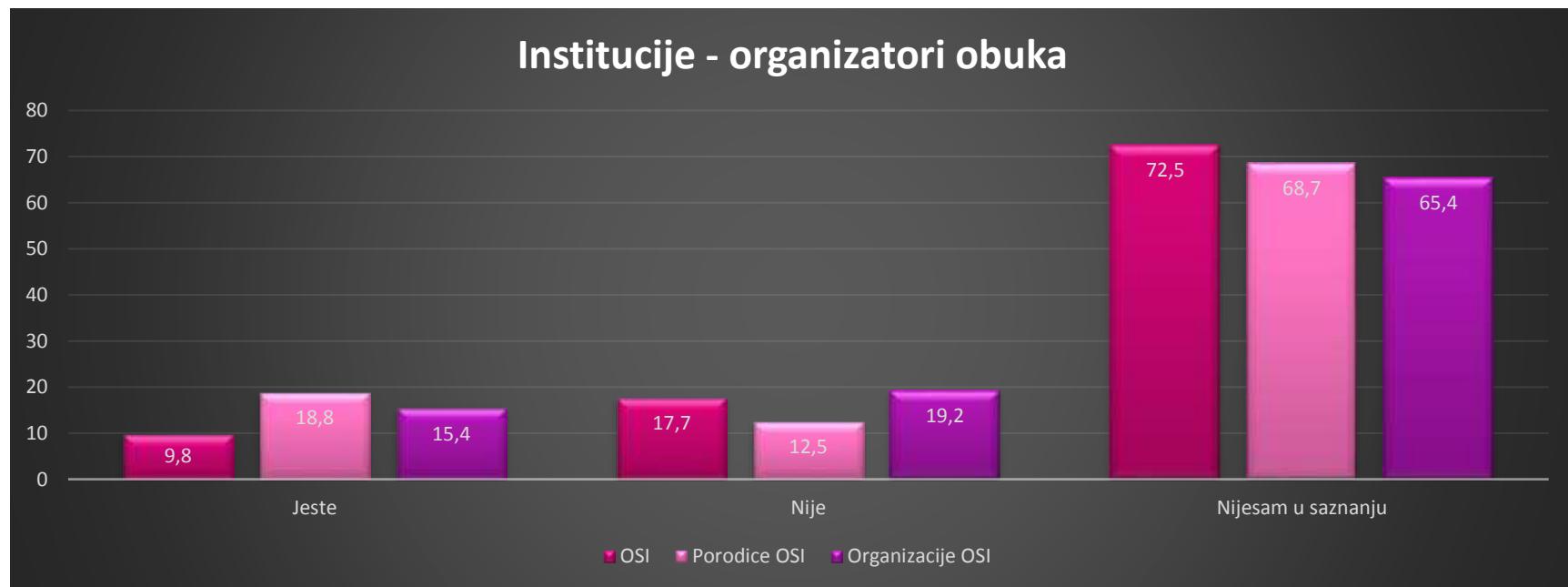
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.5. Da li STE U SAZNANJU DA je nekada neko Ministarstvo ili druga ustanova/institucija organizovala obuku o Konvenciji UN o pravima osoba sa invaliditetom?

1. Jeste;
2. Nije;
3. Nijesam u saznanju.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.6. Da li ste prisustvovali takvoj obuci/treningu?

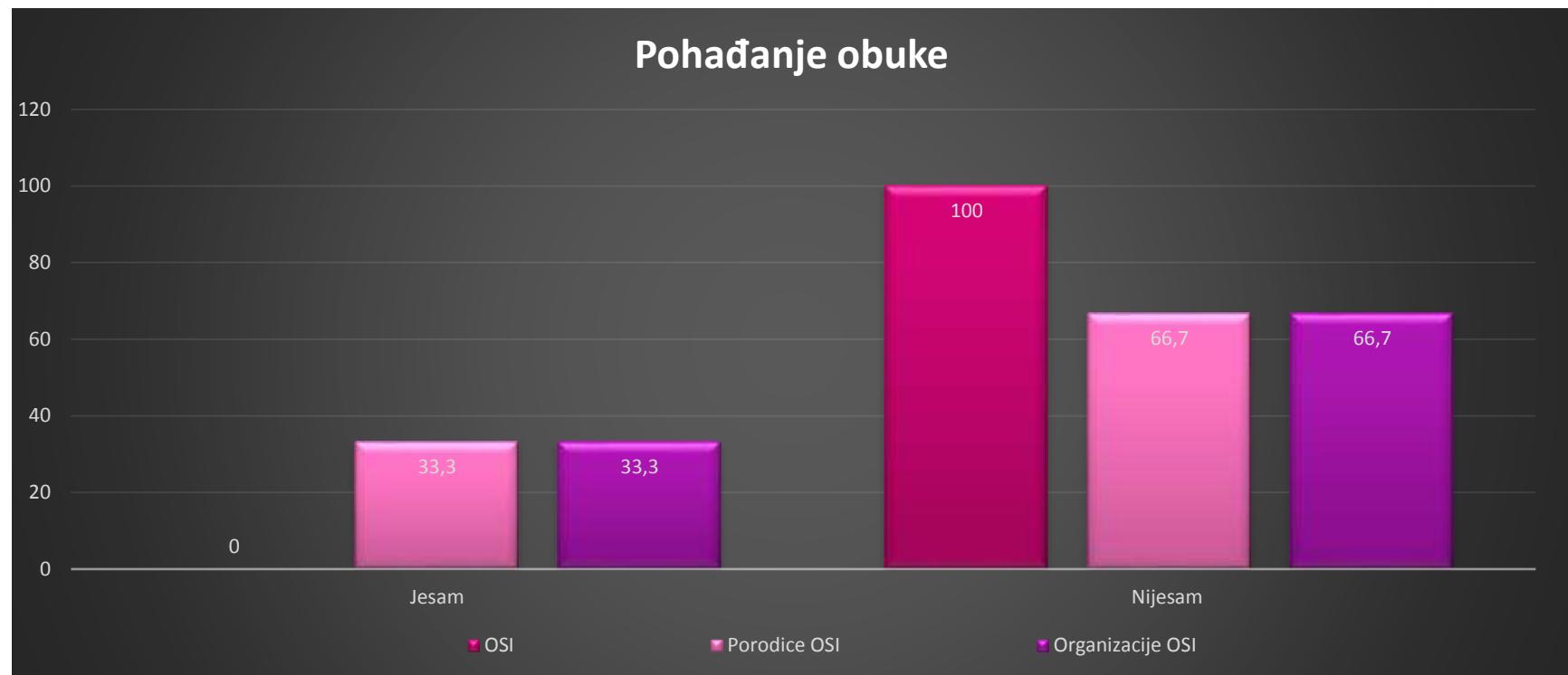
1. Jesam;
2. Nijesam;

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.7. Ko su bili treneri na obuci?

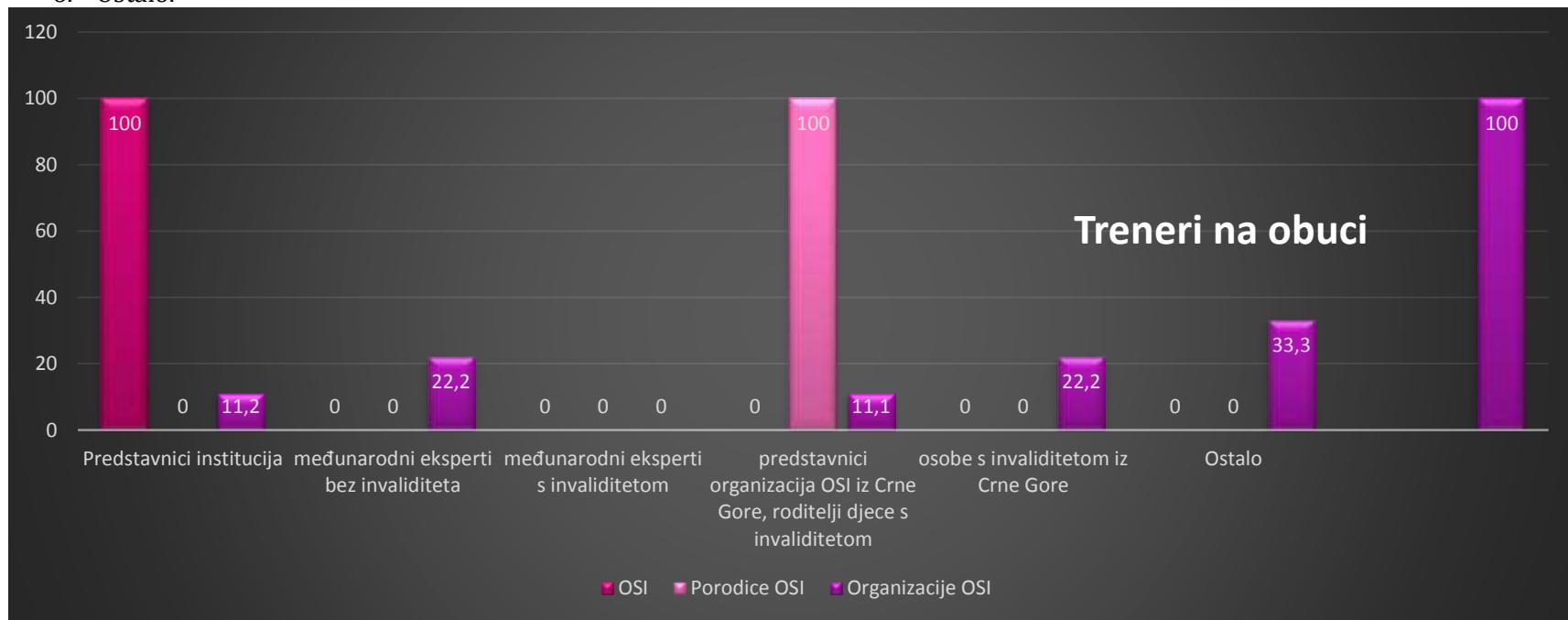
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. predstavnici institucija;
2. međunarodni eksperti bez invaliditeta;
3. međunarodni eksperti s invaliditetom;
4. predstavnici organizacija OSI iz Crne Gore, roditelji djece s invaliditetom;
5. osobe s invaliditetom iz Crne Gore;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

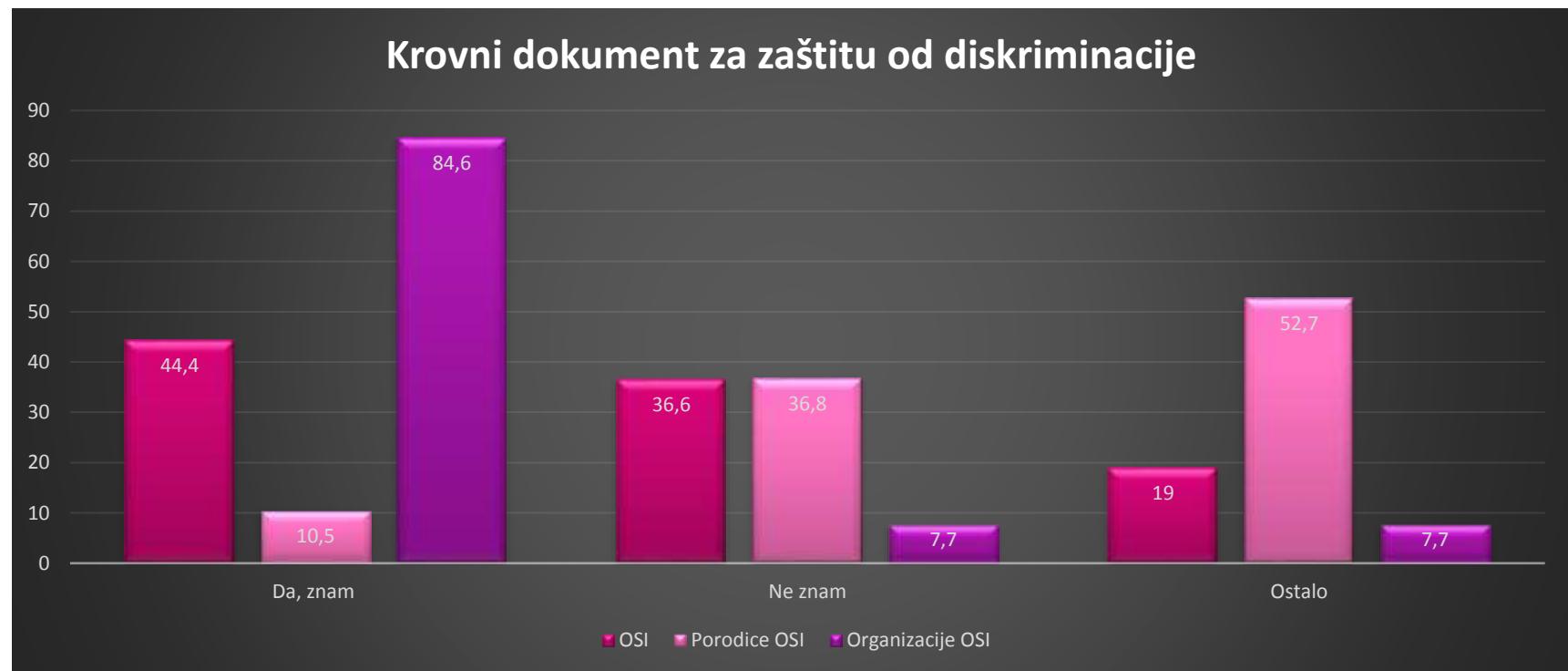

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.8. Da li znate koji je krovni dokument koji se bavi zaštitom od diskriminacije osoba s invaliditetom u Crnoj Gori?

1. Da, znam;
2. Ne znam;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.9. Da li znate da je Vlada Crne Gore donijela/usvojila:

1. Zakon o zabrani diskriminacije;
2. Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom;
3. Strategiju za zaštitu od diskriminacije LSI i promociju jednakosti;
4. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.10. Da li znate koja je institucija primarno nadležna za sprovođenje i koordinaciju, odnosno monitoring nad sprovođenjem Zakona o zabrani diskriminacije; Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom; i Strategije za zaštitu od diskriminacije LSI i promociju jednakosti

1. Ministarstvo pravde;
2. Ministarstvo za ljudska i manjinska prava;
3. Ministarstvo rada i socijalnog staranja;
4. Ministarstvo zdravlja;
5. Skupština Crne Gore;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

8.11 Da li ste upoznati sa sadržajem (pročitati dokumente koje su zaokružili u odgovoru na pitanje)

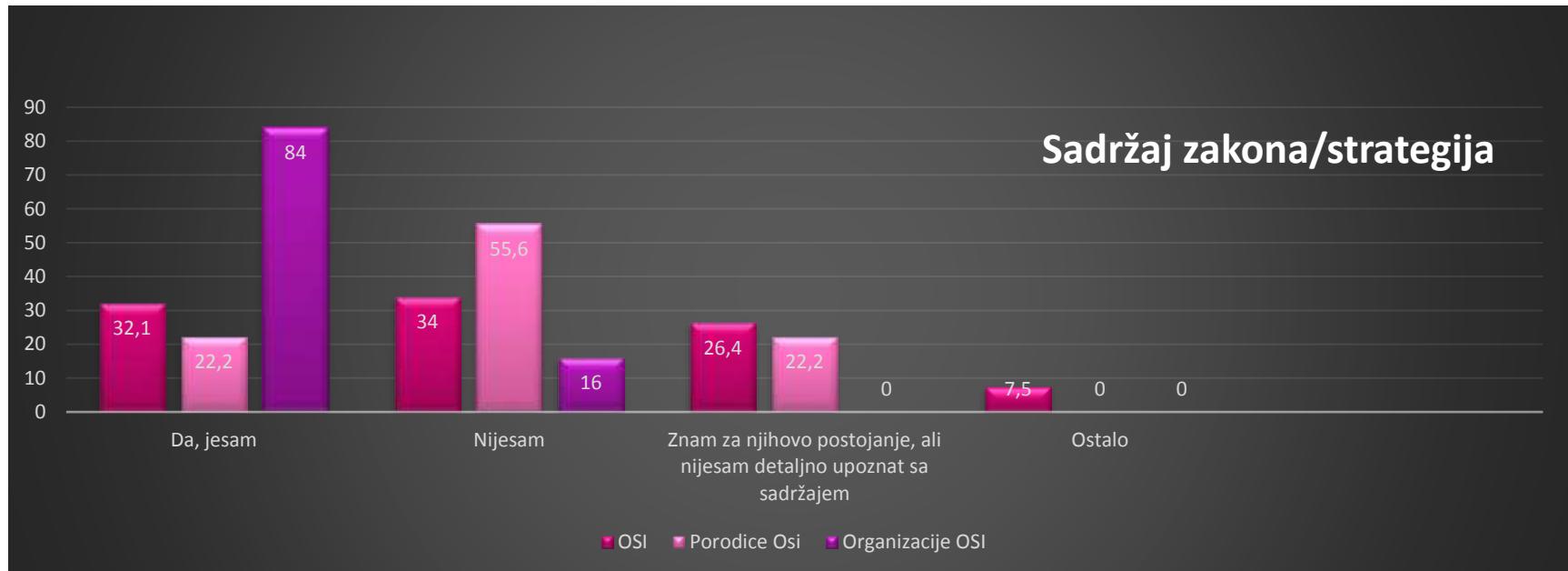
1. Da, jesam;
2. Nijesam;
3. Znam za njihovo postojanje, alinijesam detaljno upoznat/a sa sadržajem;
4. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

9. Da li ste nekada ranije učestvovali u sprovođenju istraživanja o diskriminaciji osoba s invaliditetom?

1. Da, jesam;
2. Nijesam;

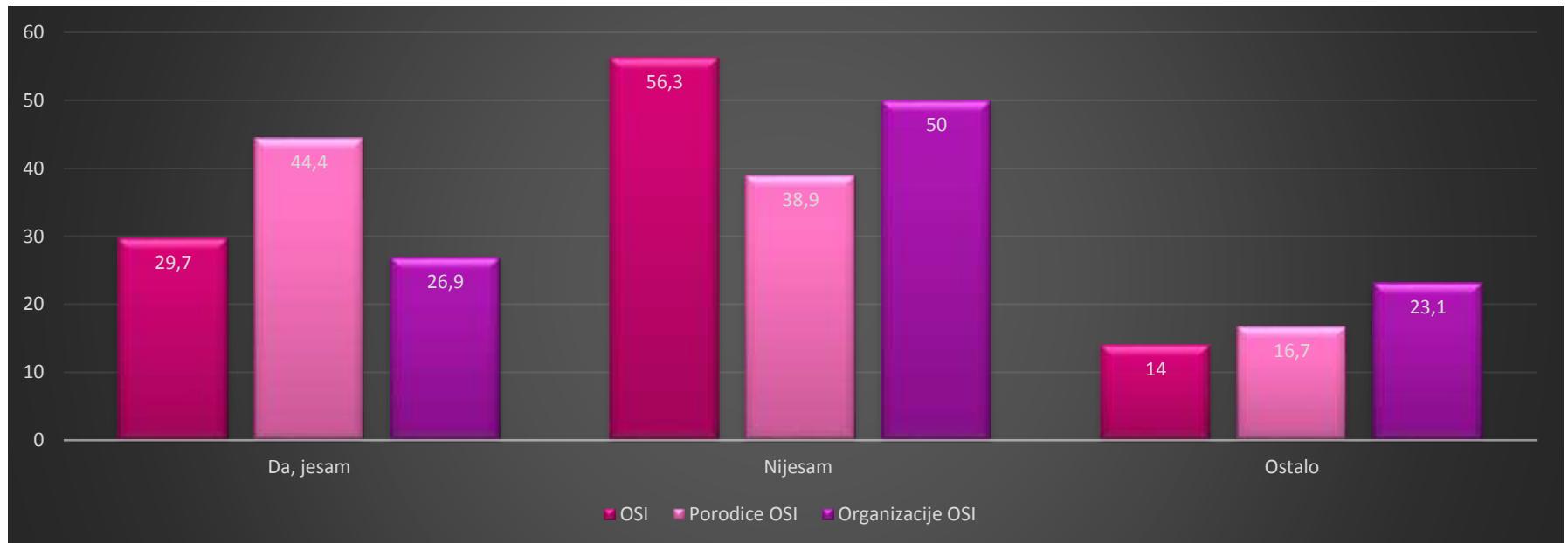

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

3. Ostalo.

9.1. Možete li nam reći ko je sprovodio to istraživanje? (Moguće više odgovora)

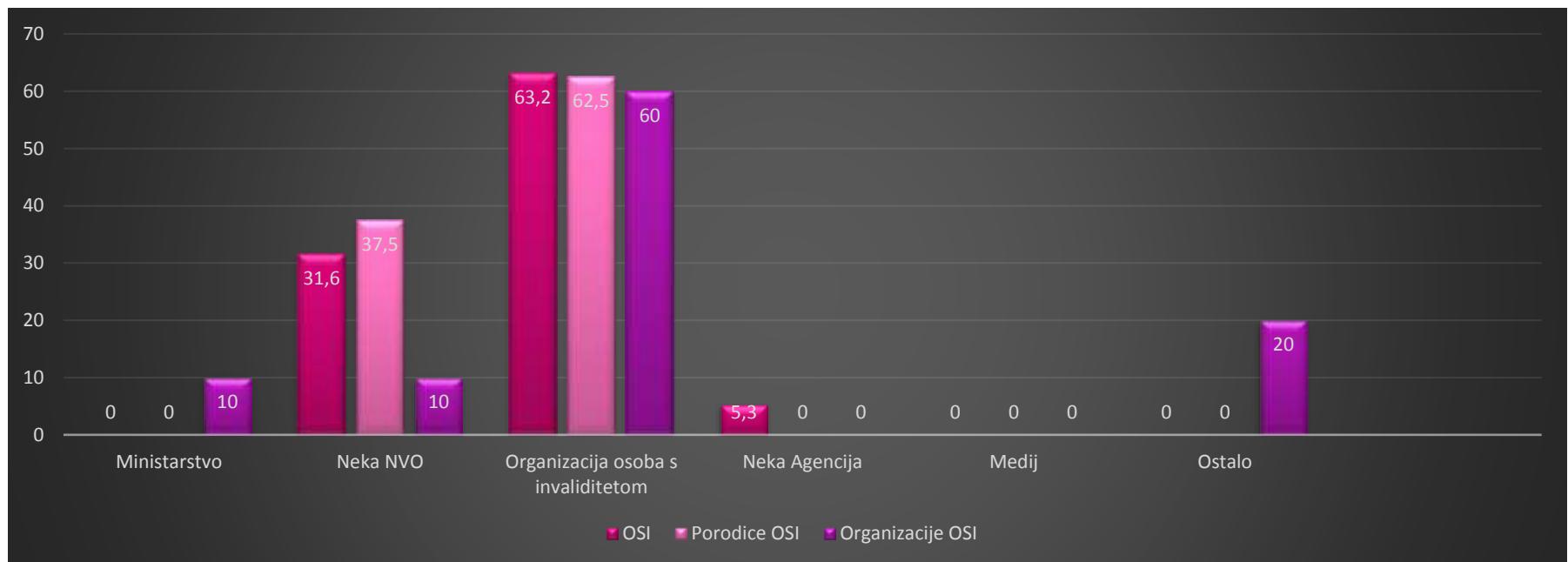
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Ministarstvo;
2. Neka NVO;
3. Organizacija osoba s invaliditetom;
4. Neka Agencija;
5. Medij;
6. Ostalo.

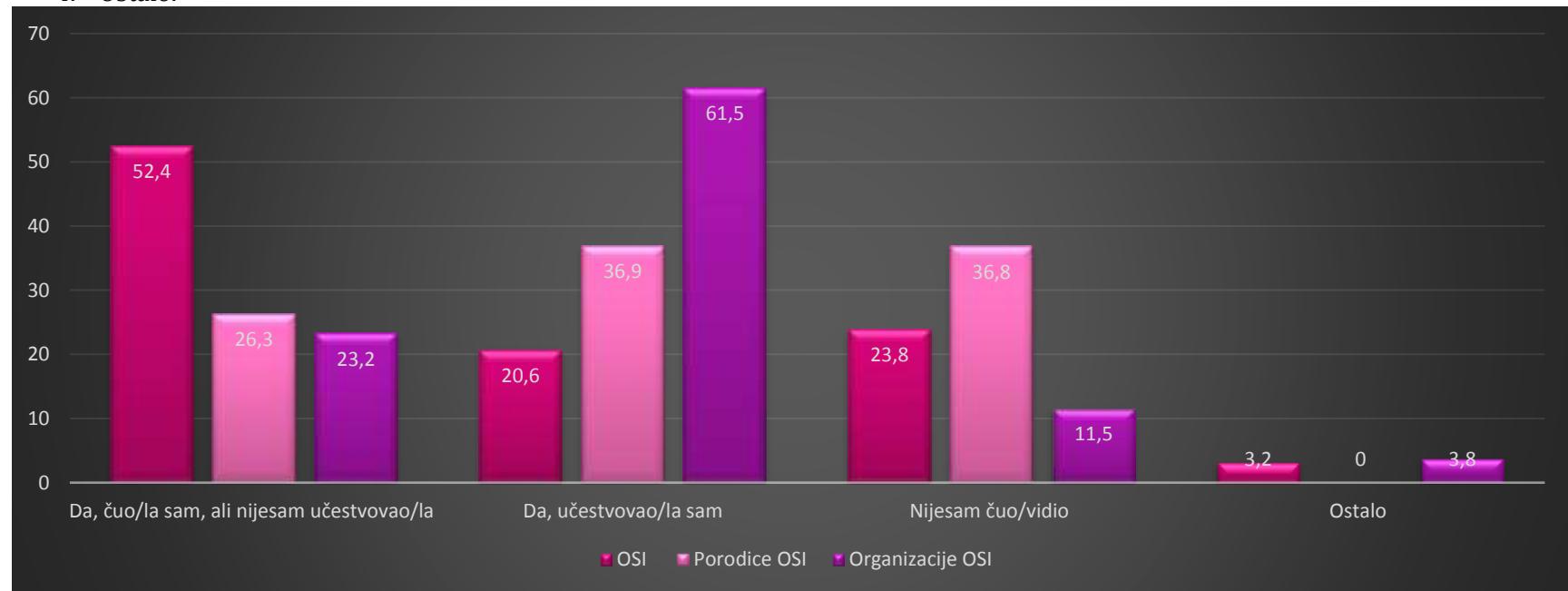
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

9.2. Da li ste nekada čuli/vidjeli ili sami učestvovali u medijskoj kampanji namijenjenoj podizanju svijesti o pravima OSI i zabranu diskriminacije?

1. Da, čuo/la sam, ali nijesam učestvovao/la;
2. Da, učestvovao/la sam;
3. Nijesam čuo/video;
4. Ostalo.

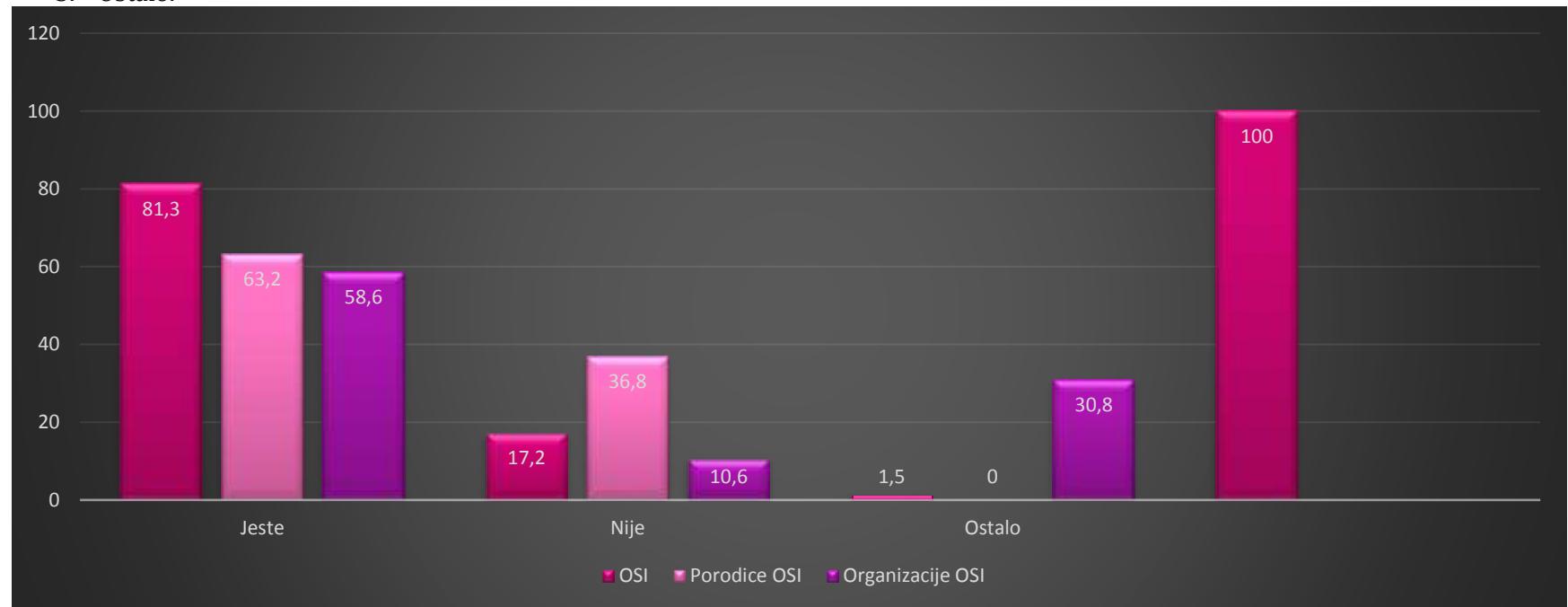
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10. Da li je nekada neko prikupljaо podatke o Vama i vašem invaliditetu?

1. Jeste;
2. Nije;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10.1. Ukoliko jeste da li znate za koje svrhe su prikupljeni podaci (Moguće više odgovora)

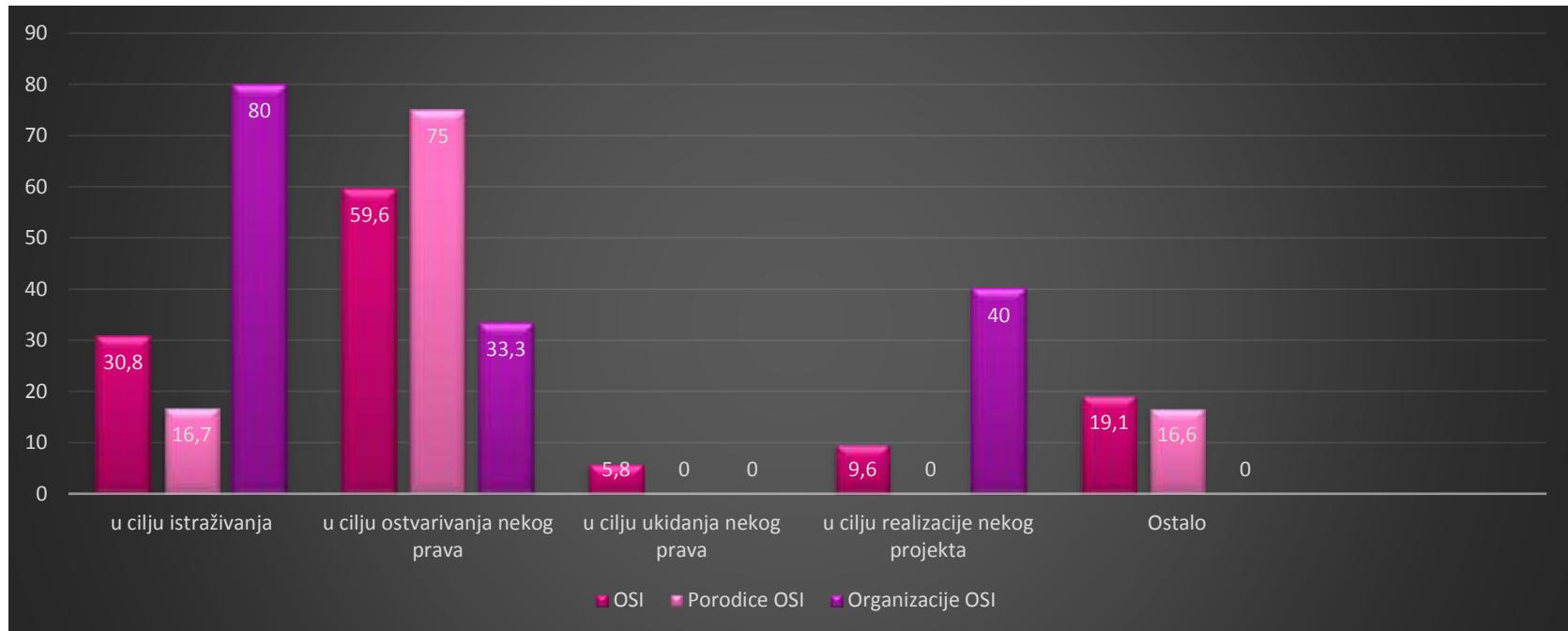
1. Da, znam
 - 1.1.- u cilju istraživanja;
 - 1.2.- u cilju ostvarivanja nekog prava;
 - 1.3. - u cilju ukidanja nekog prava ;
 - 1.4. - u cilju realizacije nekog projekta;
 - 1.5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10.2. Ko je prikupljao podatke o vama i vašem invaliditetu: (Moguće više odgovora)

1. Neko Ministarstvo;
2. Lokalna samouprava, opština u kojoj živate;
3. Politička partija;
4. NVO;

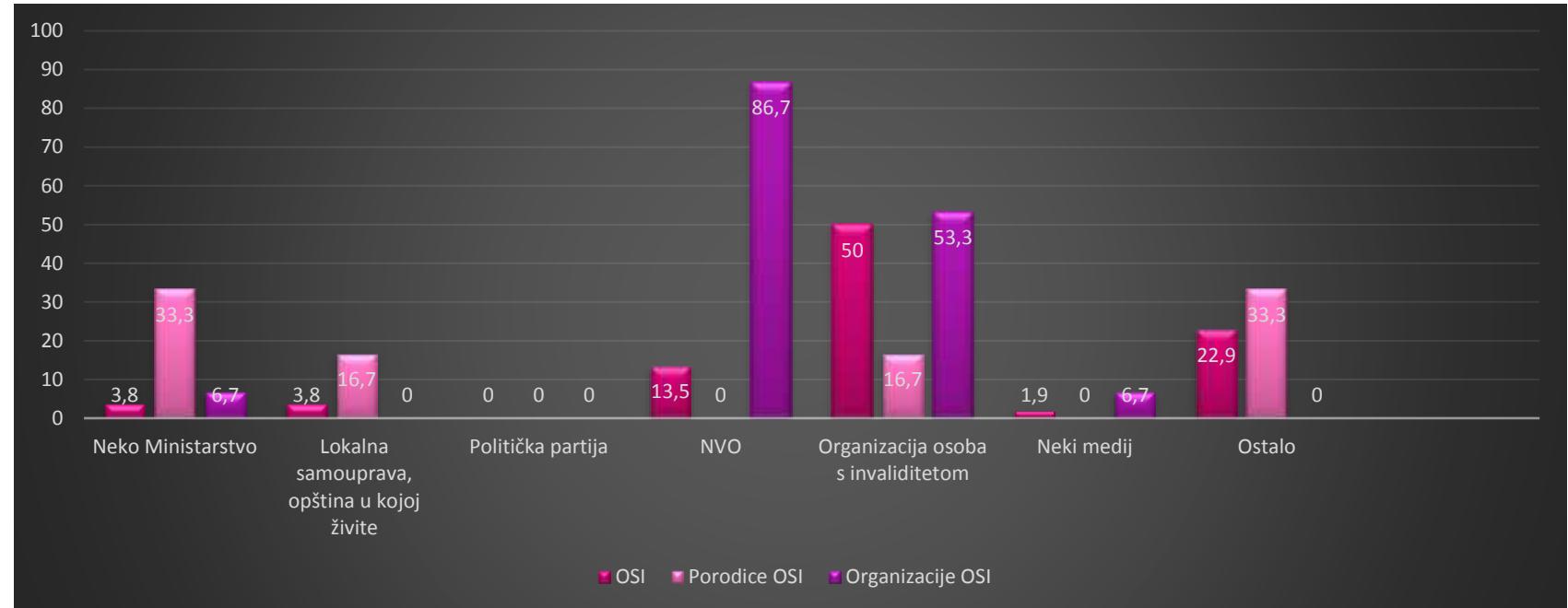

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

5. Organizacija osoba s invaliditetom;
6. Neki medij;
7. Ostalo.

10.3. Da li posjedujete rješenje o utvrđenom invaliditetu?

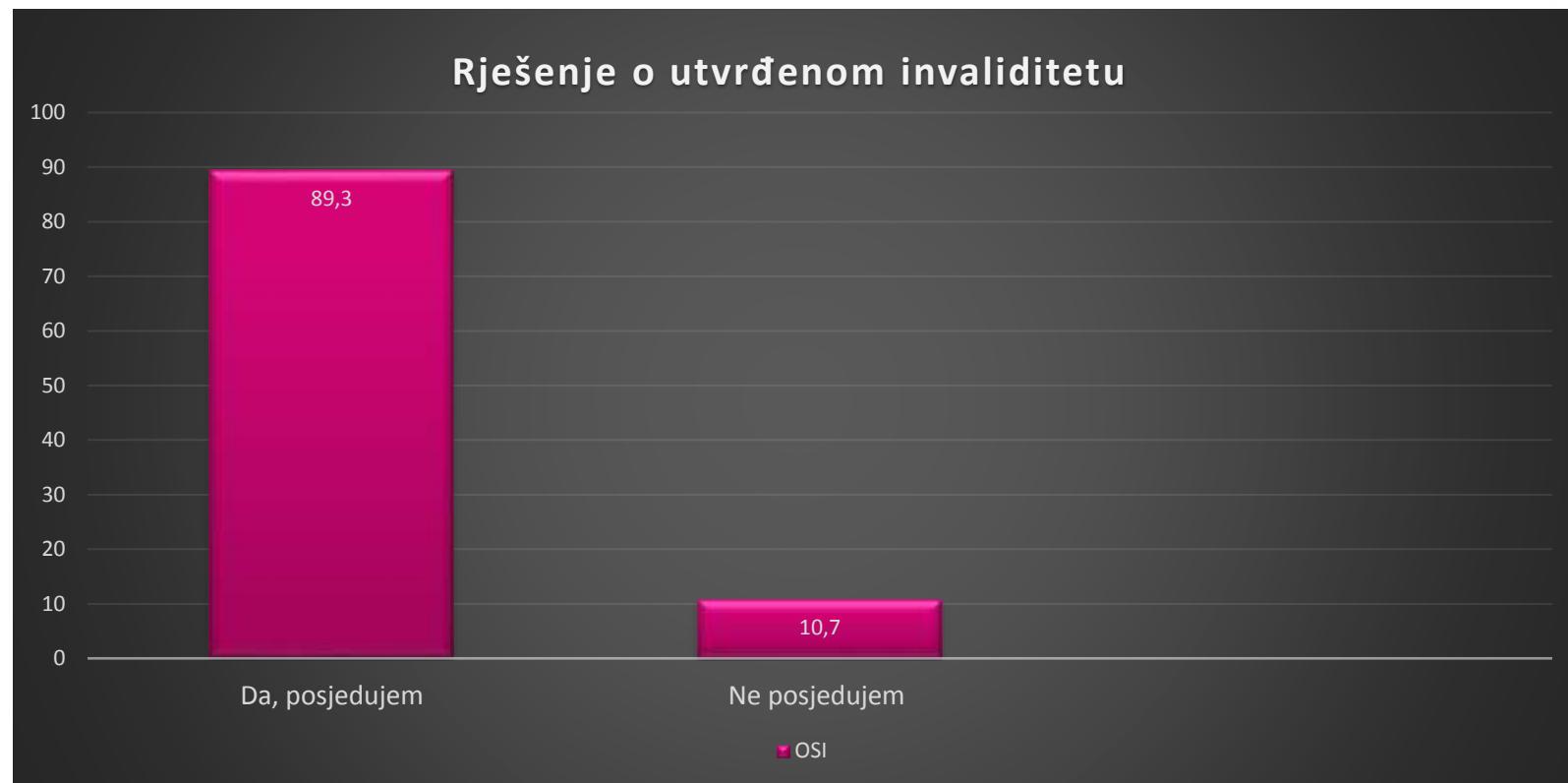
1. Da, posjedujem;
2. Ne posjedujem.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10.4. Ko vam je izdao rješenje?

1. Centar za socijalni rad ili Ministarstvo rada;

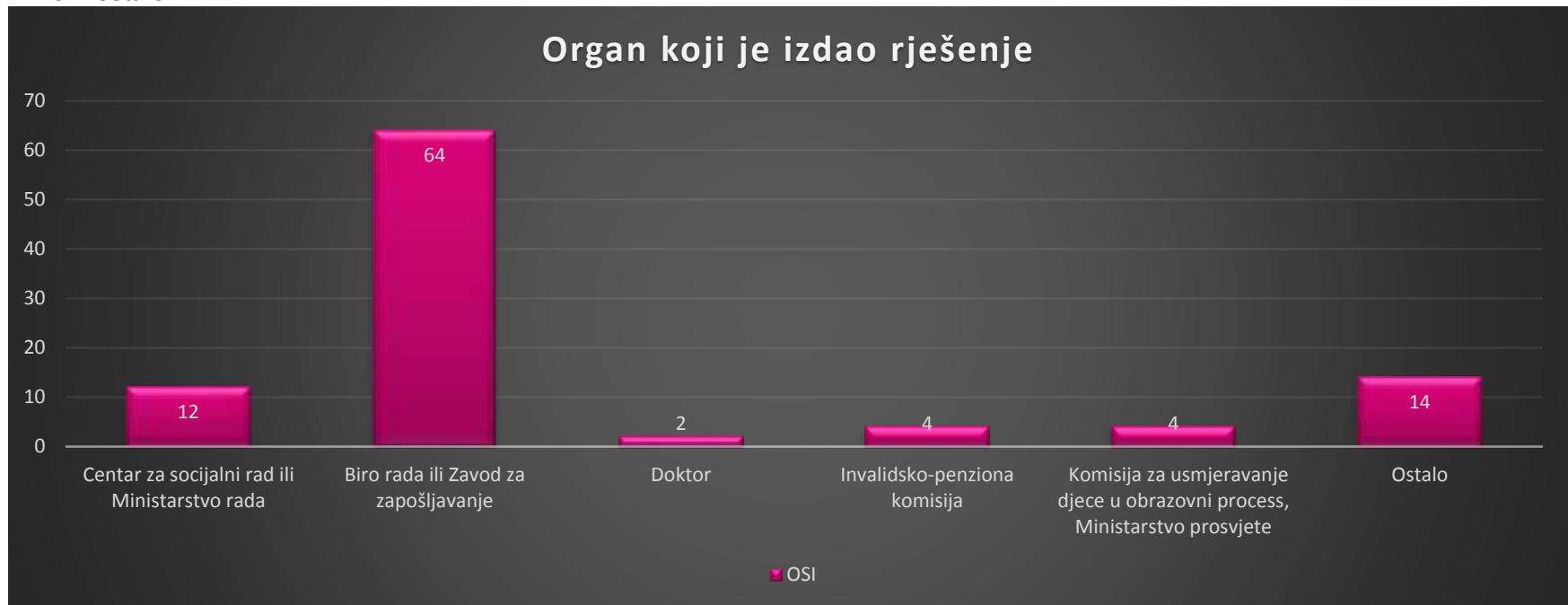
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Biro rada ili Zavod za zapošljavanje;
3. Doktor;
4. Invalidsko-penziona komisija;
5. Komisija za usmjeravanje djece u obrazovni process, Ministarstvo prosvjete;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

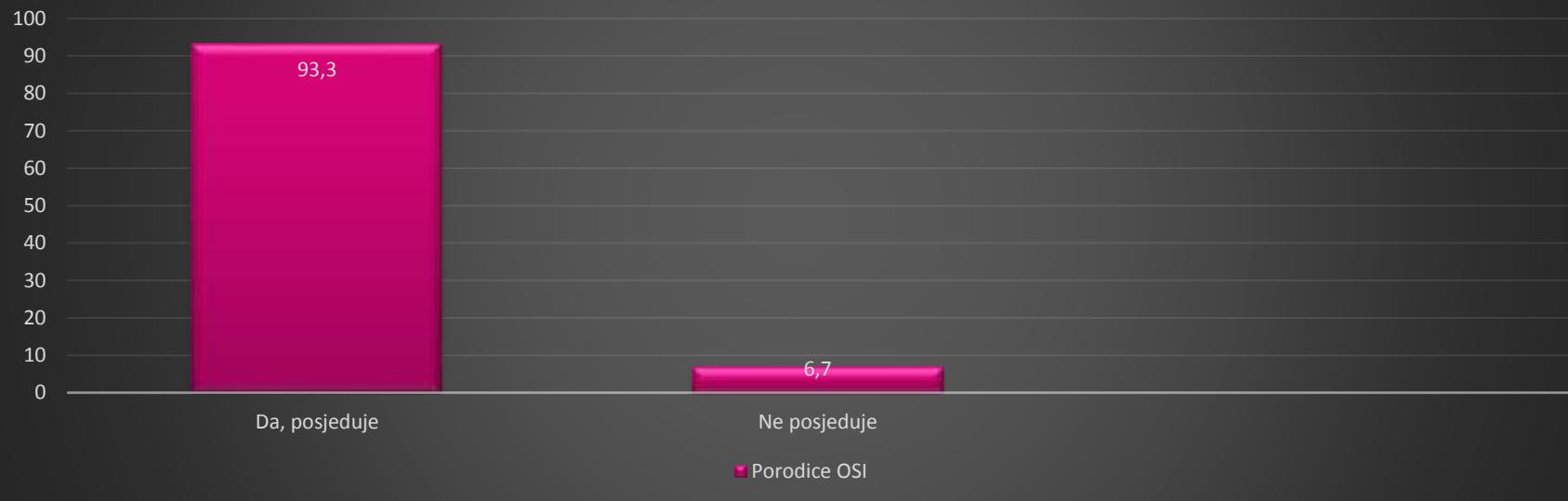

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10.3) Da li član Vaše porodice posjeduje rješenje o utvrđenom invaliditetu?

1. Da, posjeduje;
2. Ne posjeduje.

Da li član porodice koji je OSI ima rješenje

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

10.4. Ko vam mu/je izdao rješenje? (Moguće više odgovora)

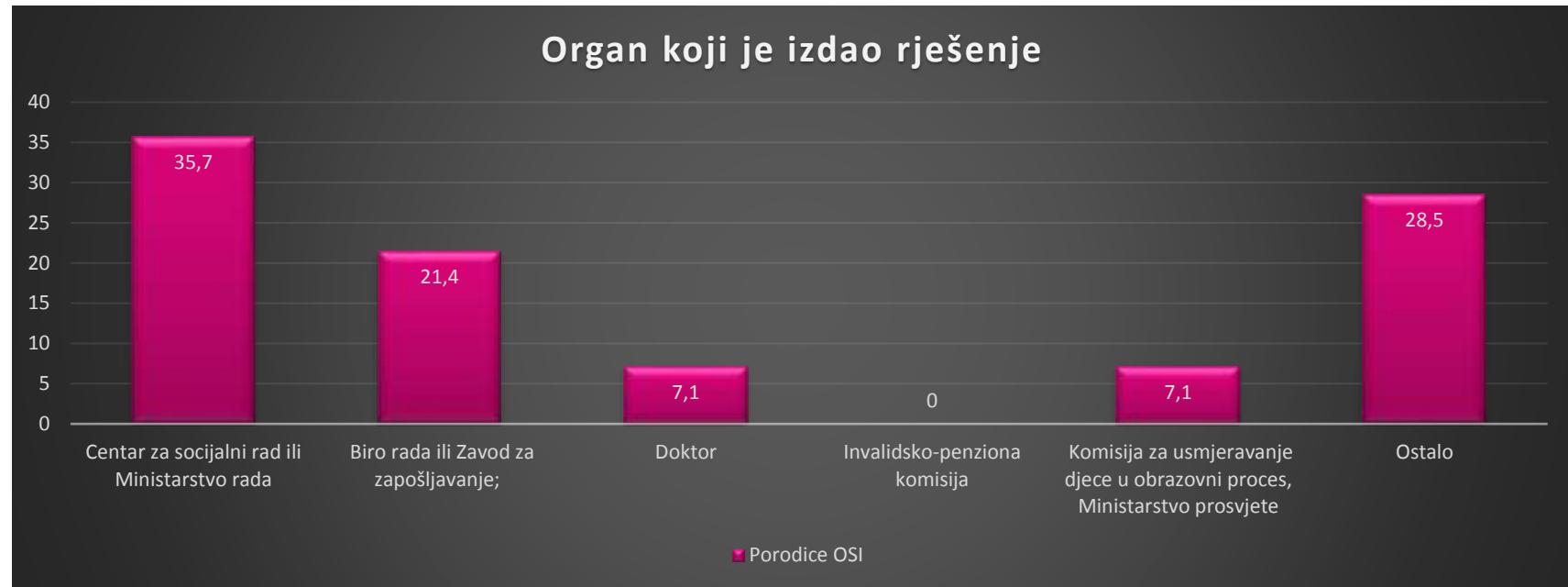
1. Centar za socijalni rad ili Ministarstvo rada;
2. Biro rada ili Zavod za zapošljavanje;
3. Doktor;
4. Invalidsko-penziona komisija;
5. Komisija za usmjeravanje djece u obrazovni proces, Ministarstvo prosvjete;
6. Drugo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

11. Da li koristite neku od usluga iz oblasti socijalne i dječije zaštite

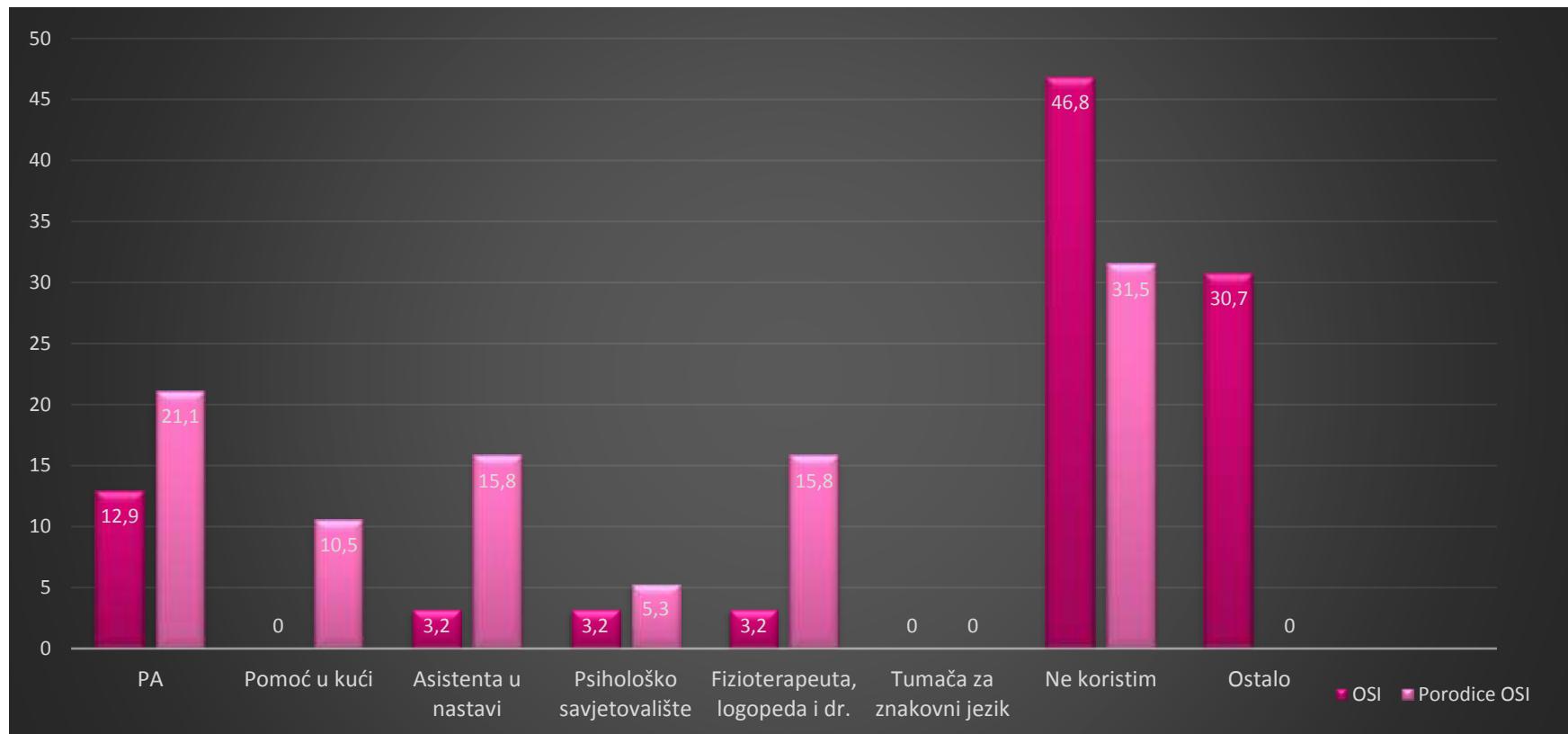
1. Personalnog asistenta; Pomoć u kući; Asistenta u nastavi; Psihološko savjetovalište; Fizioterapeuta, logopeda i dr. Tumača za znakovni jezik;
2. Ostalo.ž

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

11.1. Ko pokriva troškove usluge ?

1. Država, neko Ministarstvo;

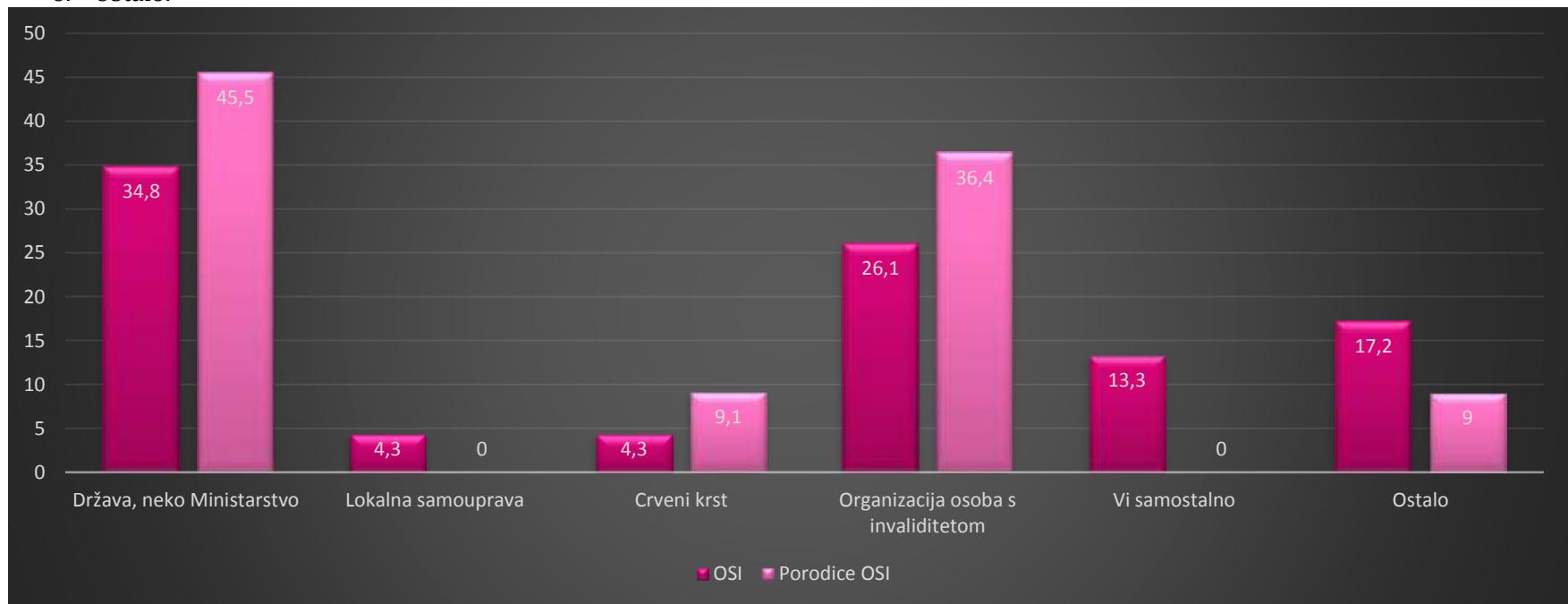
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Lokalna samouprava;
3. Crveni krst;
4. Organizacija osoba s invaliditetom;
5. Vi samostalno;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

11. Da li Vaša organizacija pruža neku od usluga iz oblasti socijalne i dječje zaštite? (Moguće više odgovora)

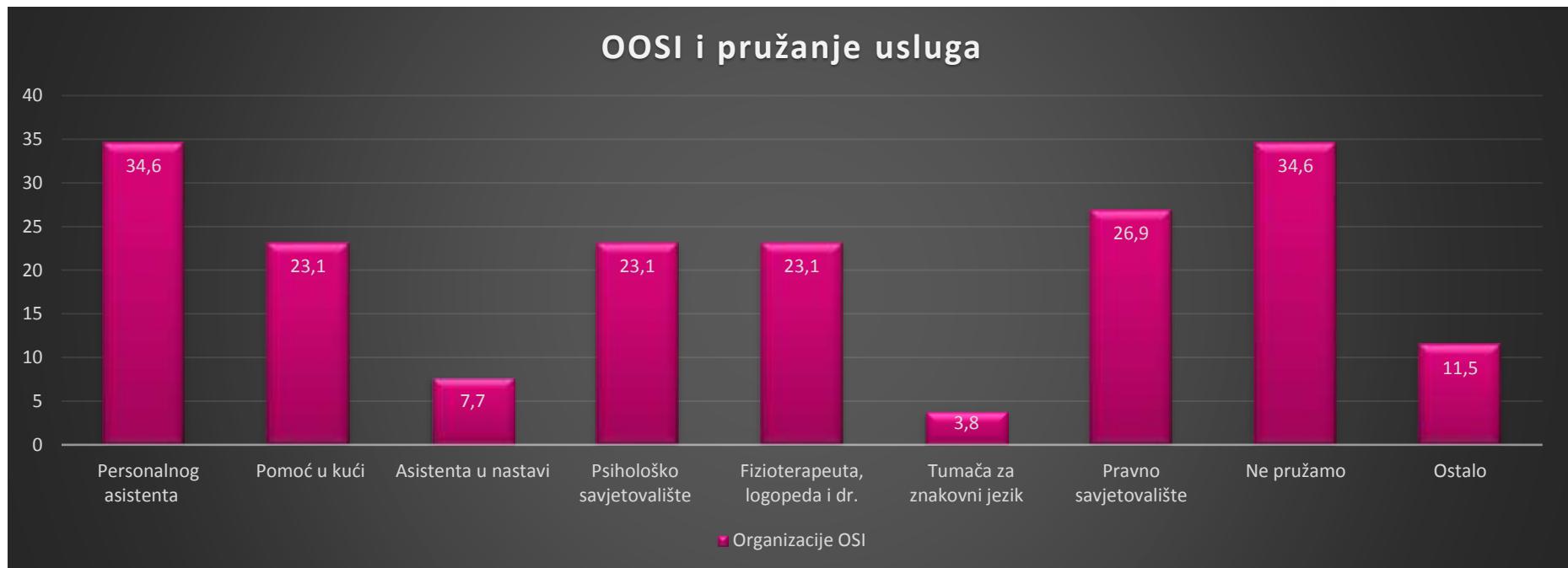
1. Personalnog asistenta;
2. Pomoć u kući;
3. Asistenta u nastavi;
4. Psihološko savjetovalište;
5. Tumača za znakovni jezik;
6. Pravno savjetovalište;
7. Ne pružamo;
8. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

11.1. Ko pokriva troškove usluge ? (Moguće više odgovora)

1. Država, neko Ministarstvo; Lokalna samouprava; Crveni krst; Organizacija osoba s invaliditetom; Međunarodni donator; Zavod za zapošljavanje (Biro rada); Na osnovu članarina koje plaćaju roditelji/OSI;
2. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

12. Da li ste nekada bili uključeni u sprovođenje projekata za zapošljavanje osoba s invaliditetom (grant šema)

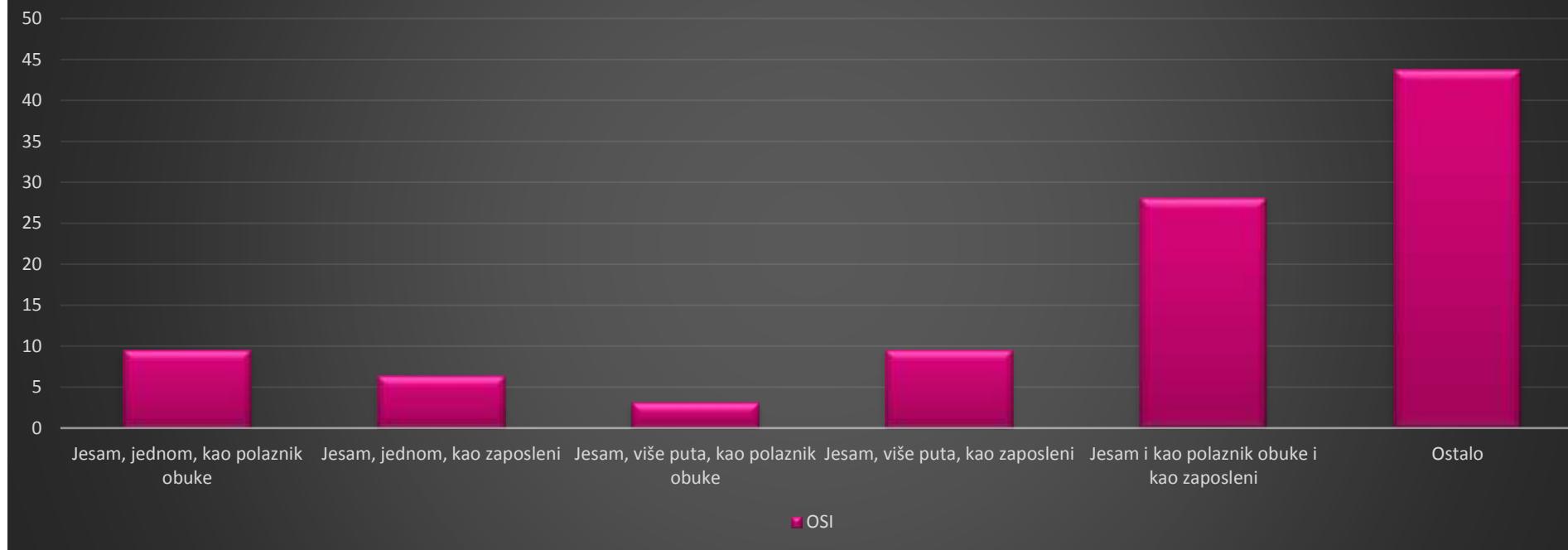
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Jesam, jednom, kao polaznik obuke;
2. Jesam, jednom, kao zaposleni;
3. Jesam više puta, kao polaznik obuke;
4. Jesam, više puta, kao zaposleni;
5. Jesam i kao polaznik obuke i kao zaposleni.

Uključenost u sprovođenju projekata

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

12. Da li ste nekada bili uključeni u sprovođenje projekata za zapošljavanje osoba s invaliditetom (grant šema)

1. Jesmo jednom kao nosioci projekata
2. Jesmo jednom kao partneri
3. Jesmo vise puta, kao nosilac projekata
4. Jesmo, vise puta kao partner
5. Jesmo jednom kao nosioci projekata
6. Jesmo vise puta kao nosioci, i vise puta kao partneri
7. Jednom kao nosioci projekata i vise puta kao partneri
8. Više puta kao nosioci projekta i jednom kao partneri

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

12. Da li nekada član Vaše porodice koji je OSI bio/bila uključen/a u sprovođenje projekta za zapošljavanje osoba s invaliditetom (grant Šema)?

1. Jeste, jednom, kao polaznik obuke;
2. Jeste, jednom, kao zaposleni;
3. Jeste više puta, kao polaznik obuke;
4. Jeste, više puta, kao zaposleni;
5. Jeste i kao polaznik obuke i kao zaposleni.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Uključenost u sprovođenju projekata

12.1. Ko je sprovodio projekt

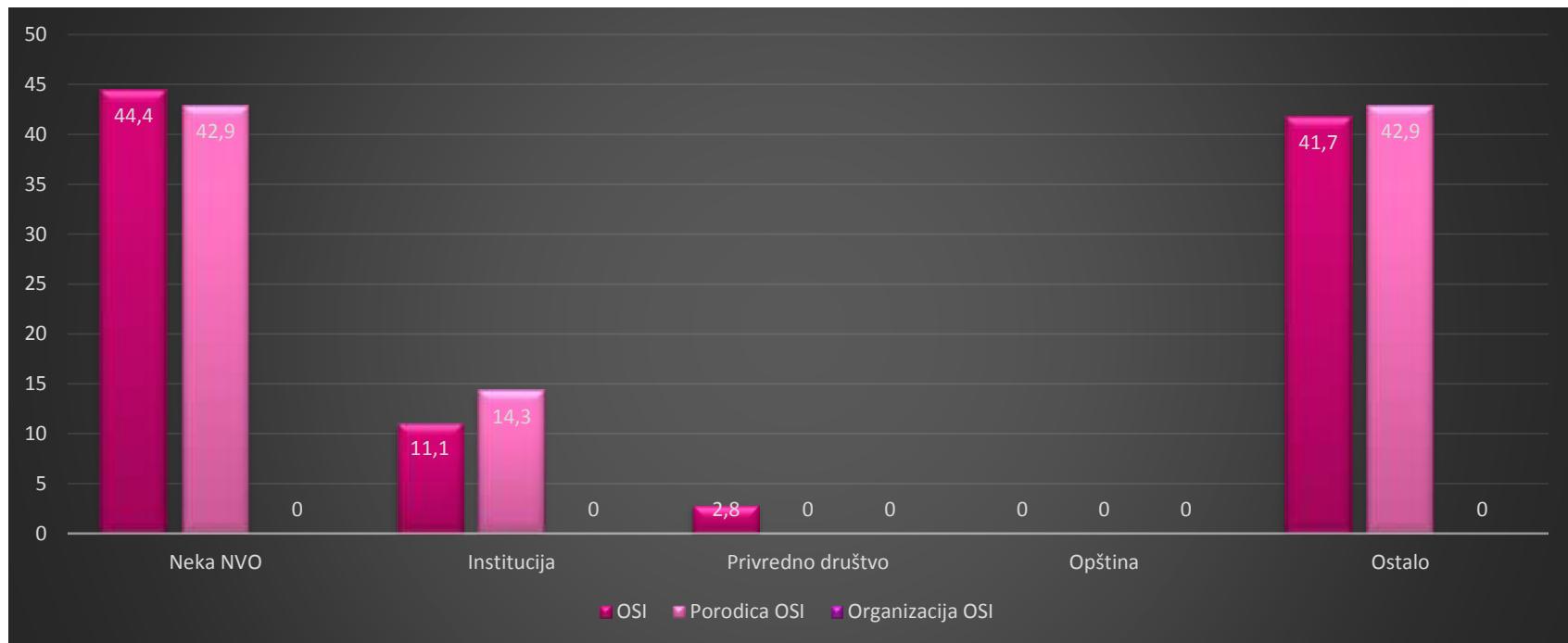
1. neka NVO;
2. institucija;
3. privredno društvo;
4. Opština;
5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

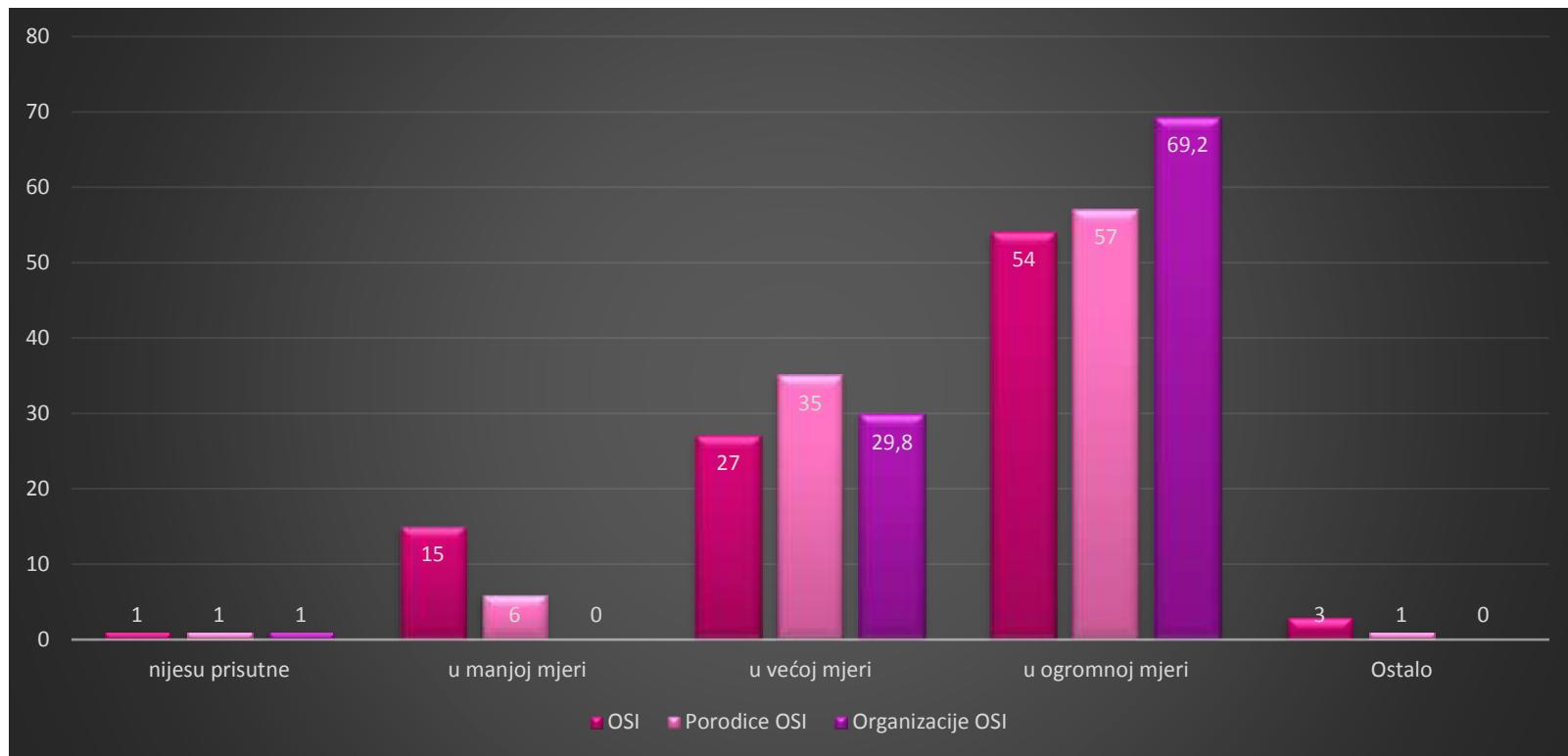
13. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje na ulici.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

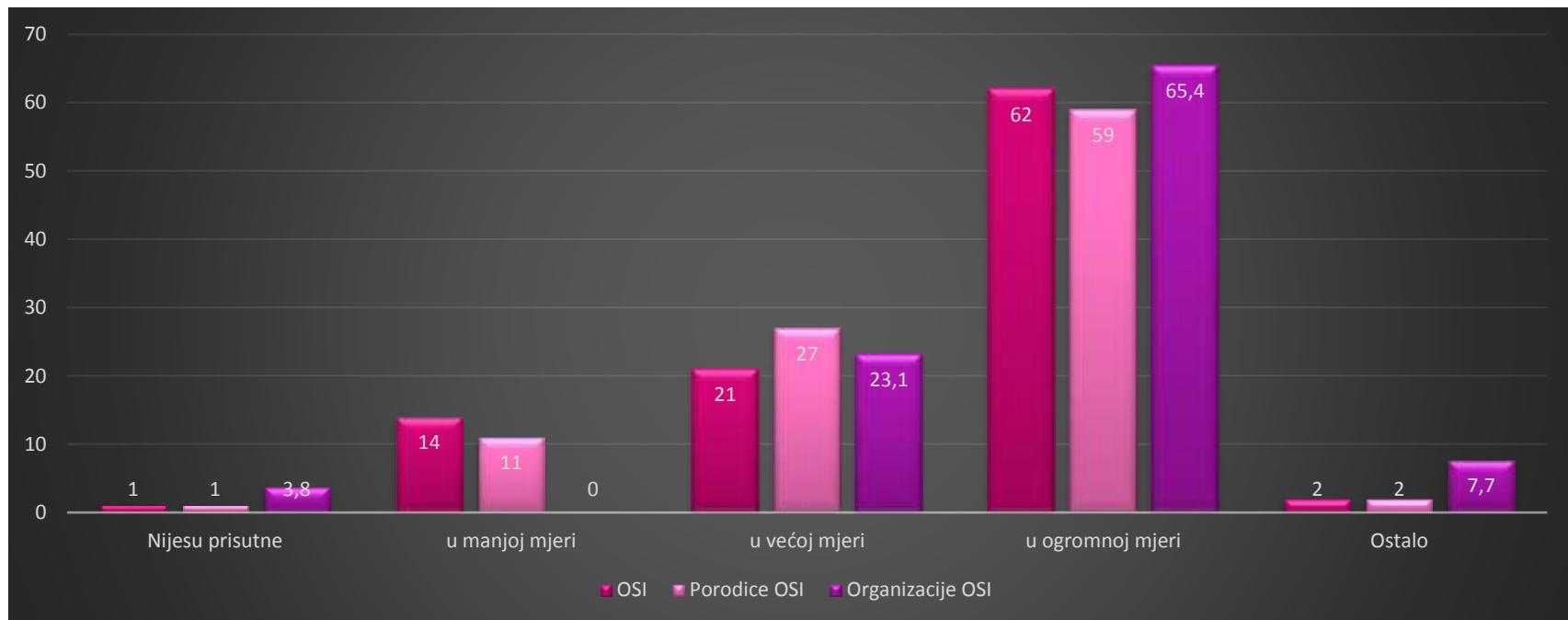
14. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u saobraćaju.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

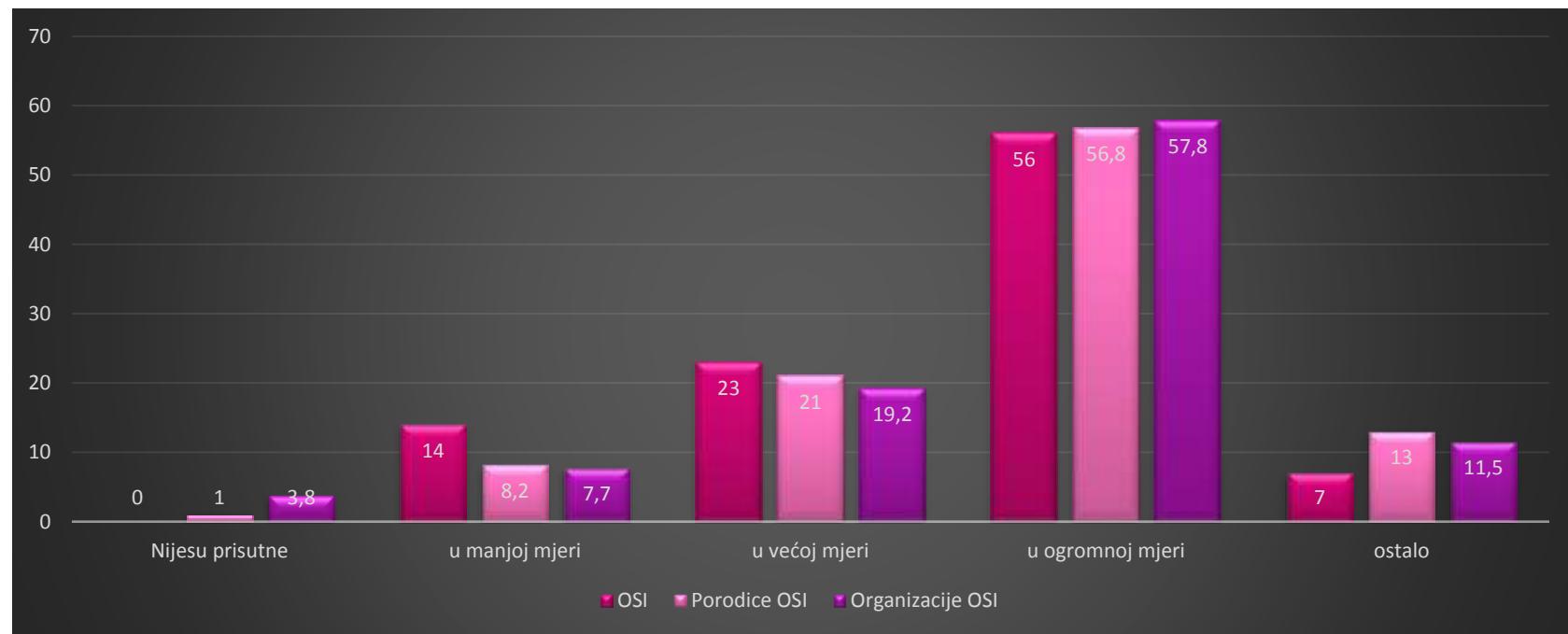

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

15. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u državnim institucijama i postupanju državnih službenika.

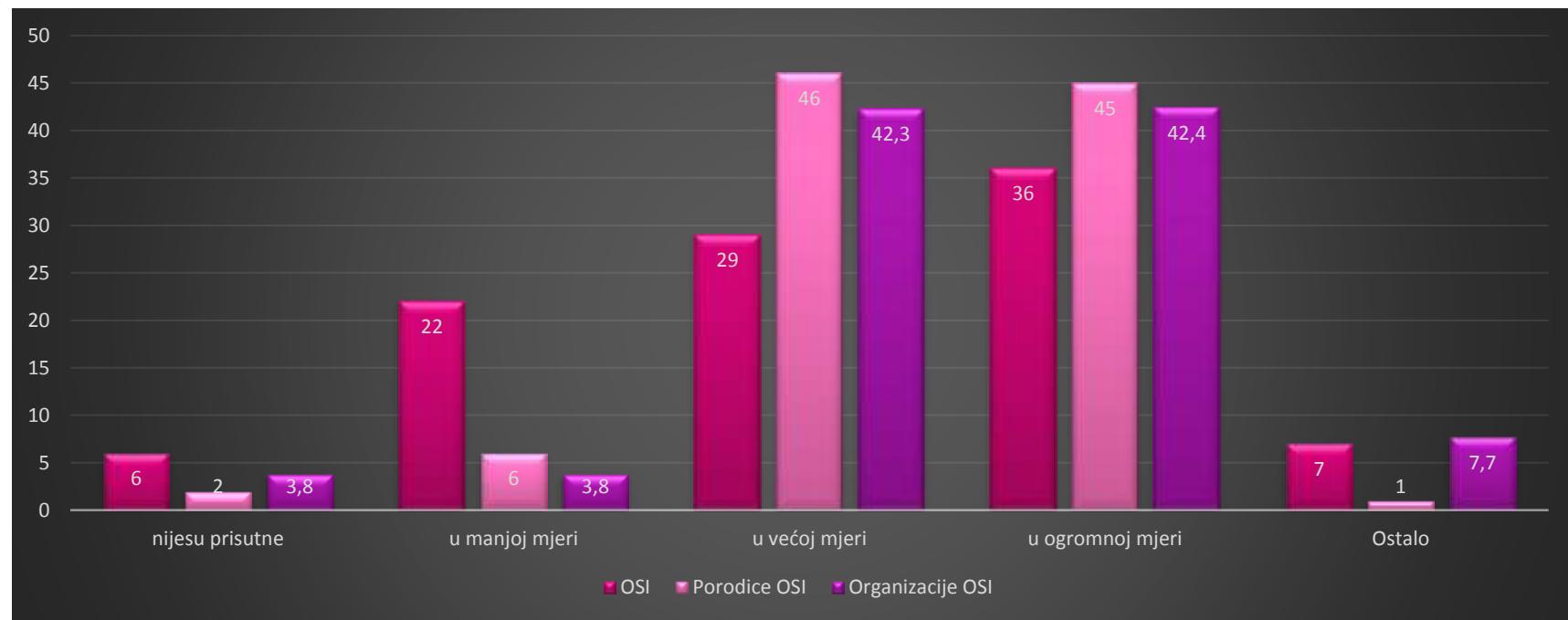
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

16. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u trgovinsko-ugostiteljskim objektima i postupanju trgovaca.

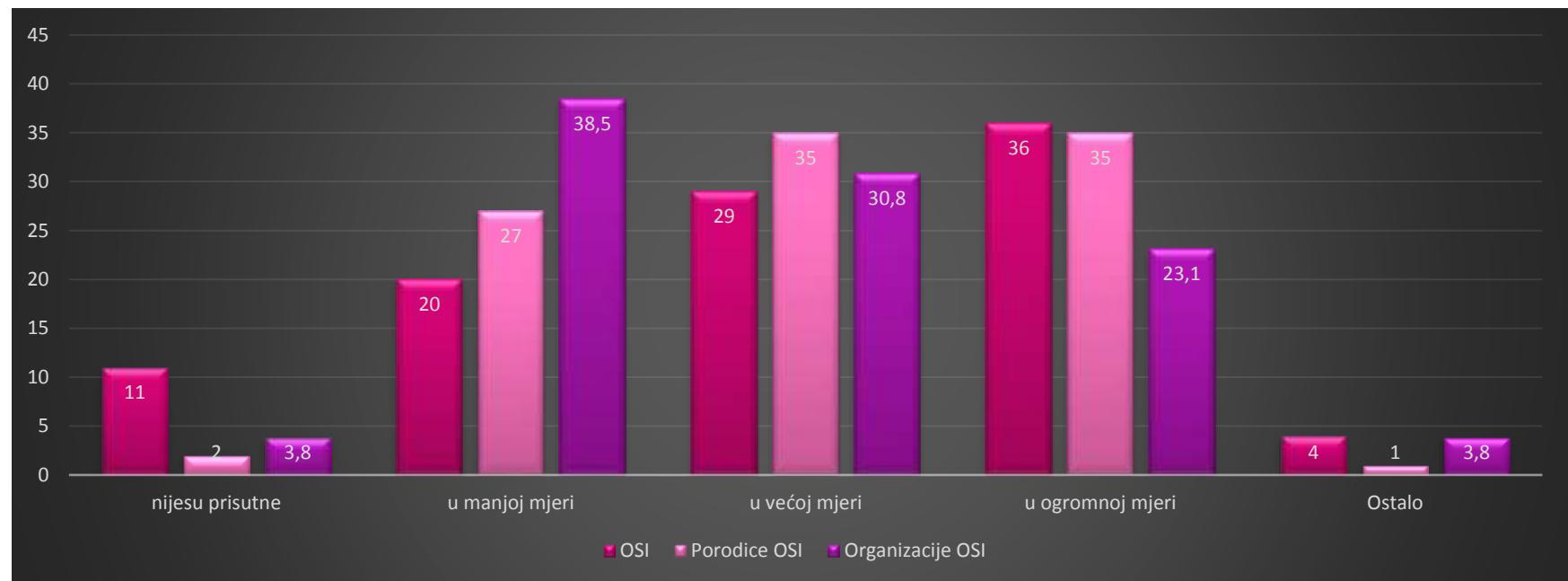

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

17. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u obrazovanju i postupanju nastavnog kadra.

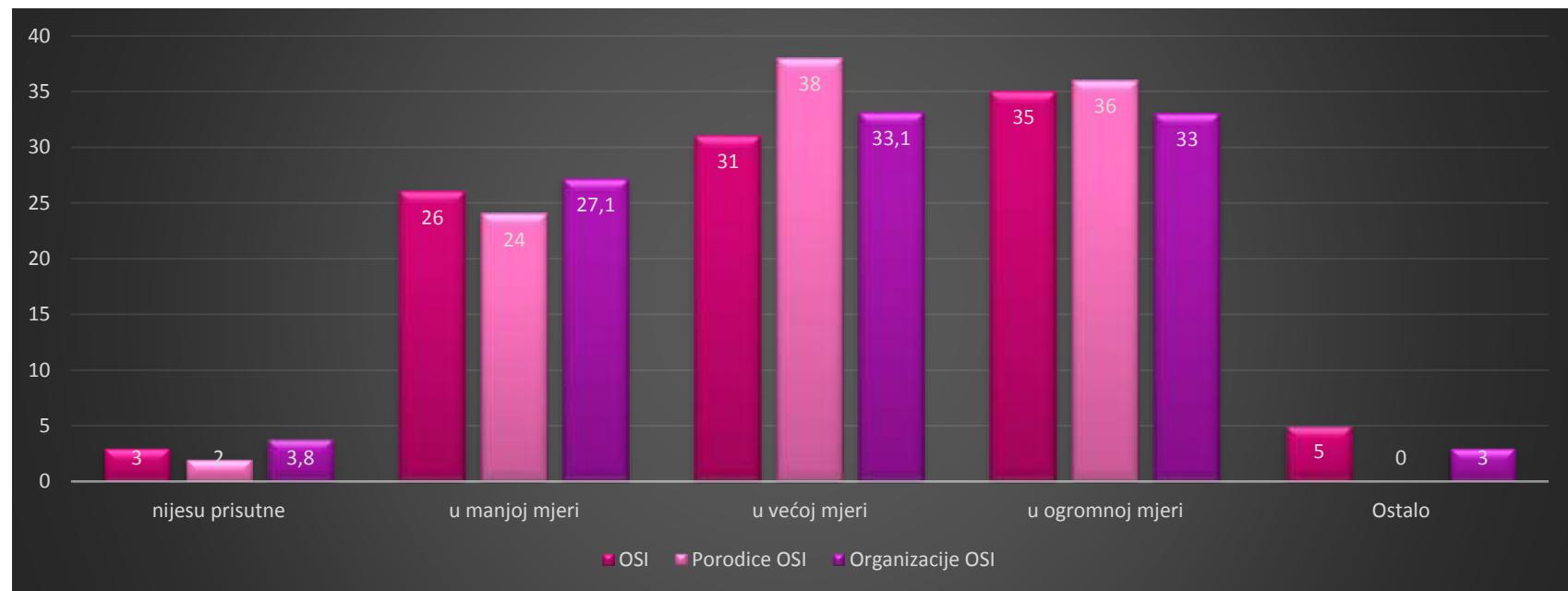
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

18. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u zdravstvu i postupanju medicinskih radnika.

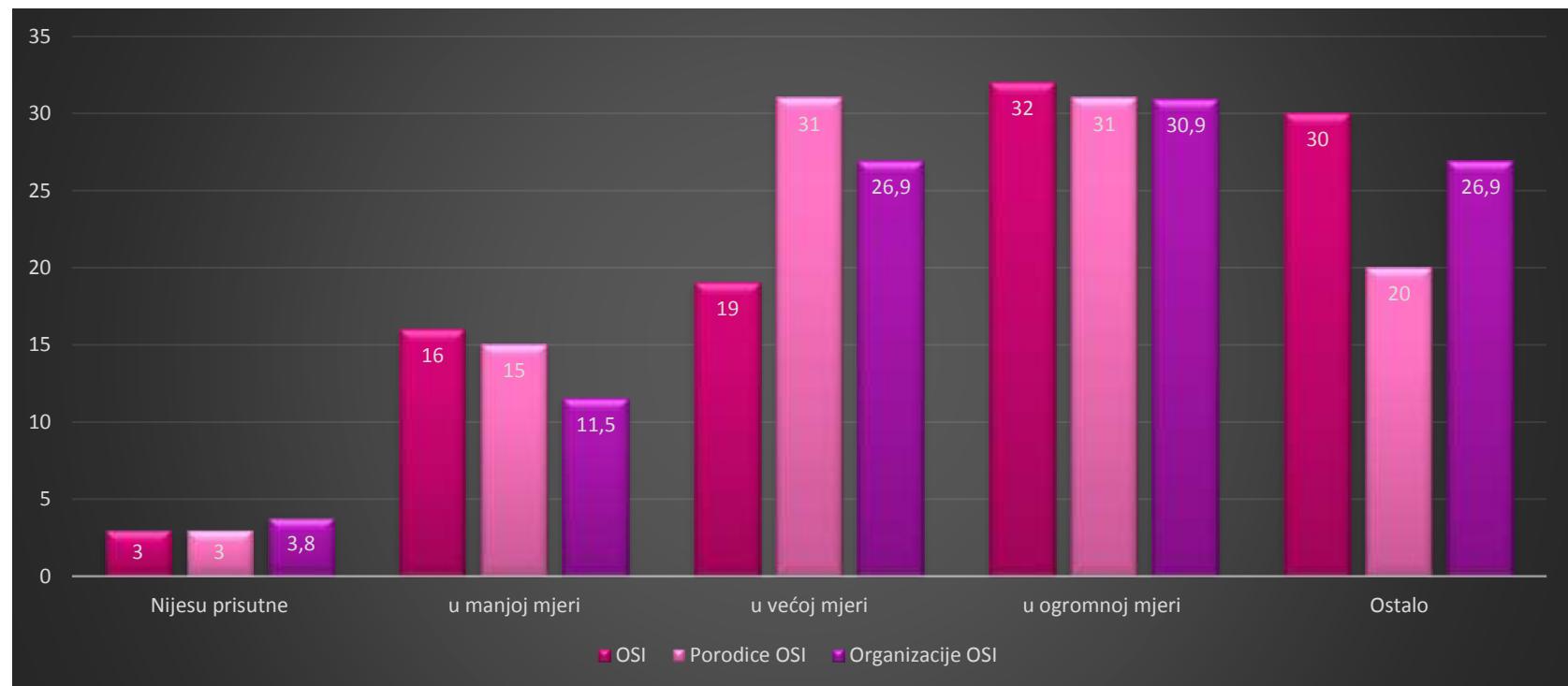
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

19. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u sudstvu i postupanju sudija / advokata.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

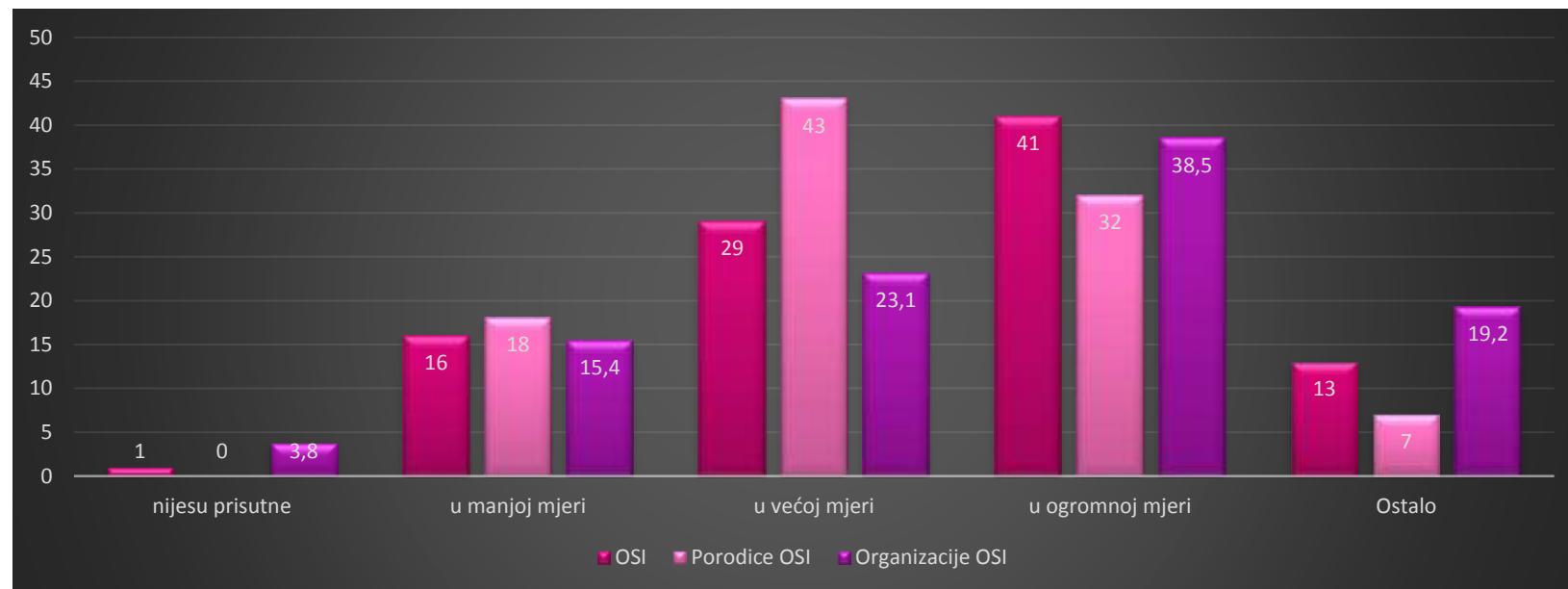
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

20. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u lokalnim institucijama i postupanju službenika.

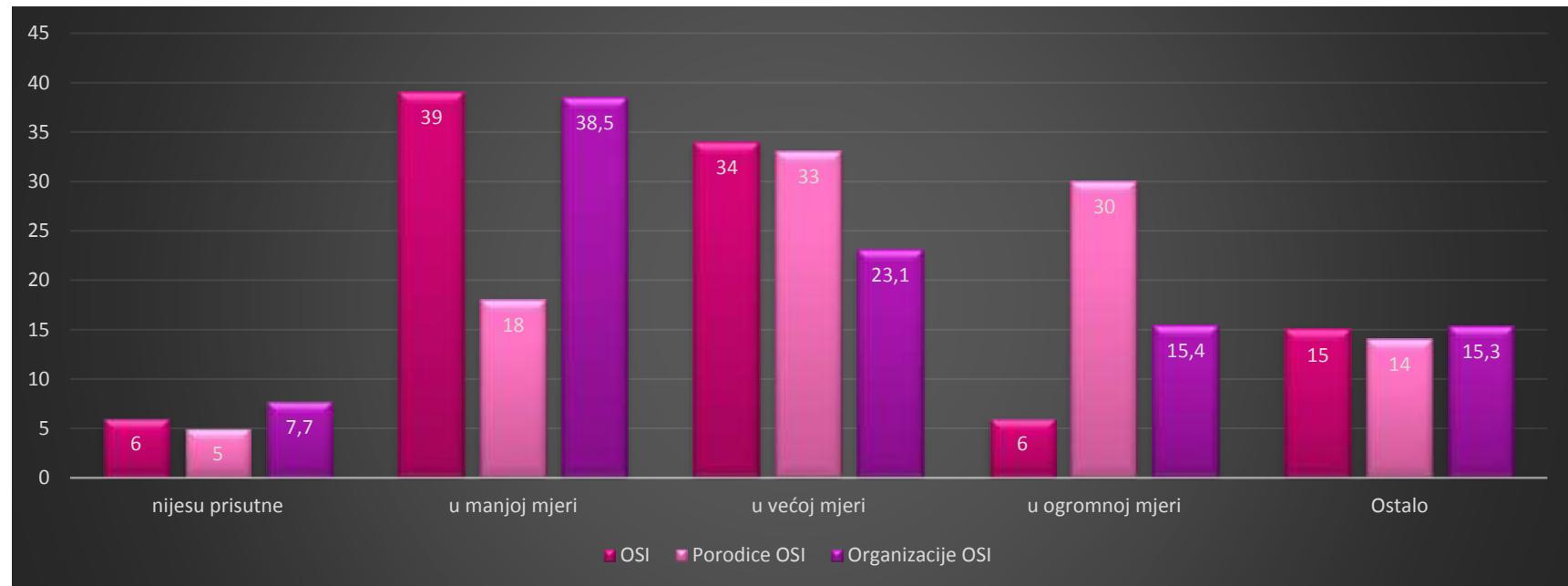
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

21. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u medijima i u radu s medijima.

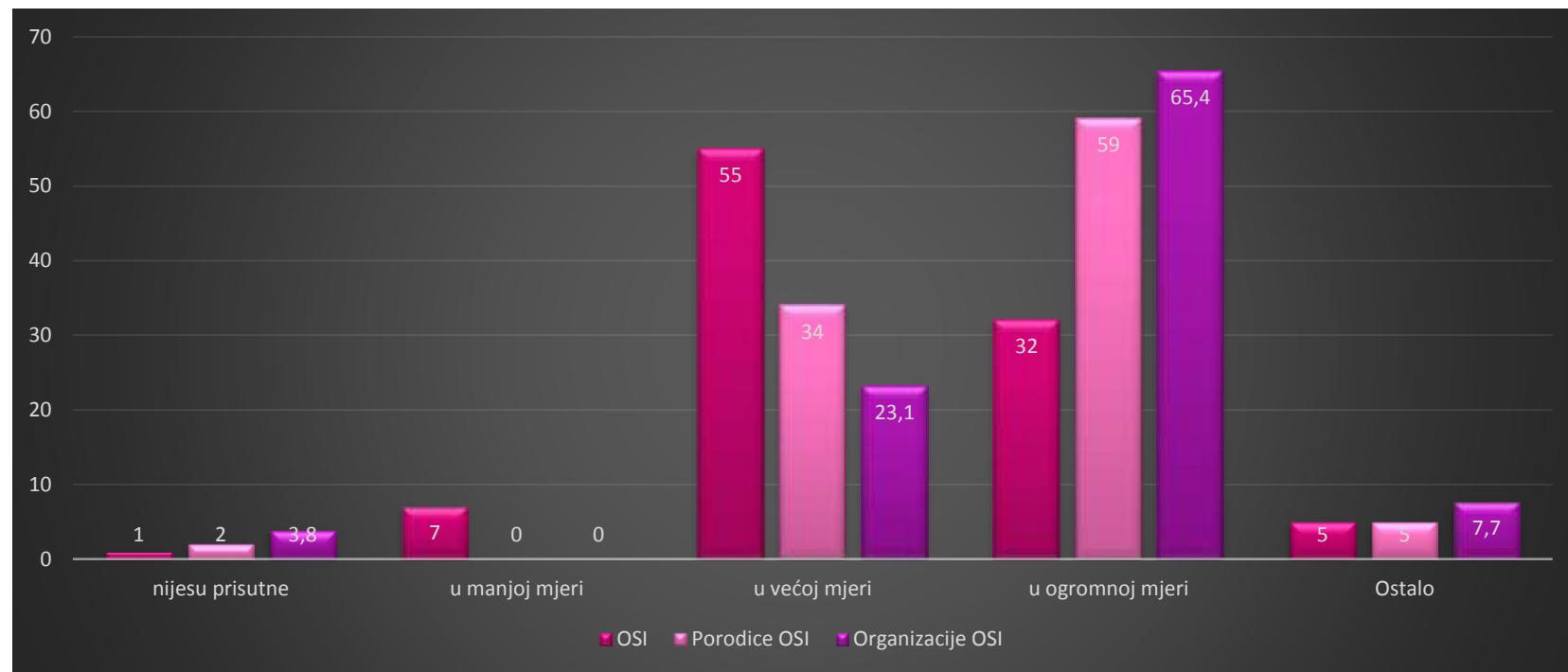
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

22. Ocijenite zastupljenost barijera/prepreka s kojima se suočavaju osobe s invaliditetom, ukoliko postoje u zapošljavanju i postupanju poslodavaca, ili drugih zaposlenih.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

23. U čemu se najviše ogledaju te prepreke

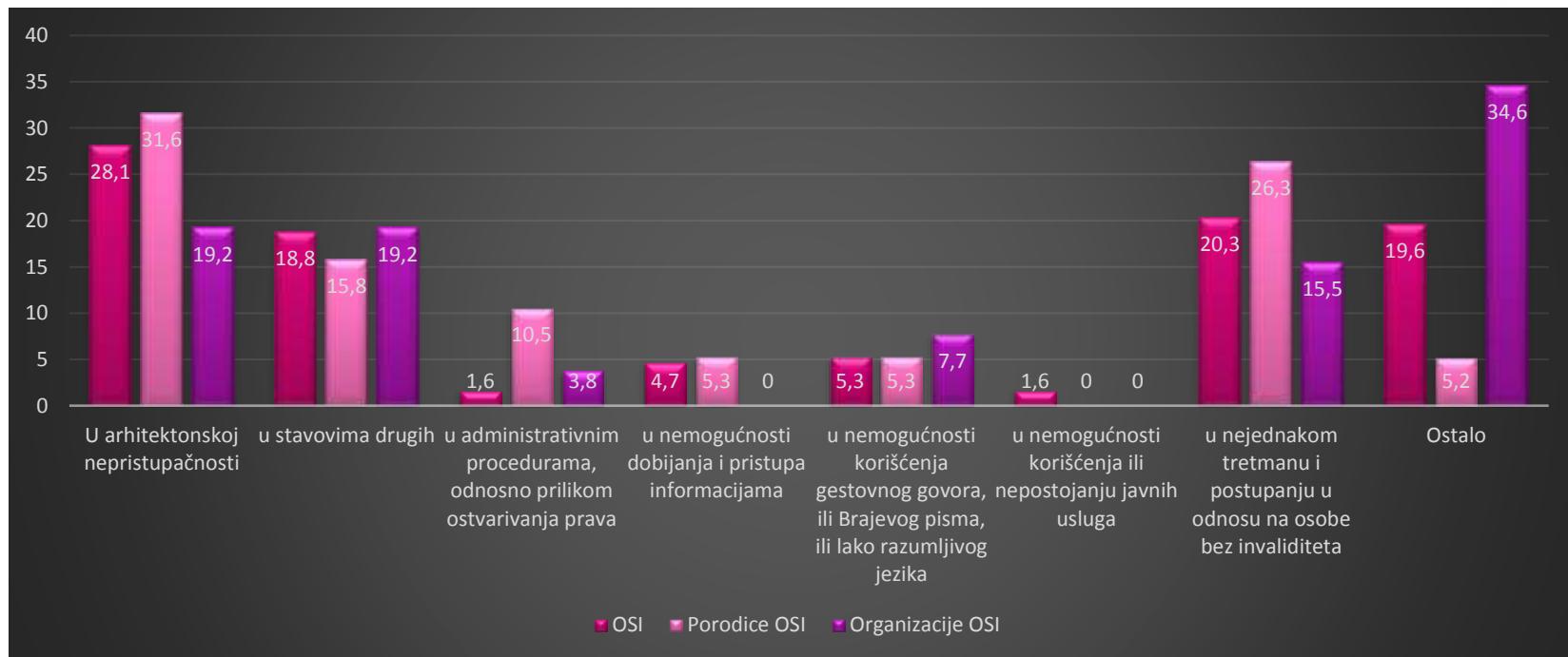
1. U arhitektonskoj nepristupačnosti;
2. U stavovima drugih;
3. U administrativnim procedurama, odnosno prilikom ostvarivanja prava;
4. U nemogućnosti dobijanja i pristupa informacijama;
5. U nemogućnosti korišćenja gestovnog govora, ili Brajevog pisma, ili lako razumljivog jezika;
6. U nemogućnosti korišćenja ili nepostojanju javnih usluga;
7. U nejednakom tretmanu i postupanju u odnosu na osobe bez invaliditeta;
8. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

24. Da li ste upoznati da po Zakonu o planiranju i izgradnji bi svi javni objekti u Crnoj Gori morali biti pristupačni osobama s invaliditetom?

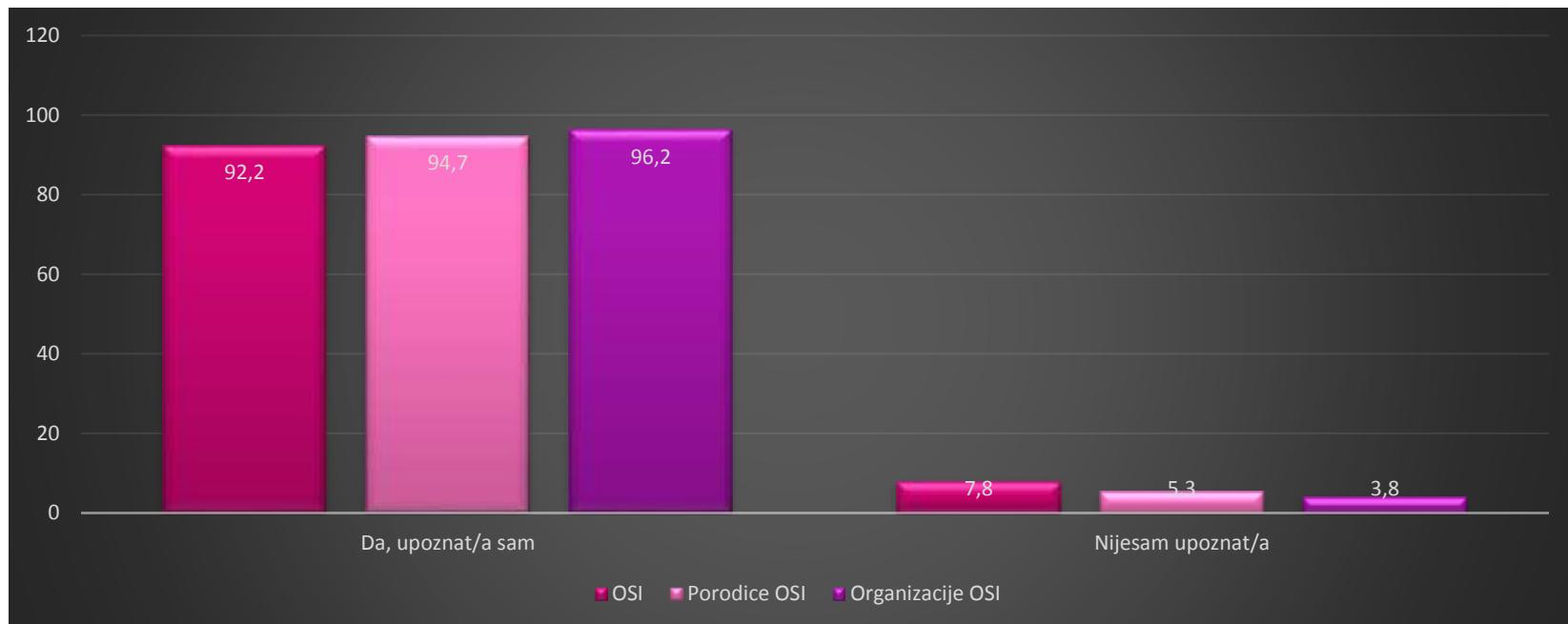
1. Da, upoznat/a sam;
2. Nijesam upoznat/a.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

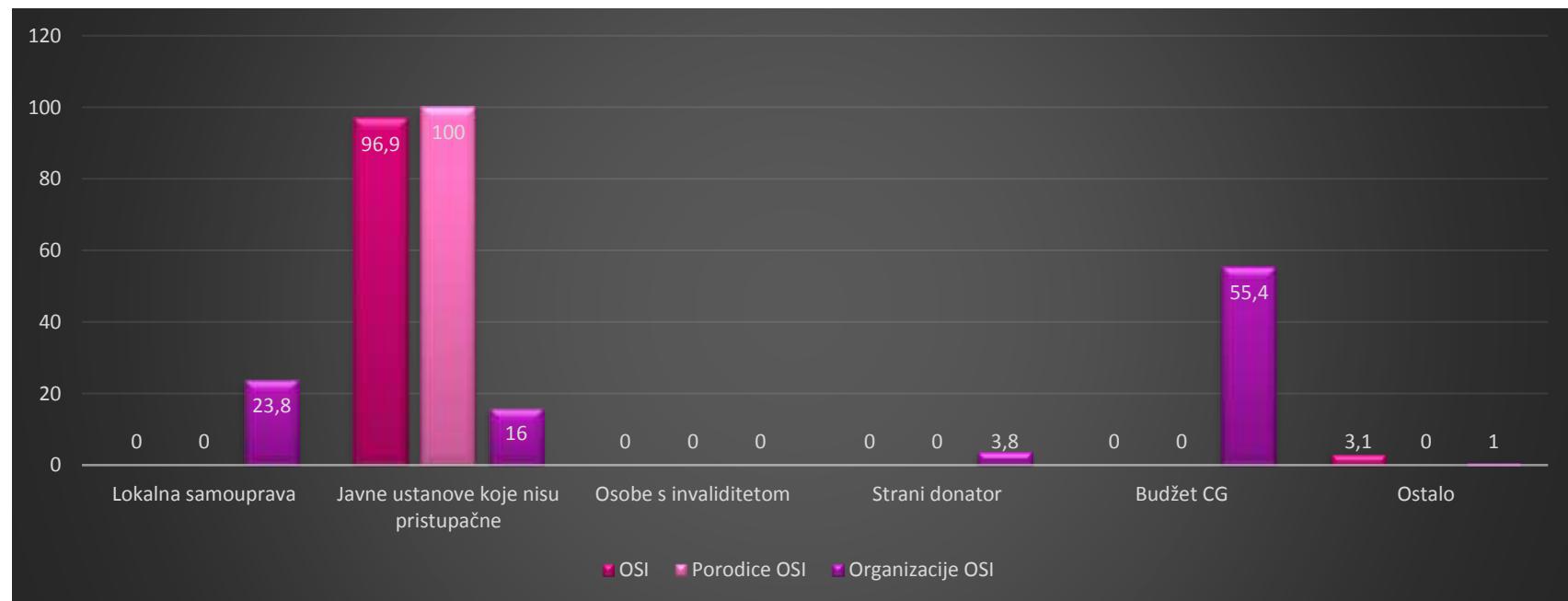
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

24.1. Ko treba da snosi troškove OMOGUĆAVANJA pristupačnosti javnih površina?

1. Lokalna samouprava;
2. Javne ustanove koje nisu pristupačne;
3. Osobe s invaliditetom;
4. Strani donator;
5. Budžet CG;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

25. Da li, po Vašem mišljenju osobe s invaliditetom treba da se školuju:

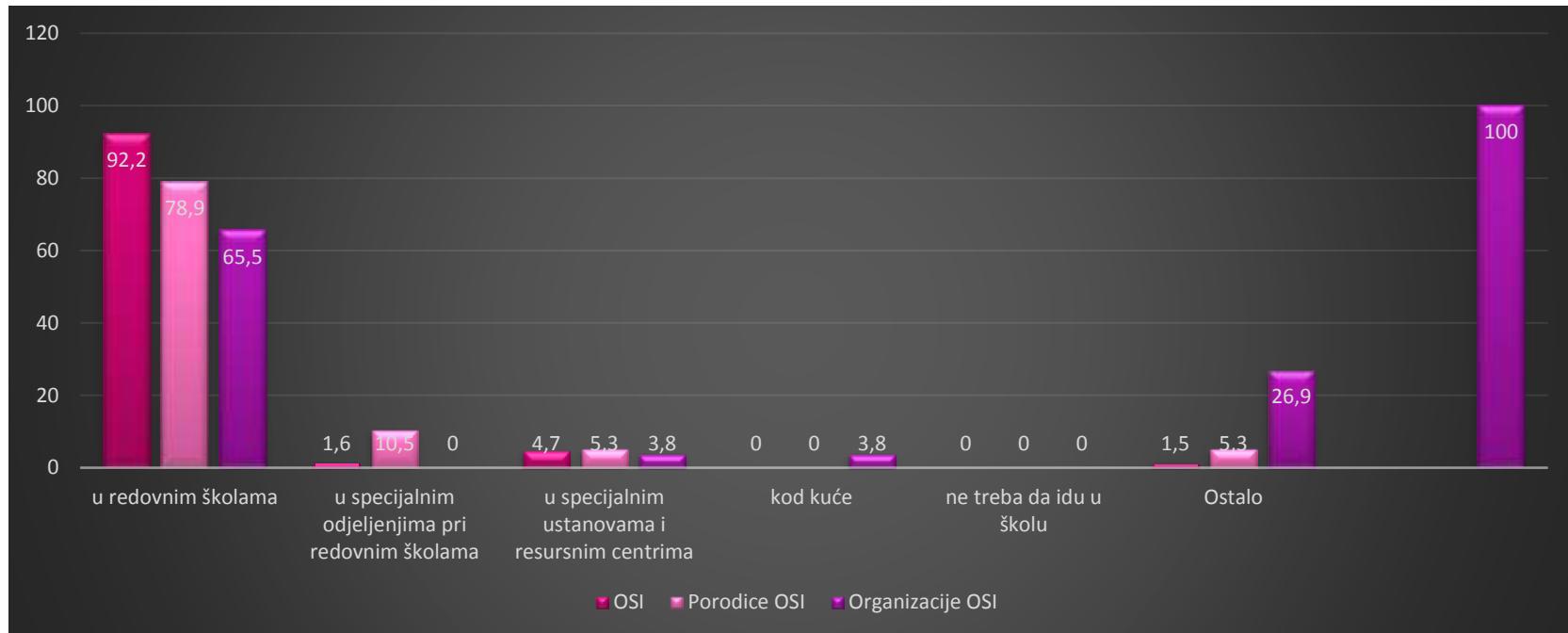
1. u redovnim školama;
2. u specijalnim odjeljenjima pri redovnim školama;
3. u specijalnim ustanovama i resursnim centrima;
4. kod kuće;
5. ne treba da idu u školu;
6. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

25.1. Da li ste vi/članovi vase porodice(OSI) školu završili u

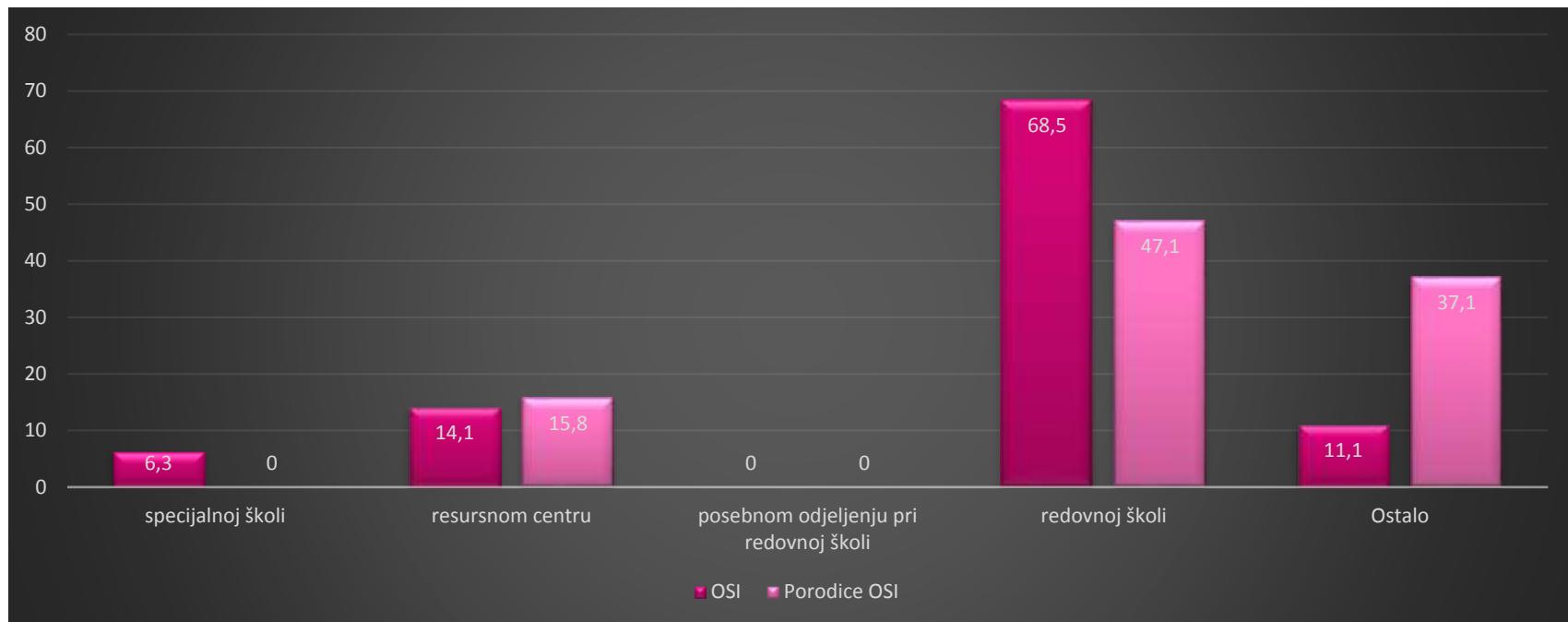
1. Specijalnoj školi;
2. Resursnom centru;
3. Posebnom odjeljenju pri redovnoj školi;
4. Redovnoj školi;
5. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

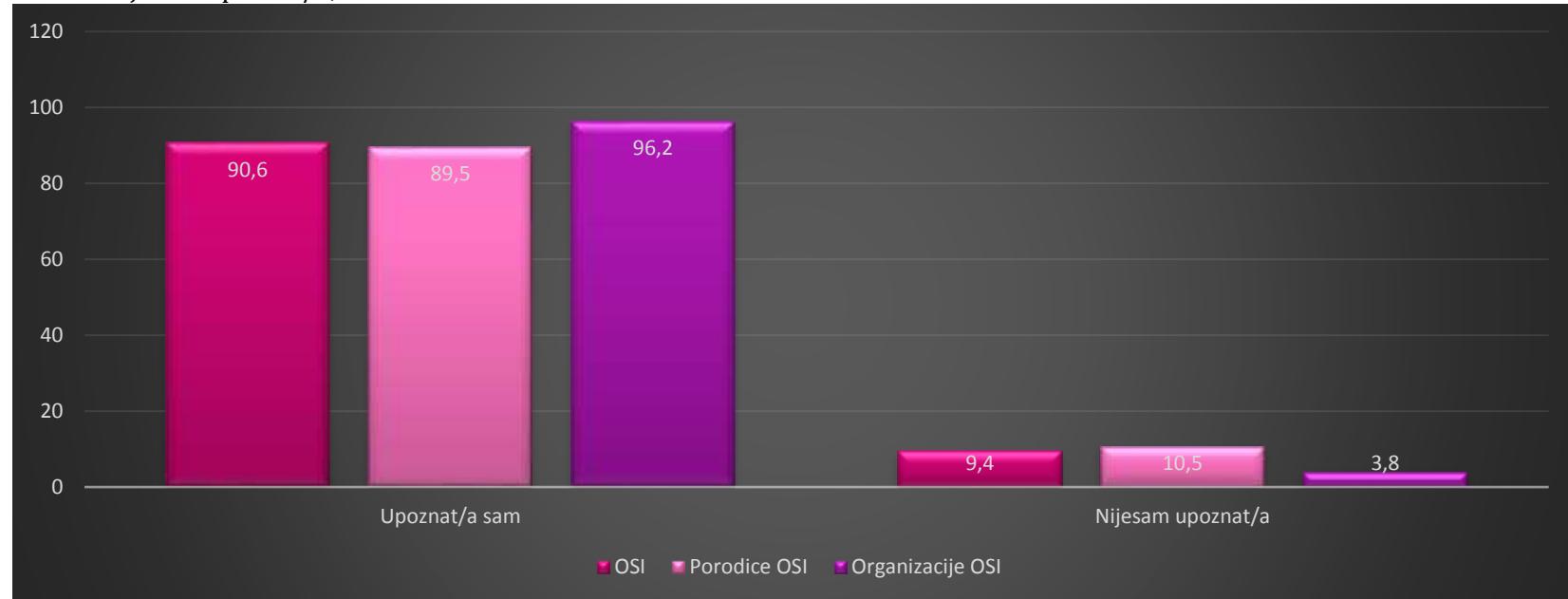
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

26. Da li ste upoznati da se plata osoba s invaliditetom sufinansira iz posebnog Fonda i da poslodavci koji ih zaposle imaju i druge povlastice?

1. Upoznat/a sam;
2. Nijesam upoznat/a;

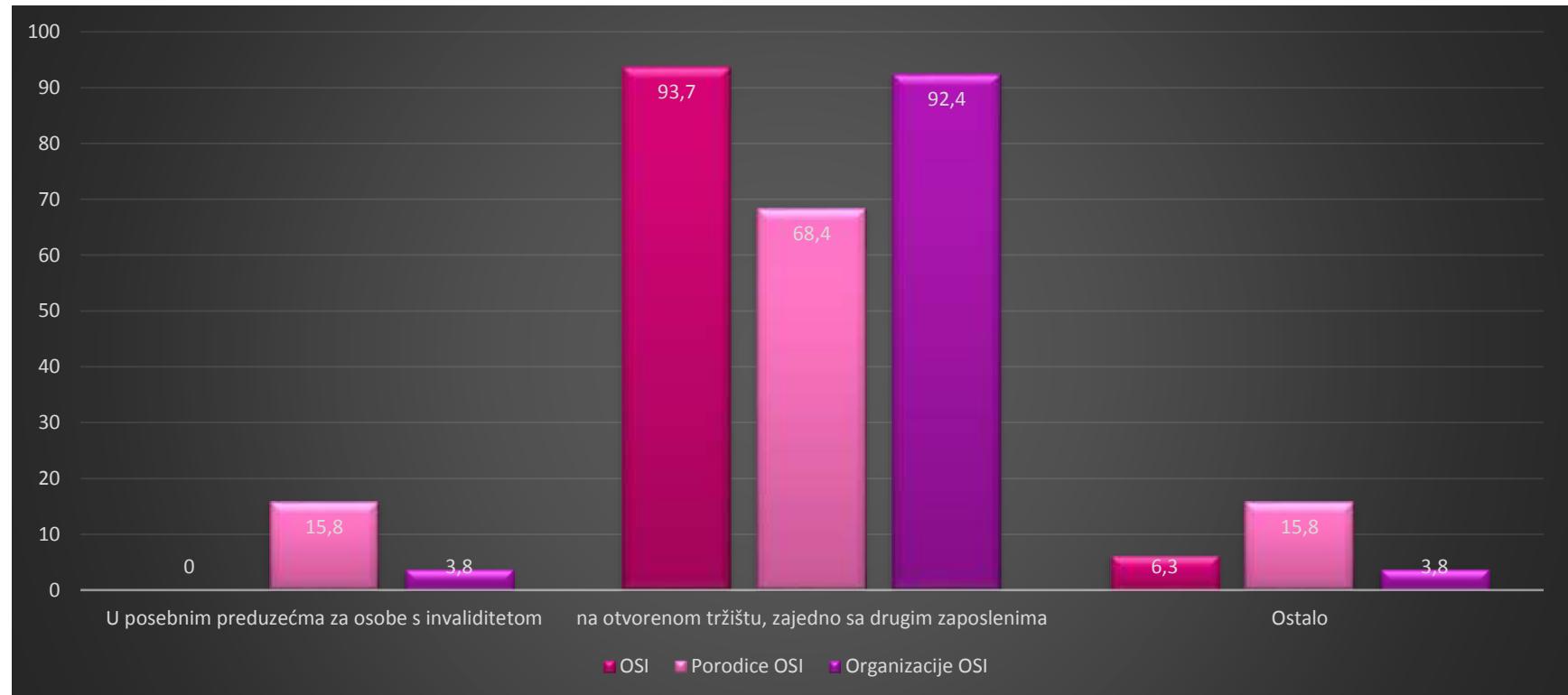
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

26.1. Po Vašem mišljenu osobe s invaliditetom treba da rade:

1. u posebnim preduzećima za osobe s invaliditetom;
2. na otvorenom tržištu, zajedno sa drugim zaposlenima;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

26.2. Da li Vaša organizacija ima zaposlene OSI?

1. Ima;
2. Nema.

Funded by the European Union

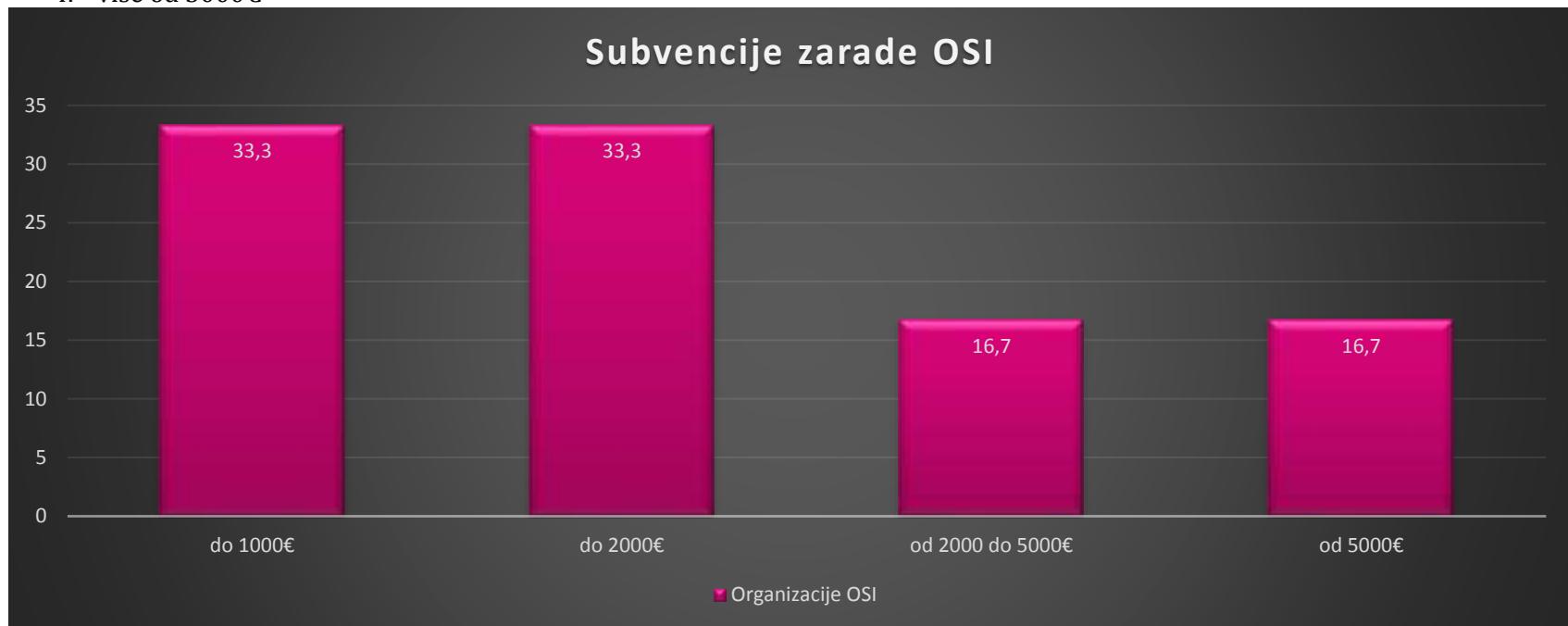

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

26.3. Koliki je iznos mjesečnih subvencija zarada koje koristite usled zaposlenih OSI?

1. do 1000€
2. do 2000€
3. od 2000€ do 5000€
4. vise od 5000€

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

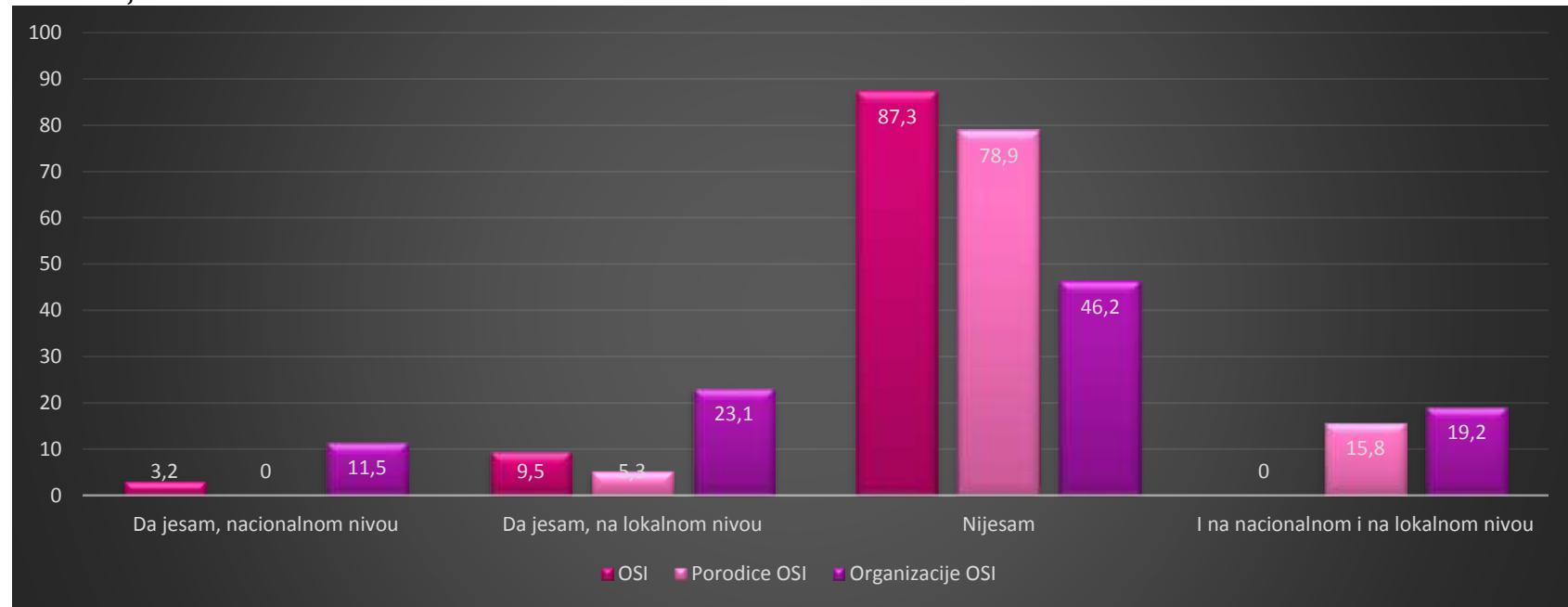
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

27. Da li ste nekada učestvovali u izradi nekog propisa/politike koja se tiče osoba s invaliditetom?

1. Da jesam, na nacionalnom nivou;
2. Da, jesam, na lokalnom nivou;
3. Nijesam.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

27.1. Na koju fazu procesa se Vaše učešće odnosilo? (Kod organizacija OSI moguće više odgovora)

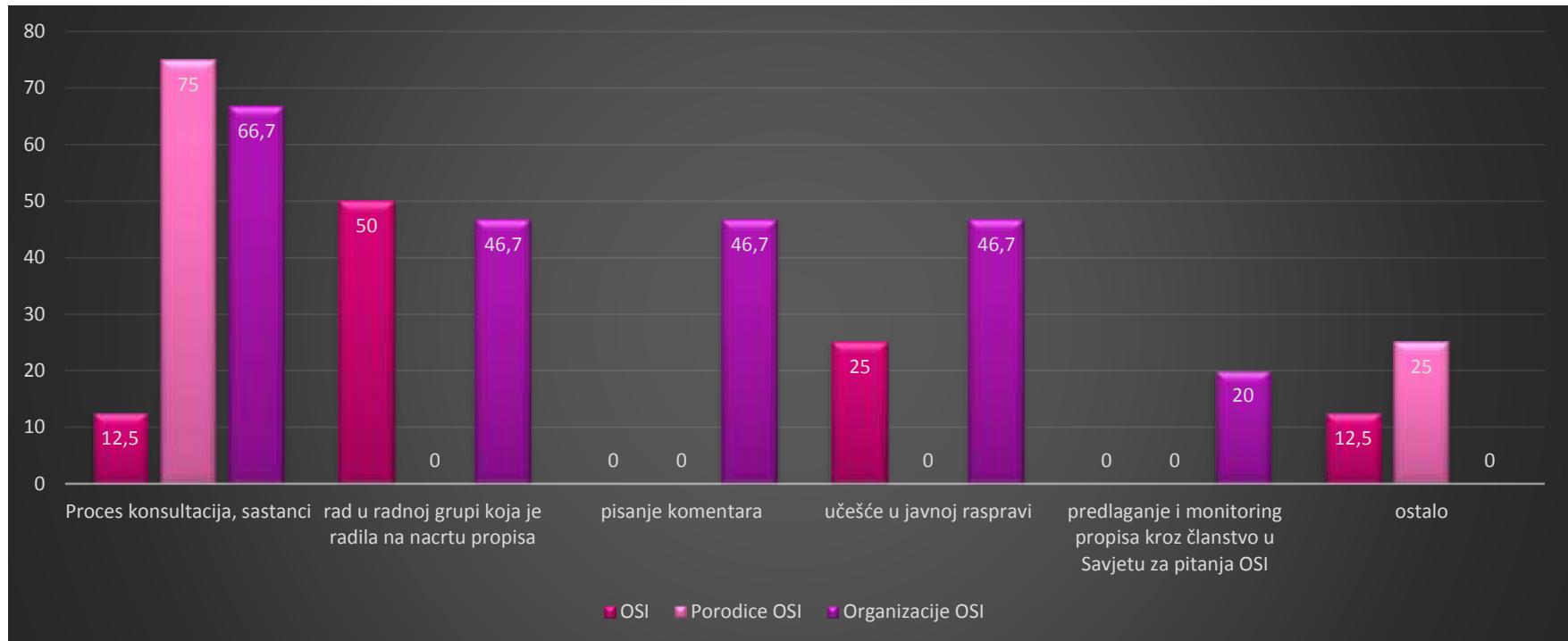
1. Proces konsultacija, sastanci;
2. Rad u radnoj grupi koja je radila na nacrtu propisa;
3. Pisanje komentara;
4. Učešće u javnoj raspravi;
5. Predlaganje i monitoring propisa kroz članstvo u Savjetu za pitanja OSI;
6. Ostalo. (Nešto drugo ili kombinacija postojećih)

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

27.2. Na šta se odnosio propis/politika u čijoj ste izradi učestvovali? (Kod organizacija OSI zastupljeno više odgovora)

1. Zakon;
2. Pravilnik, uredba, odluka;
3. Strategija, akcioni plan, program;
4. Izvještaj o sprovоđenju strategije, akcionog plana ili programa;

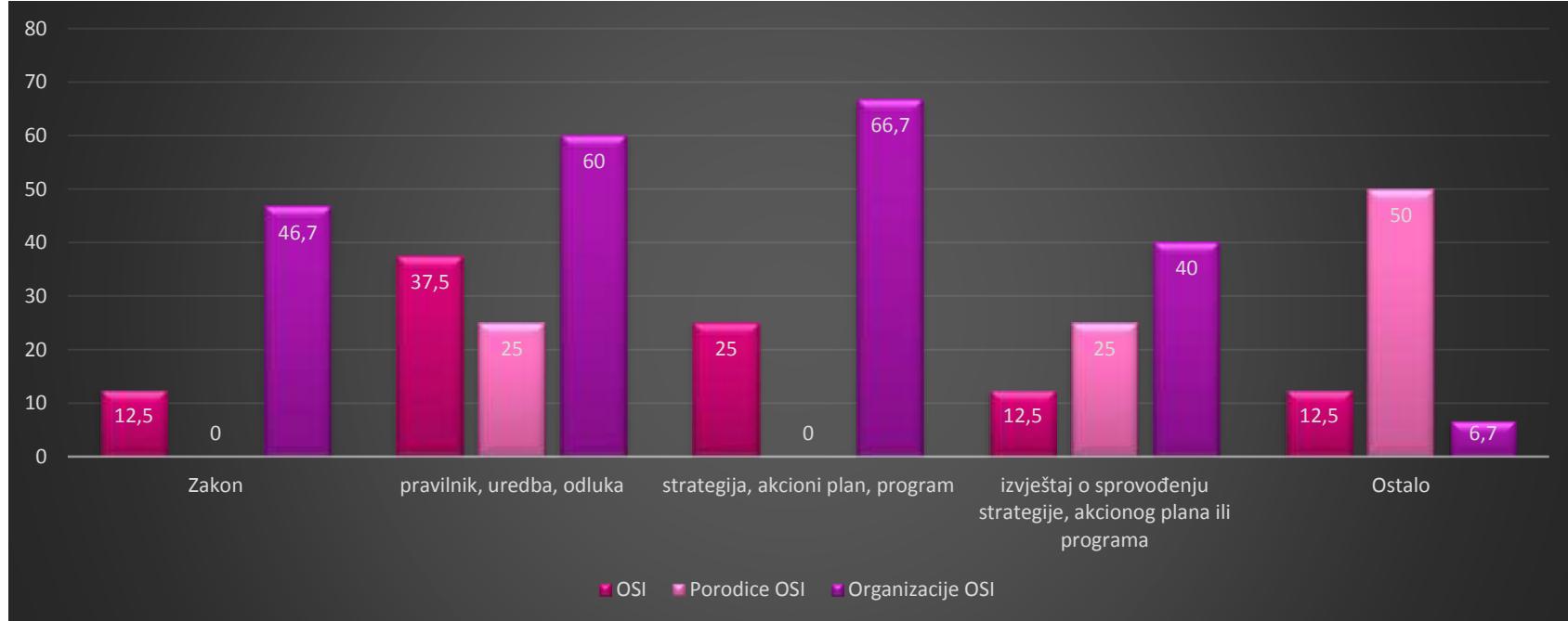

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

5. Ostalo.

28. Šta mislite da je potrebno, prije svega, uraditi kako bi se poboljšao položaj osoba s invaliditetom?

1. Sprovesti više medijskih kampanja;
2. Ukloniti barijere sa kojima se suočavaju;

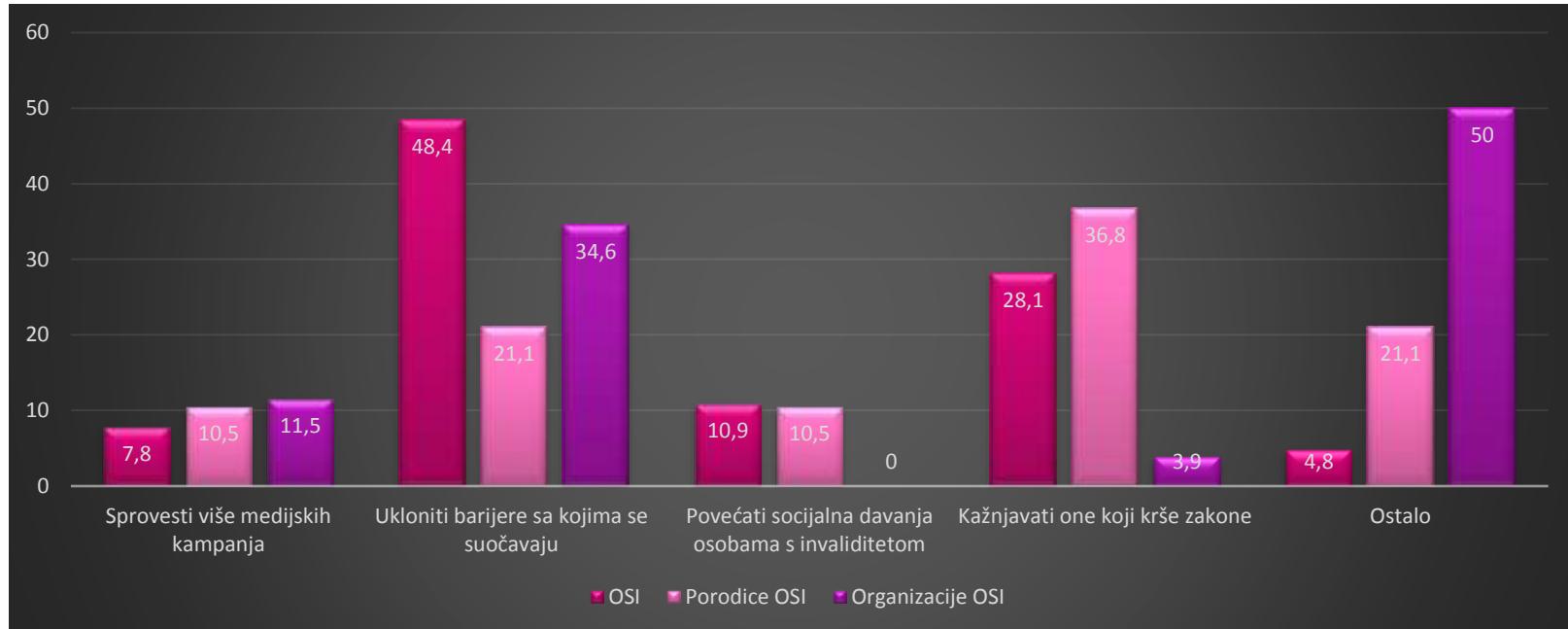
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

3. Povećati socijalna davanja osobama s invaliditetom;
4. Kažnjavati one koji krše zakone;
5. Ostalo.

Funded by the European Union

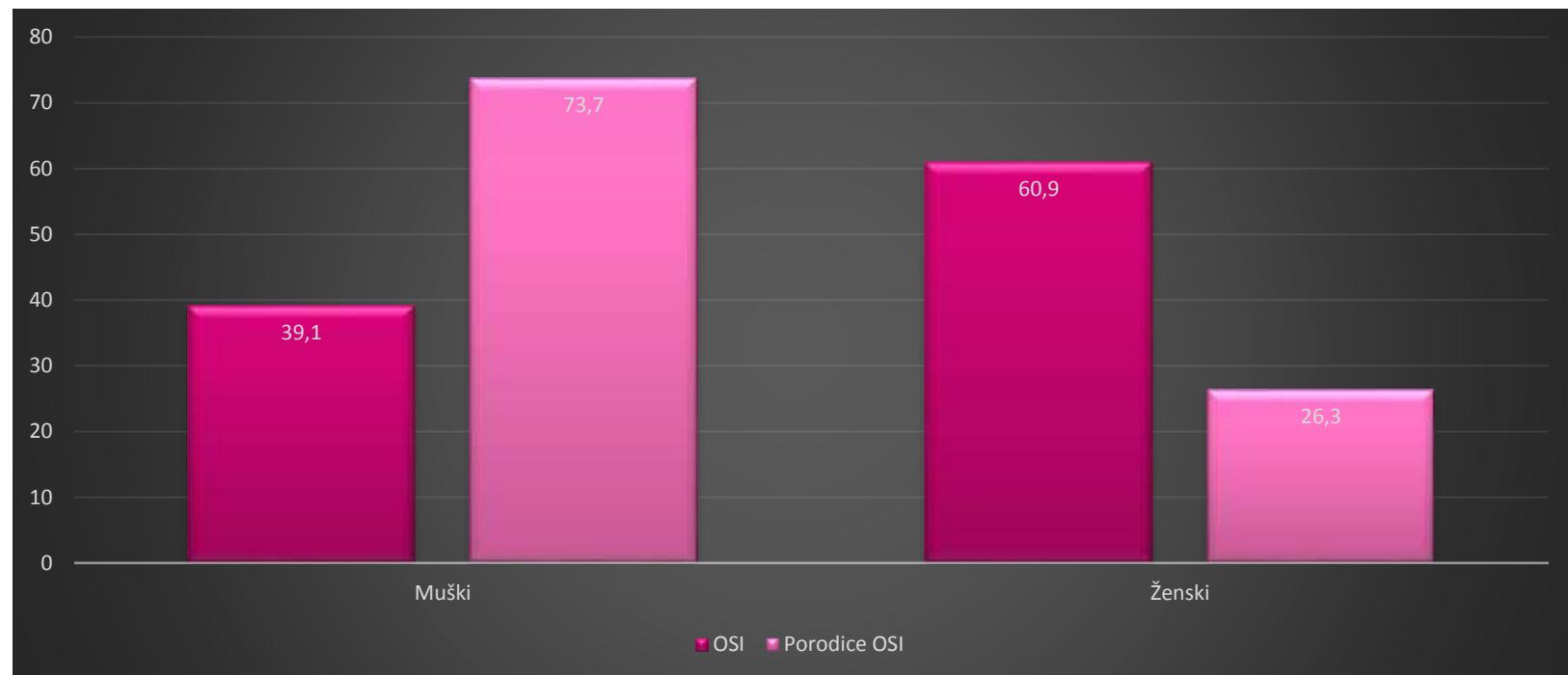

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

DEMOGRAFIJA:

01. Pol

1. Muški;
2. Ženski.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

02. Starost (Godine):

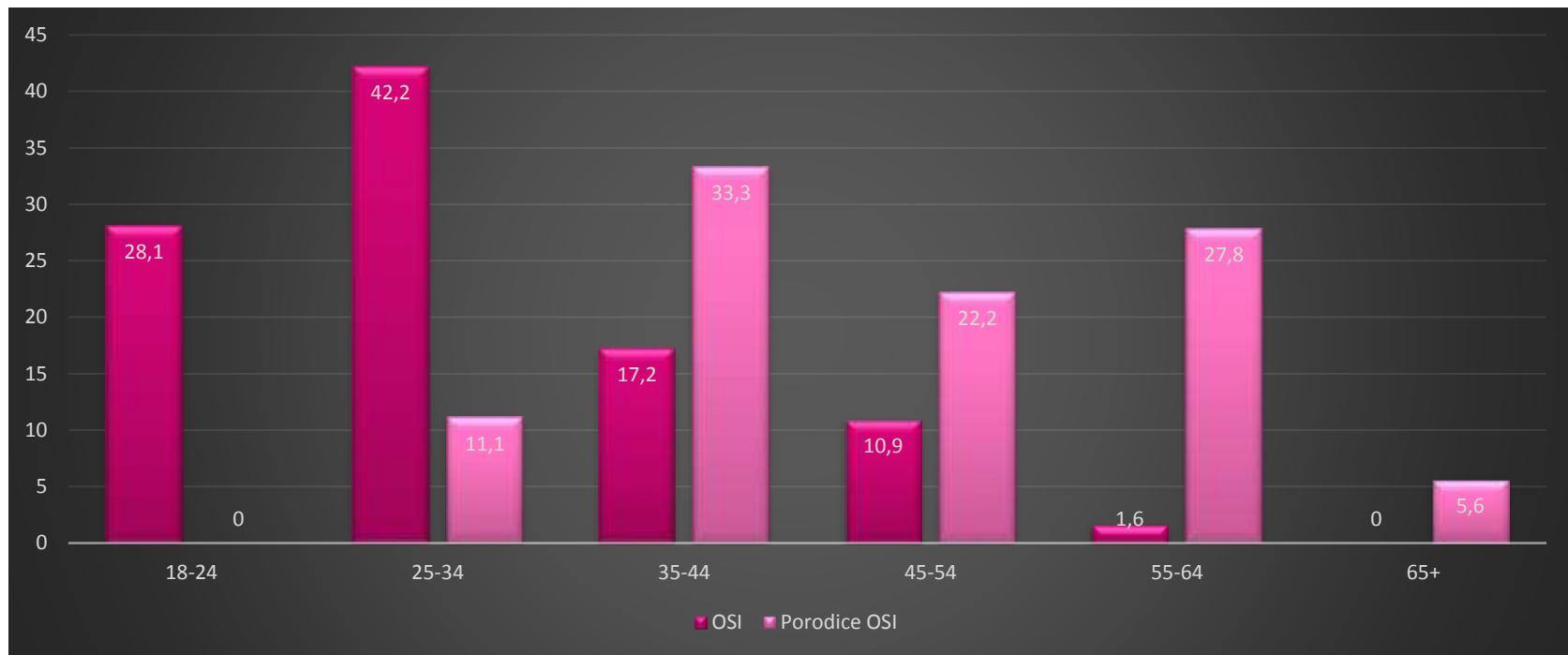
1. 18-24
2. 25-34
3. 35-44
4. 45-54
5. 55-64
6. 65+

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

03. Obrazovanje – poslednja ZAVRŠENA škola:

1. Nije završio osnovnu školu;
2. Završio je osnovnu školu;
3. Nije završio srednju školu;
4. Nije završio srednju školu, ali ima zanat;

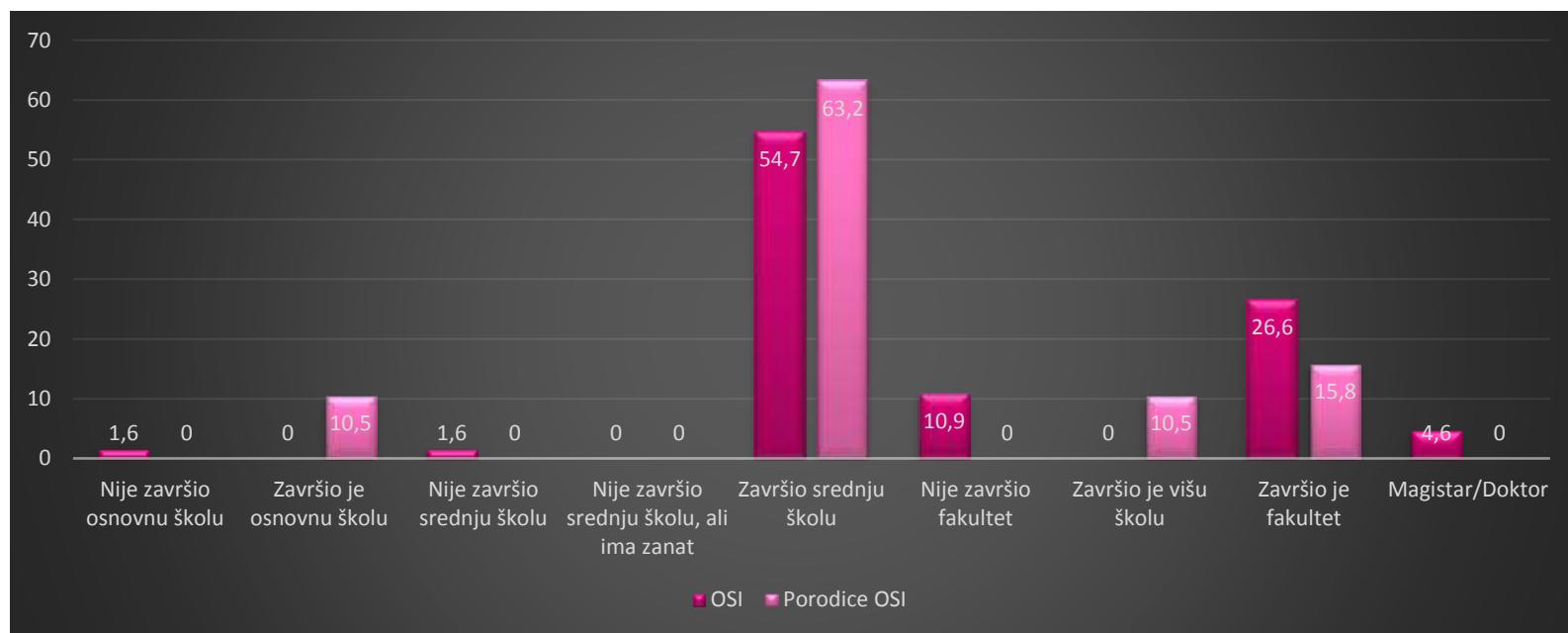

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

5. Završio srednju školu;
6. Nije završio fakultet;
7. Završio je višu školu;
8. Završio je fakultet;
9. Magistar/Doktor.

04. Trenutno zanimanje:

1. Učenik; Student; Domaćica; Penzioner; Trenutno nezaposleni;

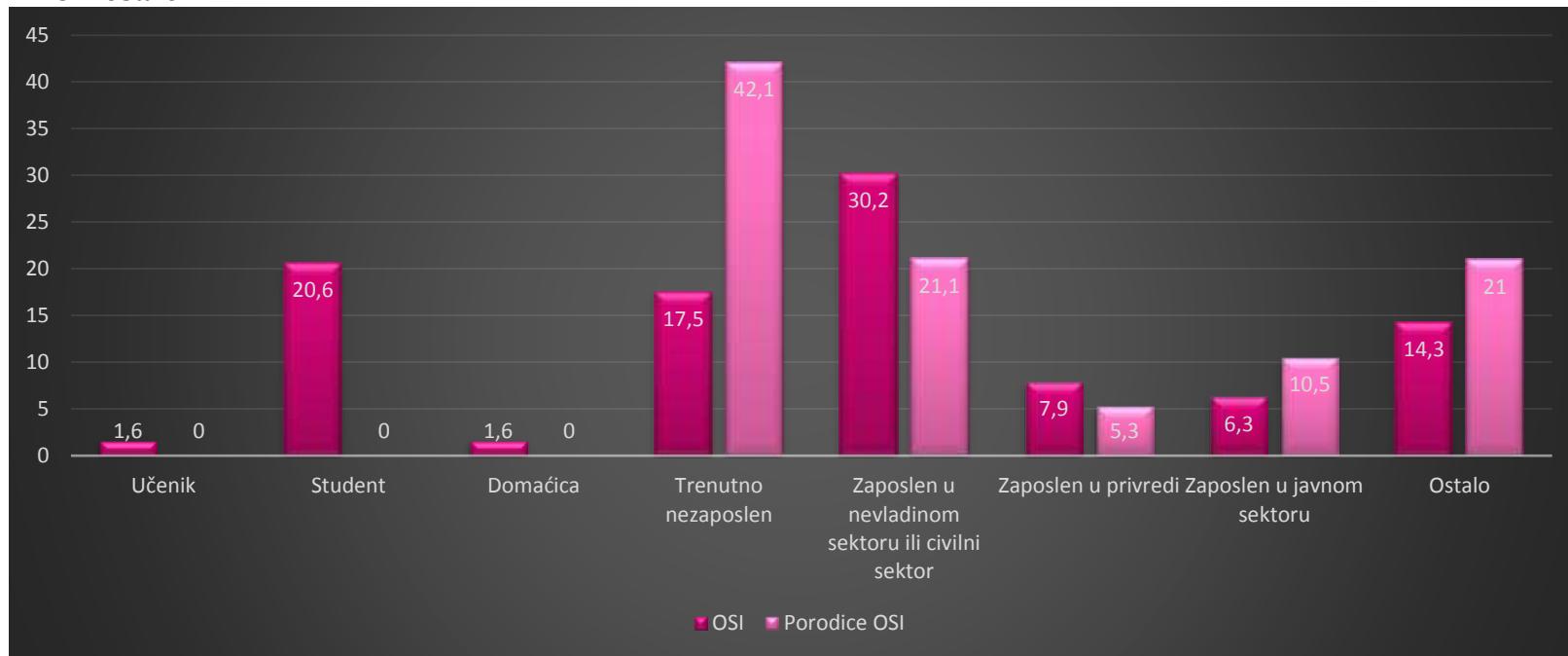

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Zaposlen u _____
 - 6.1. nevladinom sektoru ili civilni sektor;
 - 6.2. privredi;
 - 6.3. javnom sektoru;
3. Ostalo.

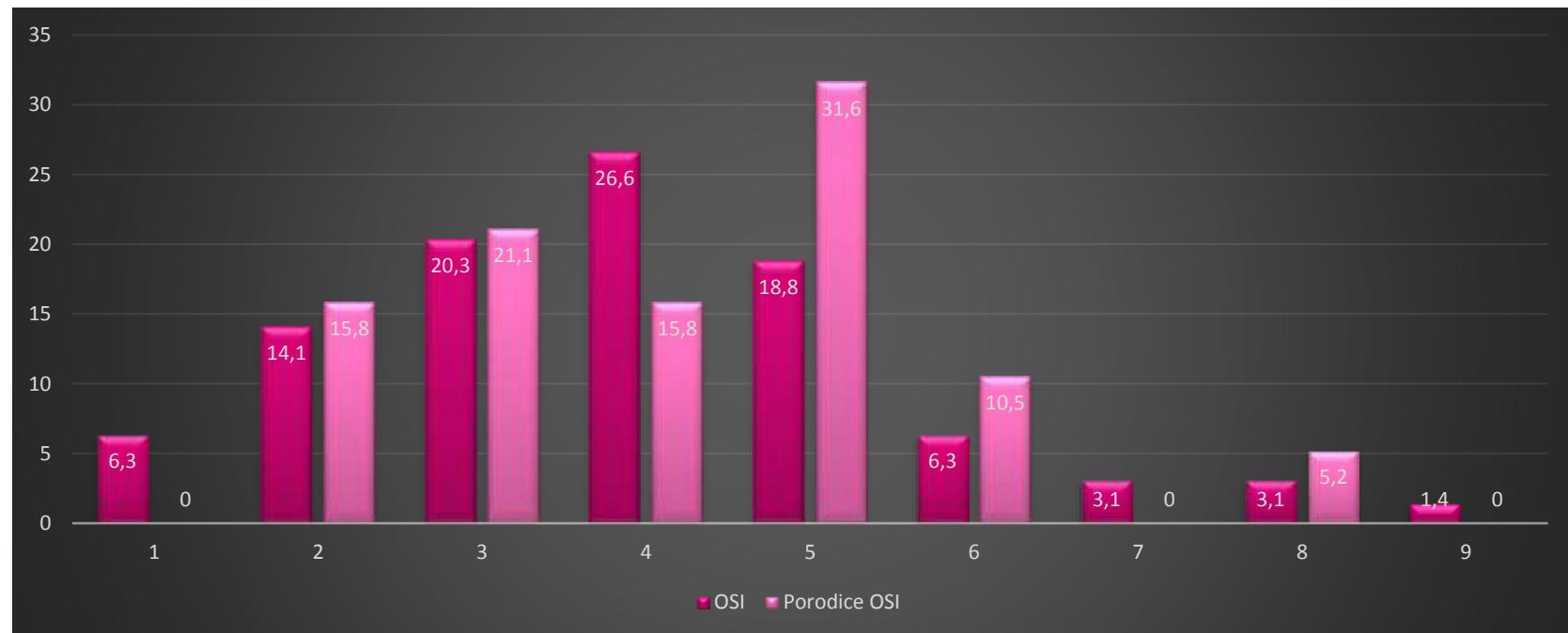
05a Ukupan broj domaćinstva:

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Funded by the European Union

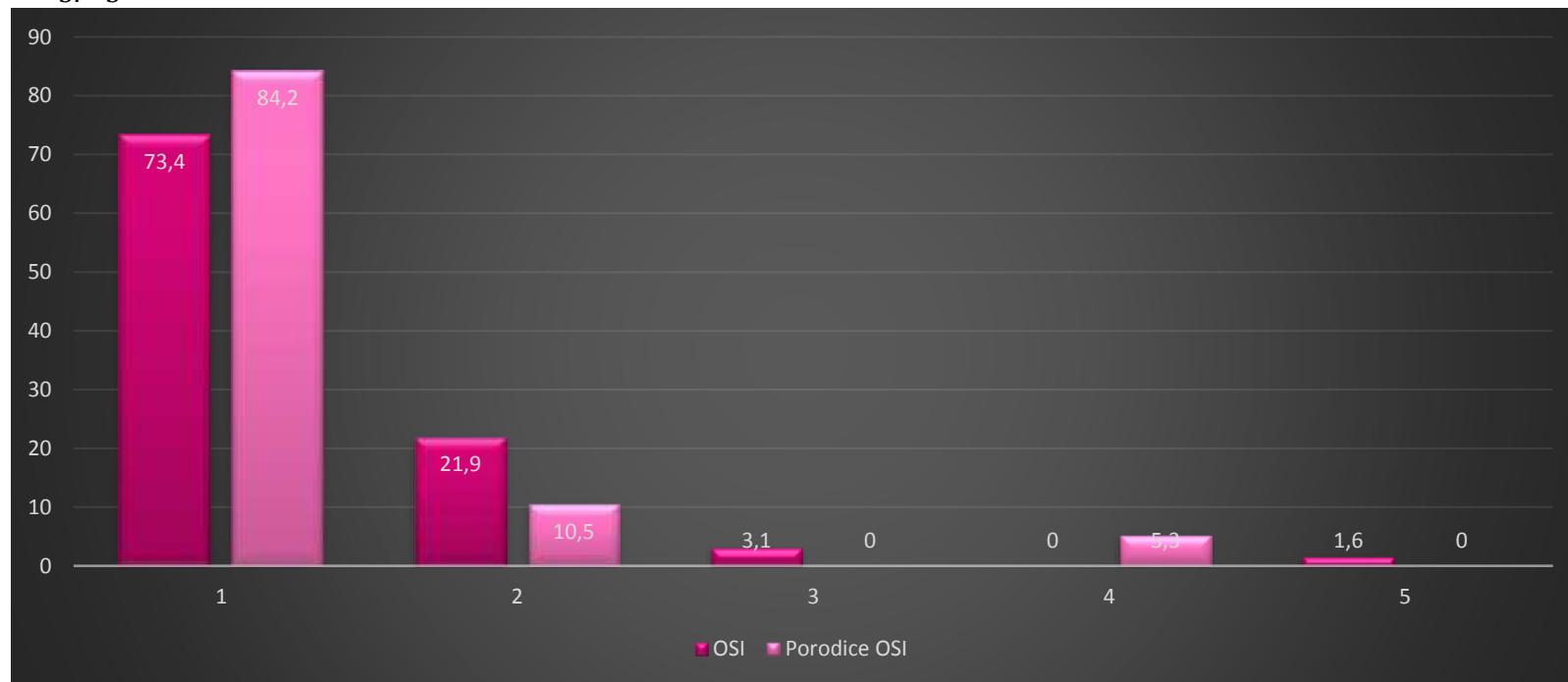

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

(od toga s invaliditetom_____)

1. 1
2. 2
3. 3
4. 4
5. 5

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

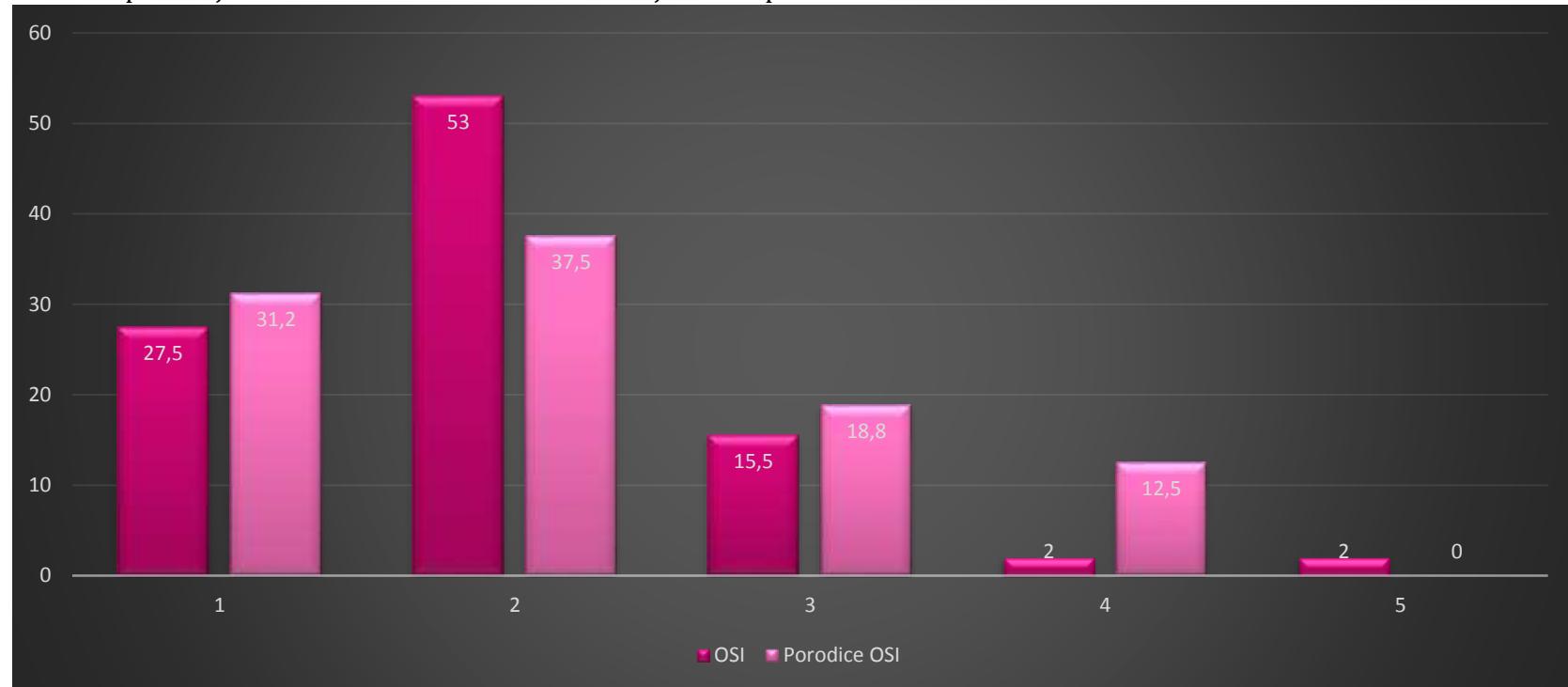

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05b Ukupan broj članova domaćinstva sa redovnim mjesecnim prihodima:

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05c Ukupan prihod DOMAĆINSTVA u prethodnom mjesecu:

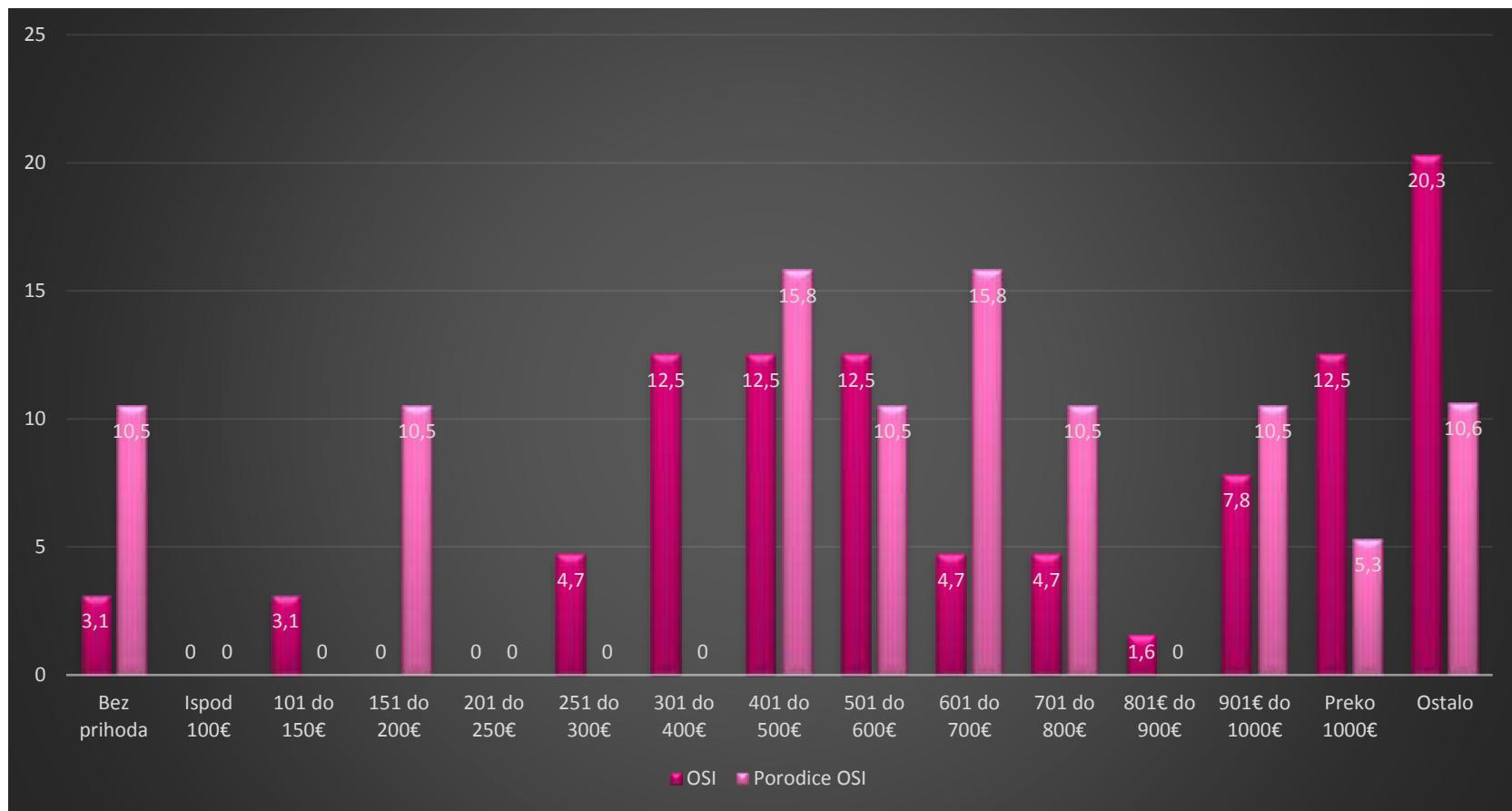
- Bez prihoda
- Ispod 100 €
- 101 do 150 €
- 151 do 200 €
- 201 do 250 €
- 251 do 300 €
- 301 do 400 €
- 401 do 500 €
- 501 do 600 €
- 601 do 700 €
- 701 do 800 €
- 801 do 900 €
- 901 do 1000 €
- Preko 1000 €
- Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05d Primanja/naknade po osnovu invaliditeta (Moguće više odgovora)

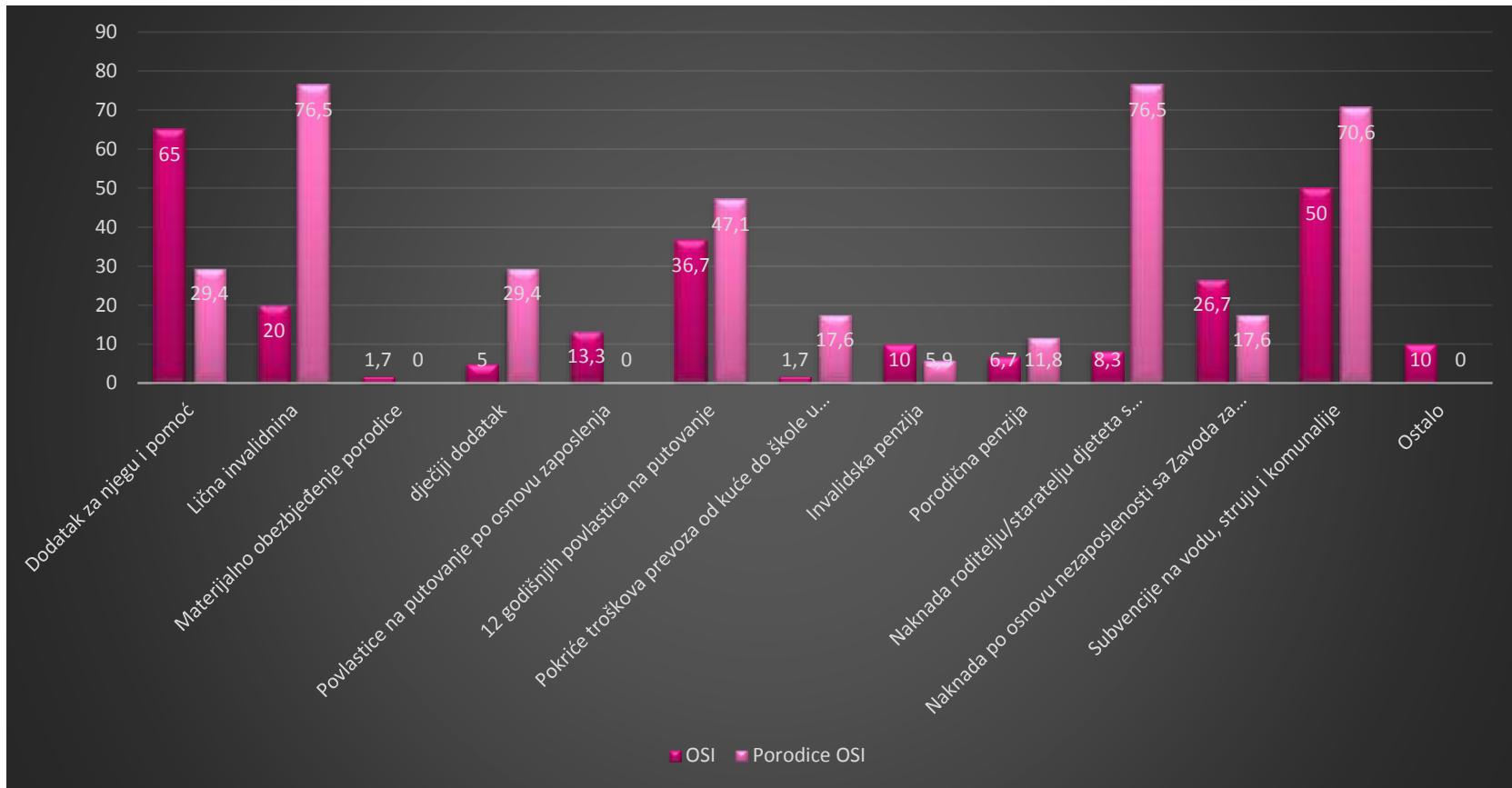
- Dodatak za njegu i pomoć;
- Lična invalidnina;
- Materijalno obezbjeđenje porodice;
- Dječji dodatak;
- Povlastice na putovanje po osnovu zaposlenja;
- 12 godišnjih povlastica na putovanje;
- Pokriće troškova prevoza od kuće do škole u toku obrazovanja;
- Invalidska penzija;
- Porodična penzija;
- Naknada roditelju/staratelju djeteta s invaliditetom;
- Naknada po osnovu nezaposlenosti sa Zavoda za zapošljavanje;
- Subvencije na vodu, struju i komunalije;
- Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05-d1 Ukupan iznos primanja po osnovu invalideta (u €)

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

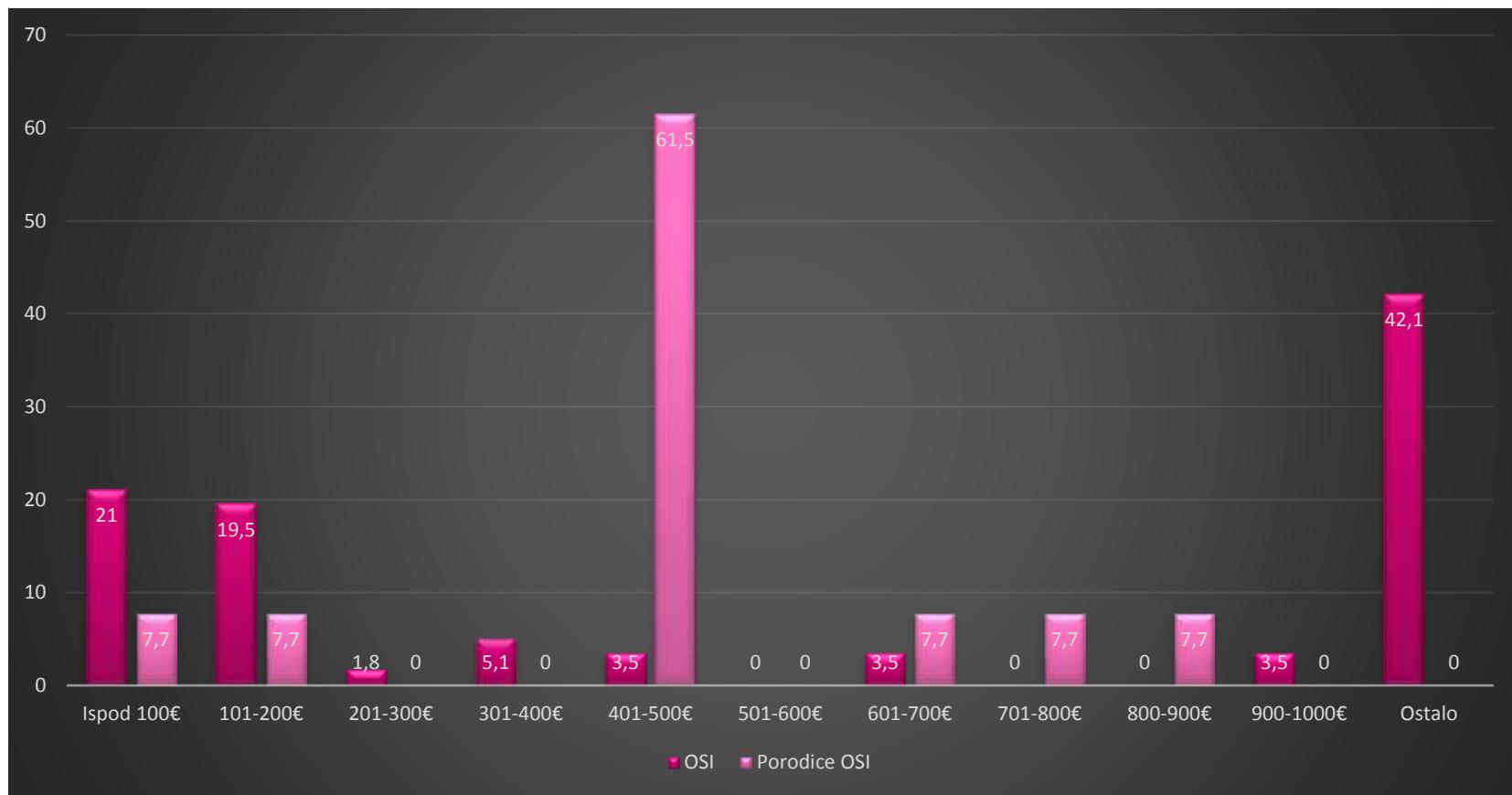
- Ispod 100 €
- 101 do 150 €
- 151 do 200 €
- 201 do 250 €
- 251 do 300 €
- 301 do 400 €
- 401 do 500 €
- 501 do 600 €
- 601 do 700 €
- 701 do 800 €
- 801 do 900 €
- 901 do 1000 €
- Preko 1000 €
- Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

Funded by the European Union

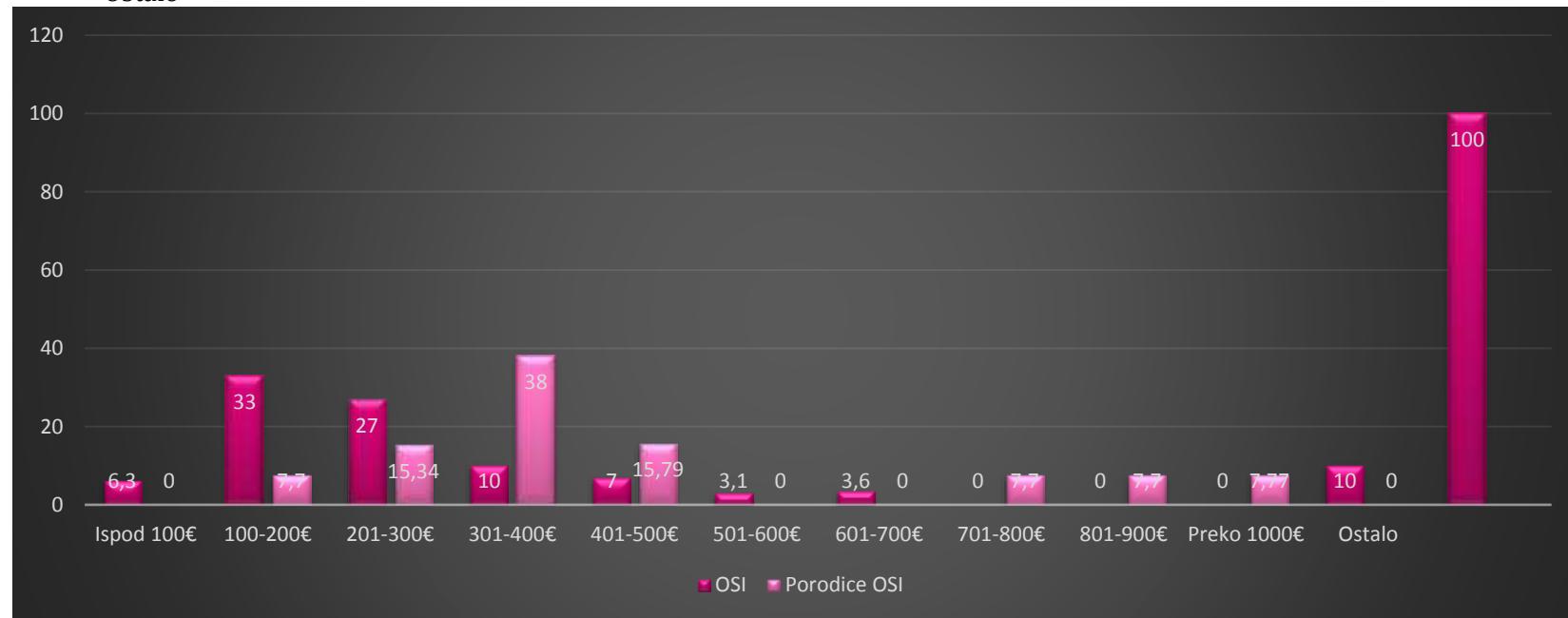

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05e. Mjesečni rashodi i troškovi u prosjeku za hranu i odjeću

- Ispod 100 €; 100-200€; 201-300€; 301-400€; 401-500€; 501-600€; 601-700€; 701-800€;
- Ostalo

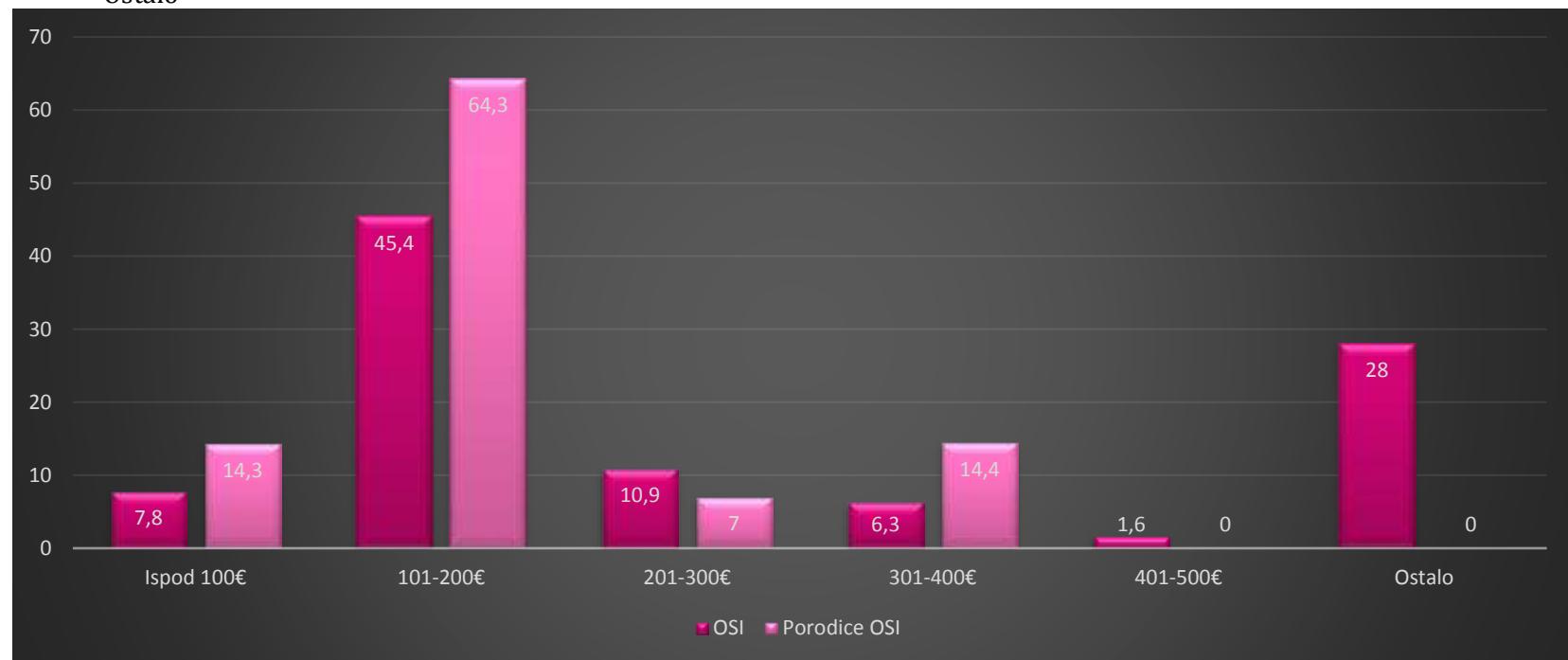
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05e. Mjesečni rashodi i troškovi u prosjeku za režije i stan

- Ispod 100 €
- 101-200€
- 201-300€
- 301-400€
- 401-500€
- Ostalo

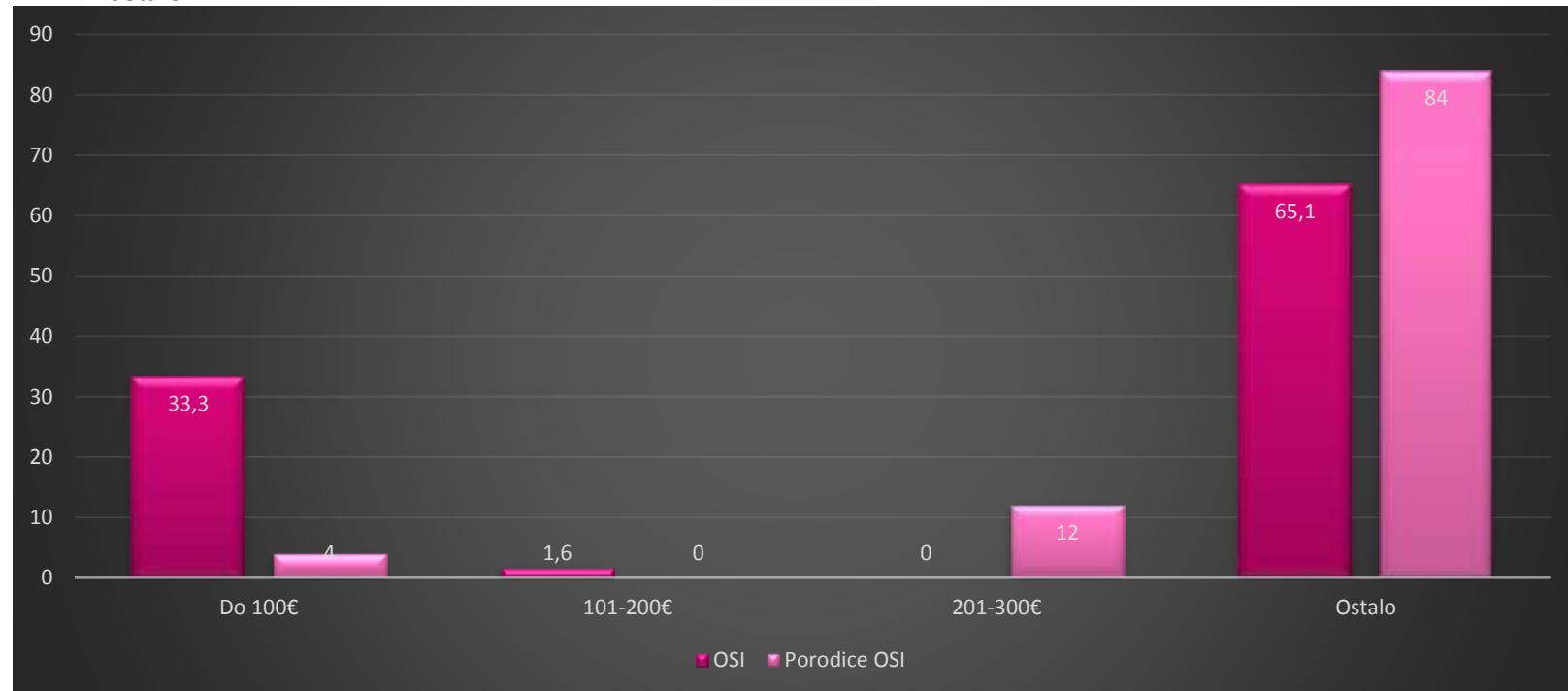
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05e. Mjesečni rashodi i troškovi u prosjeku na medicinska sredstva i ljekove

- Ispod 100 €
- 101-200€
- 201-300€
- Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

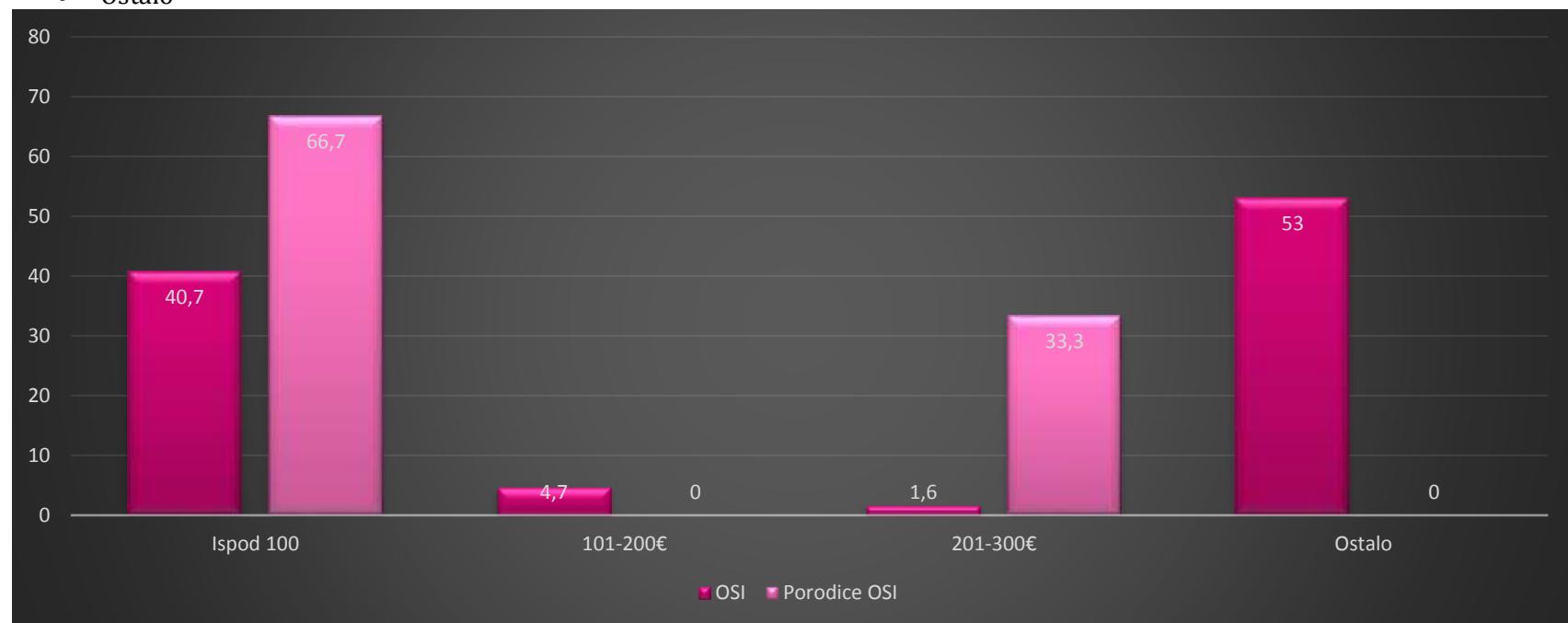
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05e. Mjesečni rashodi i troškovi u prosjeku na pokriće troškova neke usluge: prevoz, pomoć u kući, personalna asistencija

- Ispod 100 €
- 101-200€
- 201-300€
- Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

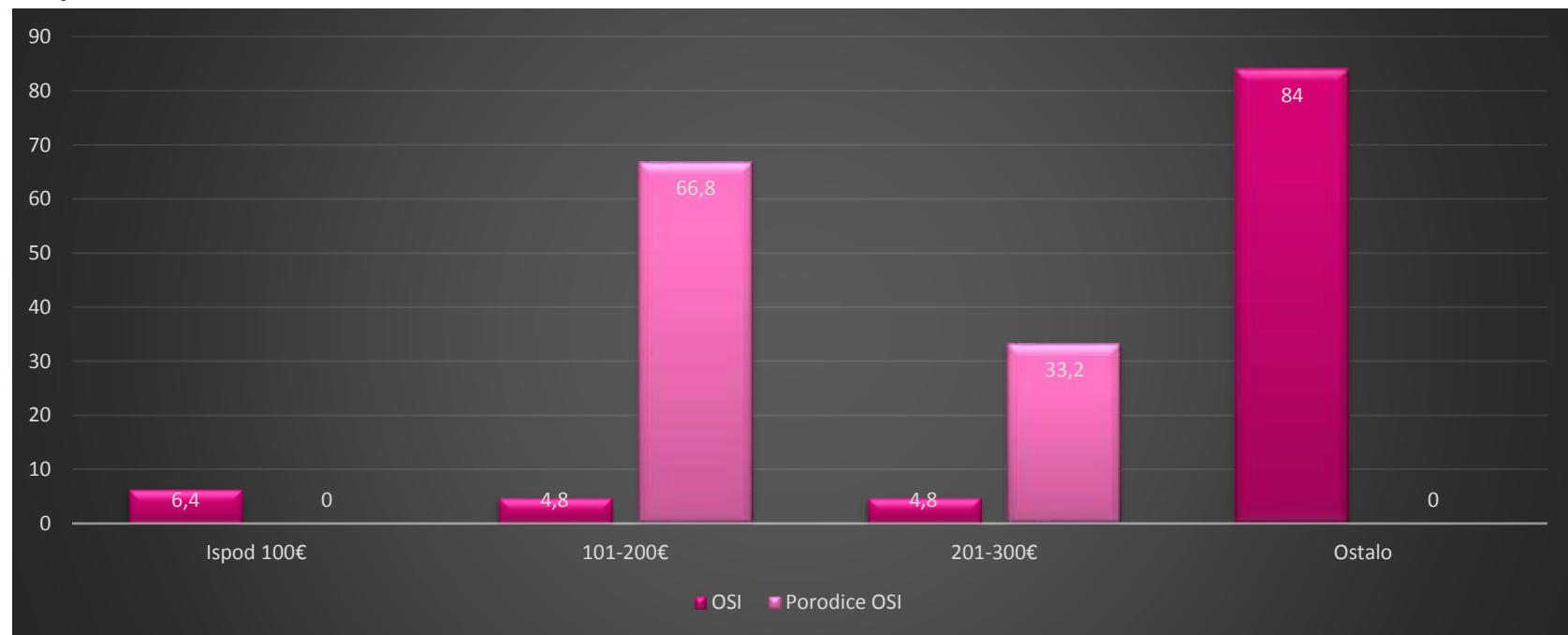
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05e. Mjesečni rashodi i troškovi u prosjeku na ostalo, navesti (npr. Otplata kredita, duga i slično) personalna assistencija

- Ispod 100 €
- 101-200€
- 201-300€
- Ostalo (iznad 300)
-

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

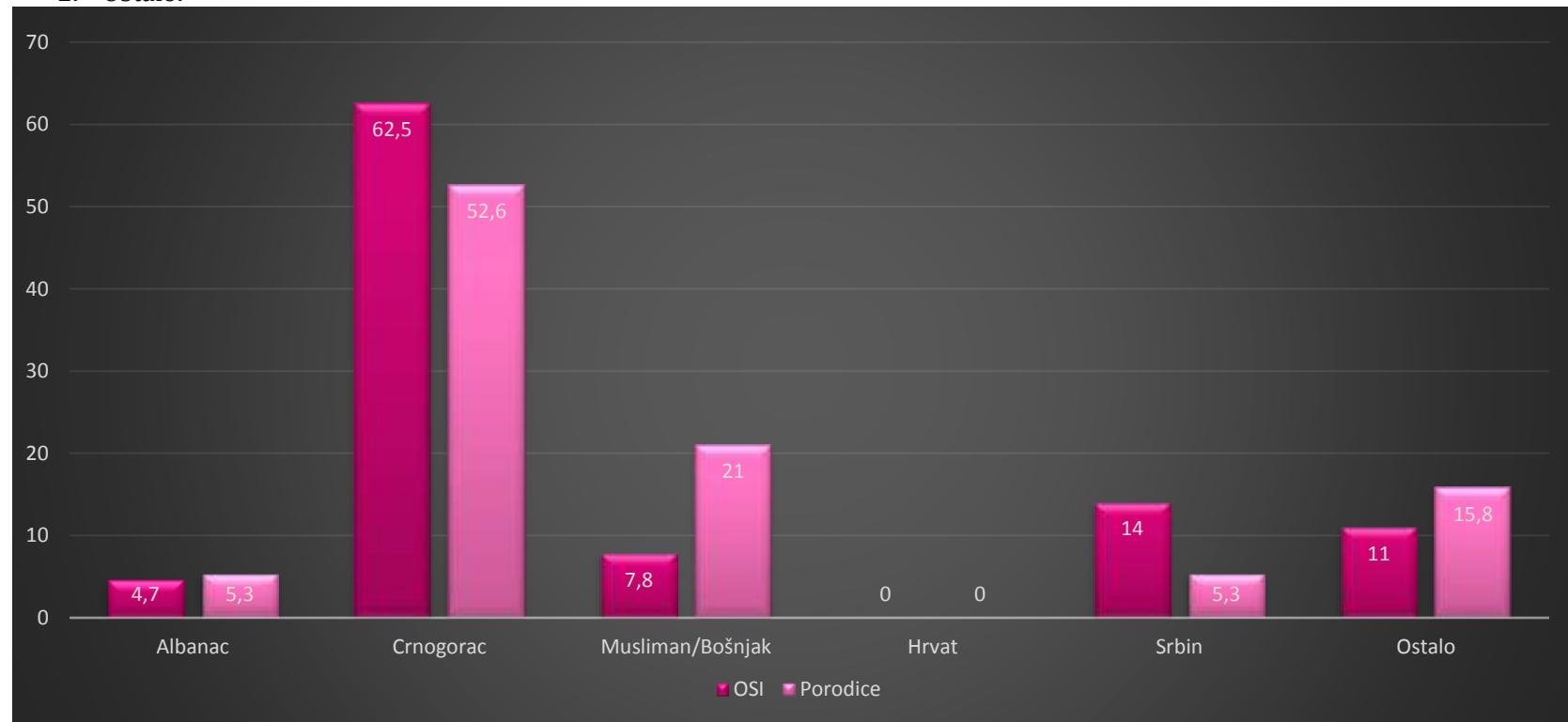
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

06. Nacionalnost

1. Albanac; Crnogorac; Musliman/ Bošnjak; Hrvat; Srbin;
2. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

07 Tip naselja

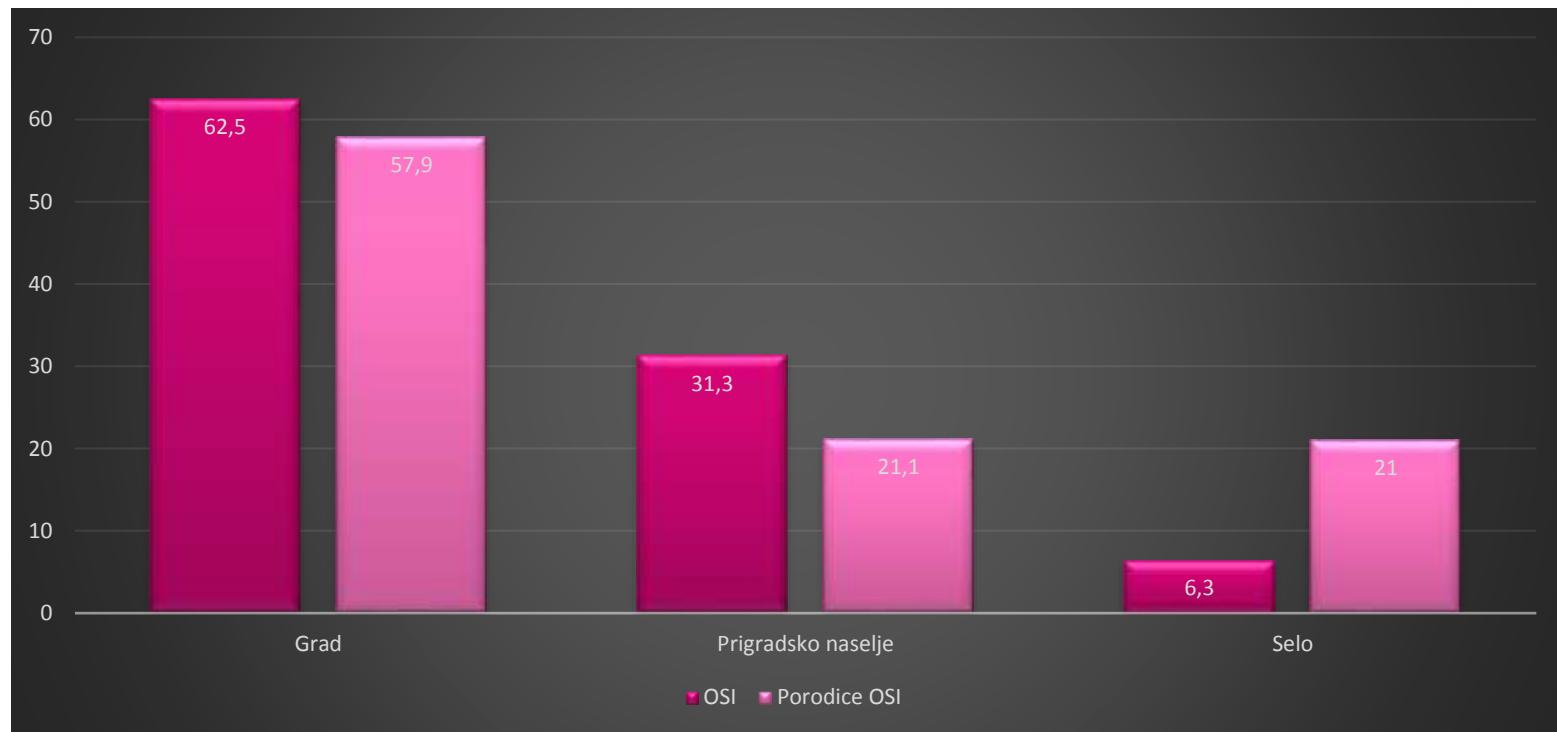
1. Grad;
2. Prigradsko naselje;
3. Selo.
4. Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

Opšti podaci o organizaciji

01. Godina osnivanja organizacije

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. 1947 – 2000 godine.
2. 2001 – 2005 godine.
3. 2006 – 2018 godine.

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

02. Oblast djelovanja (Moguće do dvije oblasti)

1. Zaštita osoba s invaliditetom;

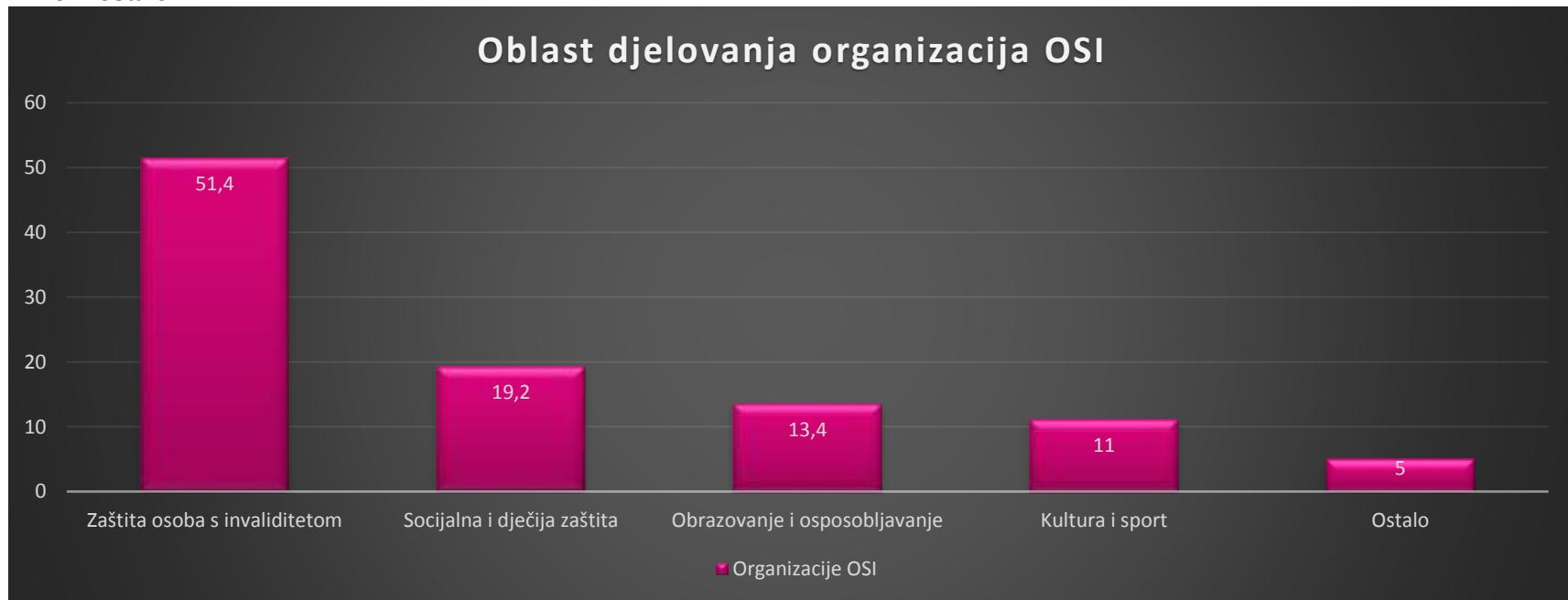
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

2. Socijalna i dječja zaštita;
3. Socijalna zaštita i humanitarne djelatnosti;
4. Obrazovanje i osposobljavanje;
5. Kultura i sport;
6. Ostalo.

03. Godišnji budžet

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

1. Do 50 000€
2. Do 100 000€
3. Do 200 000€
4. Preko 200 000€

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

04. Broj članova/korisnika usluga Vaše organizacije

1. Do 20; Do 50; Do 100; Do 150; Do 200; Do 250; Do 300; Od 300 do 500; Preko 500
2. Ostalo

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

04a. Da li prikupljate lične i druge podatke o članovima/korisnicima usluga Vaše organizacije? (MOguće više odgovora)

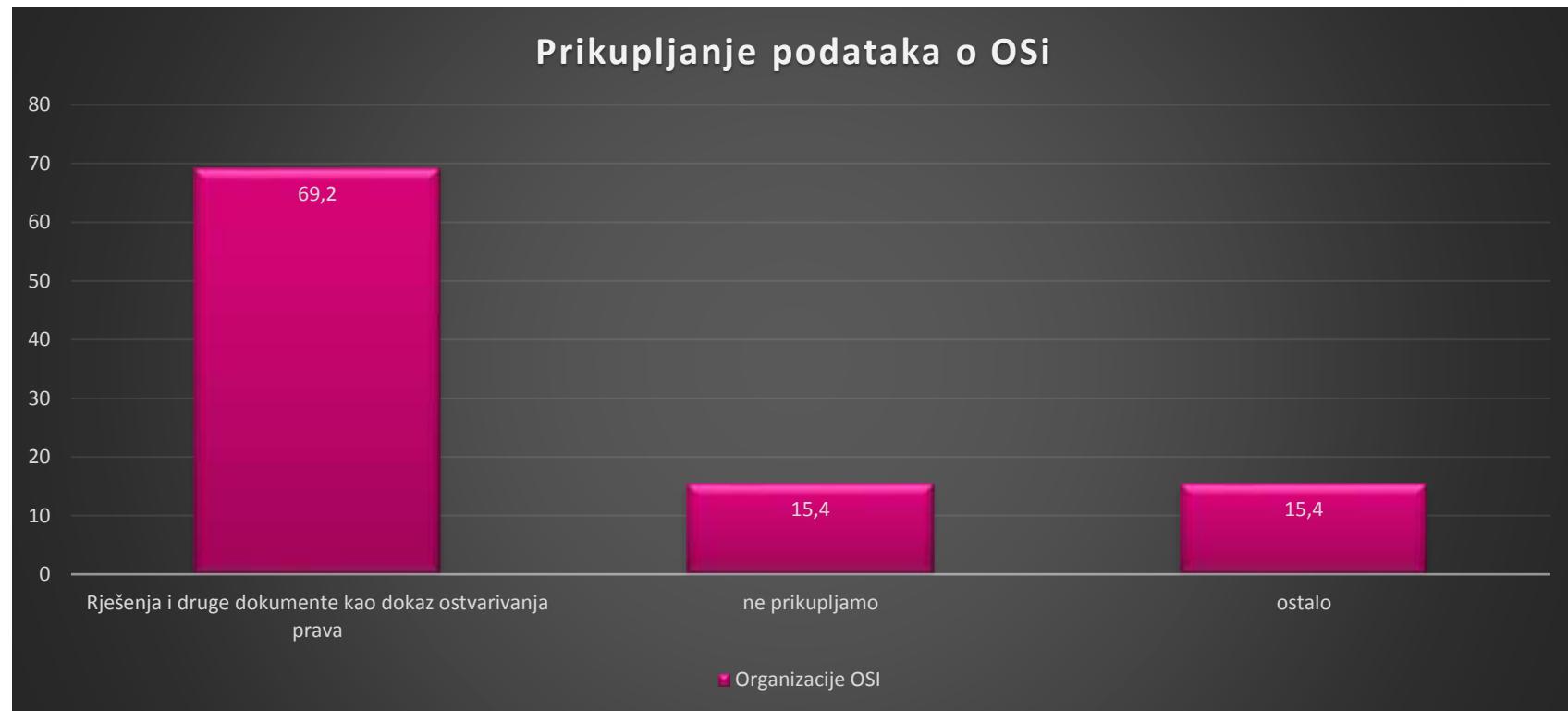
1. Rješenja i druge dokumente kao dokaz; Lične dokumente; Dokumente o obrazovanju/zaposlenju;; Rješenje o priznavanju prava;
2. Ne prikupljamo;
3. Ostalo.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

05. Da li Vaša organizacija djeluje na:

1. Lokalnom nivou;
2. Nacionalnom nivou.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

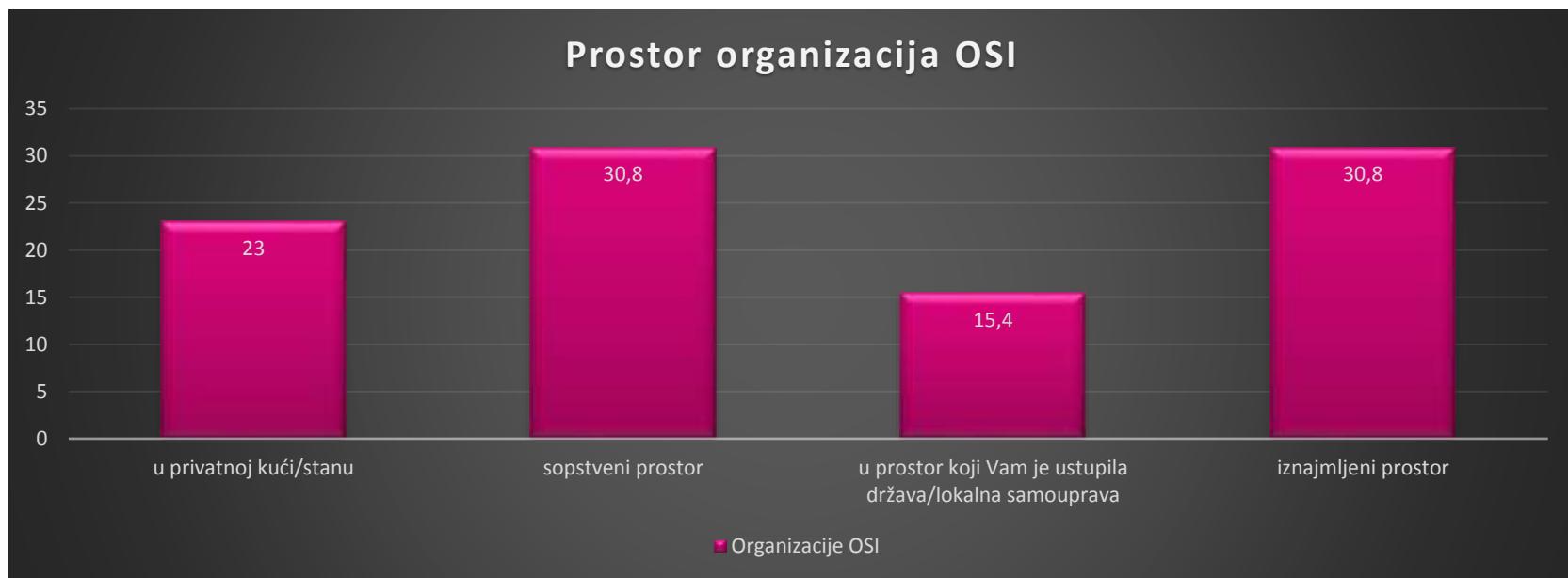
Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

06. Da li je prostor u kojem djelujete:

1. U privatnoj kući/stanu;
2. Sopstveni prostor;
3. Prostor koji vam je ustupila država/lokalna samouprava;
4. Iznajmljeni prostor.

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

07. Ukupan broj zaposlenih:

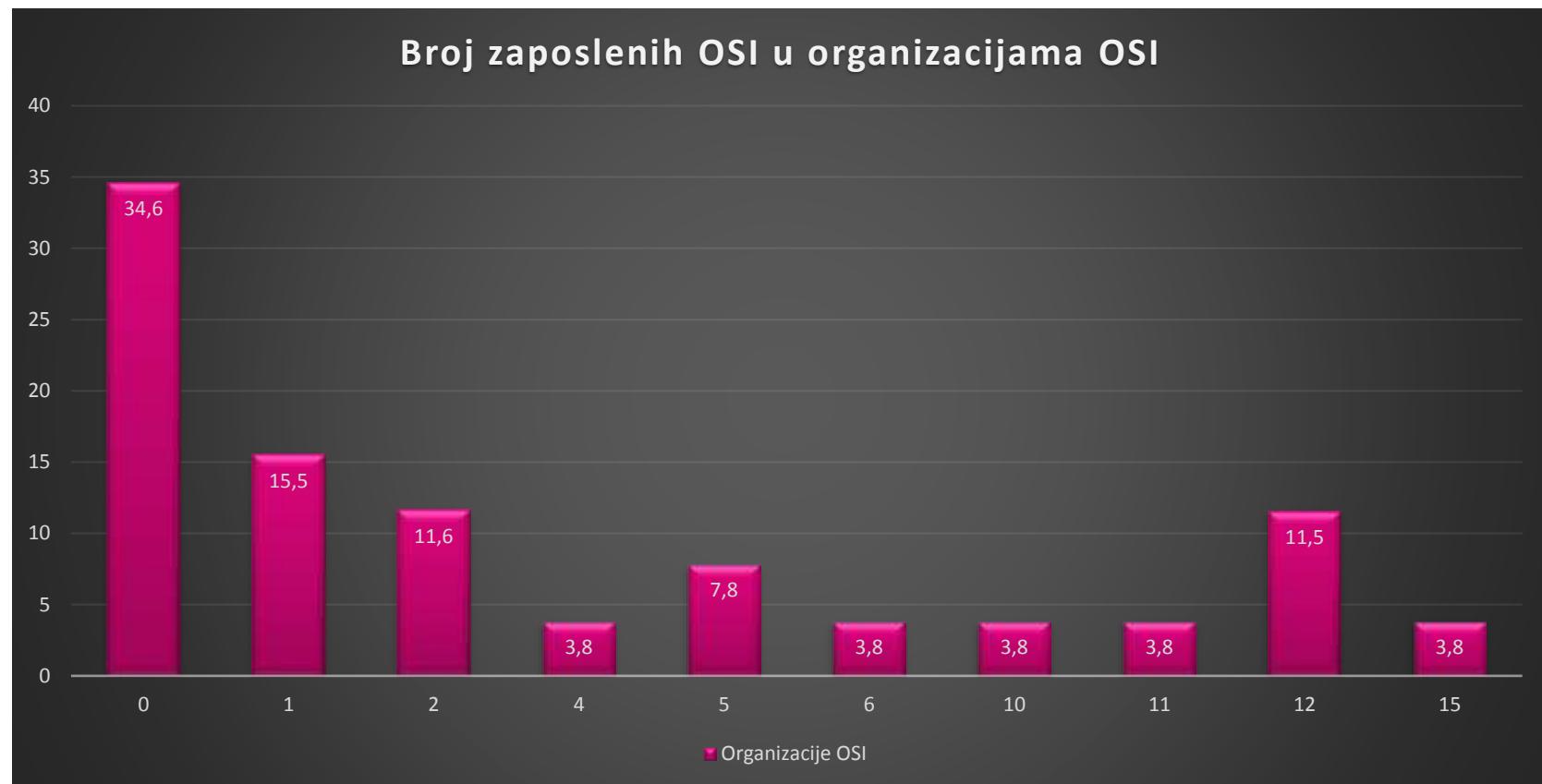

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

08. Ukupan broj zaposlenih koji imaju invaliditet (Unijeti broj)

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave

UMREŽAVANJEM
DO BOLJEG RADA

Funded by the European Union

Ministarstvo javne uprave
Projekat kofinansira Ministarstvo javne uprave